ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคมและพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

The Achievement of the Cooperative Learning Activity with Learning Together Technique on Social Skills and Learning Behavior in Social Studies of Prathomsuksa 1 Students.

อาภัสรา จอนพุ่ม

Apassara Johnpoom

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Master of Education Thesis in Curriculum and Instruction

Phetchaburi Rajabhat University

2566

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์	ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคมและพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปี พ.ศ.	2566

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล)

.....ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.พีชาณิกา เพชรสังข์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ทองนิล)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พีชาณิกา เพชรสังข์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตรจารย์ ดร.กิตติคม คาวีรัตน์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **สาขาวิชา** หลักสูตรและการสอน **พ.ศ.** 2566 **อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก** อาจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล **อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม** อาจารย์ ดร.พีชาณิกา เพชรสังข์

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน และ 2) ศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านท่ามะริด ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 2) แบบประเมินทักษะทางสังคม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และ 3) แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อัตราพัฒนาการ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. พัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน จากการประเมิน 4 ครั้ง มีพัฒนาการที่ดีขึ้น โดยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีพัฒนาการสูงสุดคือ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รองลงมา คือ การสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น ภาวะการเป็นผู้นำ และการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา ตามลำดับ

2. พัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน จากการทดสอบ 4 ครั้ง มีพัฒนาการที่ดีขึ้น โดยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีพัฒนาการสูงสุดคือ พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร รองลงมา คือ พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น และพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง ตามลำดับ

คำสำคัญ: ทักษะทางสังคม พฤติกรรมการเรียน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคการเรียนร่วมกัน

Thesis Title: The Achievement of the Cooperative Learning Activity with Learning Together Technique on Social Skills and Learning Behavior in Social Studies of Prathomsuksa 1 Students **Researcher:** Ms. Apassara Johnpoom **Major:** Curriculum and Instruction **Years:** 2023 **Advisor:** Dr.Teerasak Sukhsantikamol **Co-advisor:** Dr. Peechanika Pechsung

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the development of social skills of students using the cooperative learning activity with learning together technique, and 2) study the development of learning behavior in social studies of students using the cooperative learning activity with learning together technique. The target group consisted ten of Prathomsuksa 1 students, Ban Tha Marid School, who were studying the second semester of academic year 2023. Research instruments were 1) lesson plans (IOC = 0.67-1.00), 2) social skills assessment form (reliability = 0.95), and 3) learning behavior in social studies test (reliability = 0.93). The data were analyzed by using mean score, standard deviation, growth rate and content analysis.

The results of the study revealed that:

1. The development of social skills of students using the cooperative learning activity with learning together technique from 4 assessments showed a better development. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest development was having good interactions with others, followed by communication, working with others, responsibility for oneself and others, knowing how to respect the rights of others and knowing how to honor others, leadership, and coping with problems and solving problems, respectively.

2. The development of learning behavior in the social studies of students using the cooperative learning activity with learning together technique from 4 tests showed a better development. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest development was behavior related to the curriculum, followed by behavior related to others, and behavior related to oneself, respectively.

Keywords: Social Skills, Learning Behavior, Cooperative Learning, Learning Together Technique

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จบริบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาและความกรุณาไว้ ณ ที่นี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร. พีชาณิกา เพชรสังข์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่สละเวลาให้คำปรึกษาด้วยความเมตตากรุณา คอยติดตามงานอย่างใกล้ชิดด้วยความห่วงใยและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา รวมทั้งคอยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้วิจัยมีโอกาสพัฒนากระบวนการทำงานทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ทองนิล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตรจารย์ ดร.กิตติคม คาวีรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความกรุณาและเสียสละเวลาอันมีค่าในการร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ให้ความช่วยเหลือ และแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.พนิดา พานิชวัฒนะ อาจารย์รุ่งอรุณ ปิยะฤทธิ์ และอาจารย์ ดร.ศิริศักดิ์ ทิพย์ทวีชาญ ที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ให้ความรู้ประสบการณ์ และแนะนำแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณรักษาการผู้อำนวยการ คณะครูโรงเรียนบ้านท่ามะริดทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณพ่อแม่ และครอบครัวที่คอยสนับสนุน ส่งเสริม ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในการศึกษา และอำนวยความสะดวกในทุก ๆ ด้าน จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อาภัสรา จอนพุ่ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(3)
Abstract	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	10
กรอบแนวคิดของการวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ตอนที่ 1 หลักสูตรสถานศึกษา	13
ประวัติโรงเรียน	13
หลักสูตรสถานศึกษาสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	14
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	19
ตอนที่ 2 ทักษะทางสังคม	20
ความหมายของทักษะทางสังคม	20
ความสำคัญของทักษะทางสังคม	22
องค์ประกอบของทักษะทางสังคม	23
การพัฒนาทักษะทางสังคม	27
การวัดทักษะทางสังคม	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม	30

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
ตอนที่ 3	พฤติกรรมการเรียน	33
	ความหมายของพฤติกรรมการเรียน	33
	องค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียน	33
	การปรับพฤติกรรมการเรียน	35
	วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียน	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน	44
ตอนที่ 4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน	46
	ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	46
	องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	47
	เทคนิคของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	50
	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน	53
	ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน	58
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	61
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	64
	การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
	การออกแบบการวิจัย	65
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
	การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	72
	การวิเคราะห์ข้อมูล	73
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	73
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
	ผลการศึกษาพัฒนาการของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษา	75
	ผลการศึกษาพฤติกรรมในรายวิชาสังคมศึกษา	83
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	90
	สรุปผลการวิจัย	91

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

อภิปรายผลการวิจัย..... 91

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้..... 96

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป..... 96

บรรณานุกรม..... 97

ภาคผนวก..... 115

ภาคผนวก ก 116

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย..... 117
- หนังสือขอแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ..... 118

ภาคผนวก ข 121

- หนังสือขอความร่วมมือทดลองและเก็บข้อมูลวิจัย..... 122
- การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 123

ภาคผนวก ค 131

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 132

ประวัติผู้วิจัย..... 228

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

1.1 รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาและจำนวนชั่วโมงที่สอน..... 7

2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคม..... 26

2.2 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน..... 57

3.1 แสดงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ เรื่อง รอบตัวน่ารู้..... 66

4.1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1..... 75

4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2..... 76

4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3..... 77

4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 4..... 78

4.5 พัฒนาการทักษะทางสังคม ครั้งที่ 1 – 4..... 79

4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1..... 83

4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2..... 84

4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3..... 85

4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียน ในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 4..... 85

4.10 พัฒนาการพฤติกรรมการเรียน ครั้งที่ 1 – 4..... 86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางภาคผนวกที่ **หน้า**

ข.1 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน..... 123
ข.2 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะทางสังคม..... 125
ข.3 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา..... 129

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 11

4.1 แผนภูมิแสดงแนวโน้มพัฒนาการของทักษะทางสังคม เปรียบเทียบครั้งที่ 1 – 4..... 80

4.2 แผนภูมิแสดงแนวโน้มพัฒนาการของพฤติกรรมในการเรียน เปรียบเทียบครั้งที่ 1 – 4..... 87

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ในปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีการพัฒนาไปในทุก ๆ ด้าน การศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย การปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 และการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 จะเป็นแรงผลักดันให้ประชากรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด สามารถพัฒนาองค์ความรู้ และสร้างปัญญาที่เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสาร และระบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ (Mobile learning) มาใช้มากขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาของไทยจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วางแผนพัฒนาและเตรียมกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดงานเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ ปรับหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างเสรีแบบไร้พรมแดนในยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 4) ซึ่งในแต่ละช่วงวัยของเด็ก มักจะเจอปัญหาอยู่ตลอด แต่ในยุคดิจิทัล สิ่งที่เป็นปัญหาของเด็กมากที่สุด คือ การใช้เวลามากเกินไปกับเทคโนโลยี การใช้เวลามากเกินไปทำให้สื่อเหล่านี้ มีอิทธิพลทางความคิดและความประพฤติของเด็ก อีกทั้งทำให้การมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว และคนรอบข้างน้อยลง (สำนักข่าวไทยโพสต์, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับการแถลงผลการสำรวจข้อมูลของศูนย์ประสานงานส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในการใช้สื่อออนไลน์ (Child Online Protection Action Thailand : COPAT) ร่วมกับมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย พบว่า ภัยโลกออนไลน์ช่วงต้นปี 2562 ในกลุ่มเด็กอายุระหว่าง 6-18 ปี ในจำนวน 15,318 คน จากทั่วประเทศ โดยเด็กที่ตอบคำถามนั้น เป็นเด็กในช่วงประถมศึกษาและมัธยม ใช้อินเทอร์เน็ต 6-10 ชั่วโมงต่อวัน ทั้งที่ความจริงแล้วเด็กในช่วงวัยดังกล่าวไม่ควรอยู่กับโซเชียลนานเกิน 3 ชั่วโมงต่อวัน เพราะข้อมูลทางการแพทย์ออกมาระบุว่า หากเด็กใช้เวลากับโซเชียลนานเกินกว่า 3 ชั่วโมงต่อวัน และติดต่อกันนาน 3 ปี จะทำให้เด็กเสี่ยงต่อการติดเกมสูง 2-3 เท่า ซึ่งคิดร้อยละ 38% (มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย, 2562) นอกจากนี้ยังทำให้ “พัฒนาการของเด็กเสีย” เช่น เด็กที่เล่นมือถือมักจะสายตาสั้นขึ้น และสมาธิก็จะสั้นลง ยังทำให้ “เด็กไม่ออกกำลังกาย” ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องสุขภาพอย่างโรคอ้วน โรคเบาหวานในเด็ก เป็นต้น ที่สำคัญยังทำให้ผลการเรียนตกต่ำ อาจารย์สมพงษ์ จิตระดับ ผู้อำนวยการศูนย์วิชาการ และเครือข่ายวิชาการด้านเด็ก เยาวชนและครอบครัว ได้แนะแนวทางป้องกัน และรับมือกับภัยออนไลน์ในเด็กนั้น ครูอาจารย์ที่เป็นผู้ให้ความรู้เด็ก ๆ ในโรงเรียนนั้นควรปลูกฝังเรื่อง “ทักษะชีวิต” ซึ่งหมายถึง การเข้าถึงสื่อออนไลน์ของเด็กที่ถูกต้องจะมีลำดับขั้นตอนอย่างไร รวมถึงให้ความรู้กับเด็ก ในการป้องกันตัวเองจากภัยออนไลน์ แนะนำว่าผู้ปกครองไม่ควร

ปล่อยให้เด็กหมกมุ่นอยู่กับมือถือนานเกิน 30 นาที แต่ควรให้ความรักและใส่ใจลูก อีกทั้งต้องหมั่นชวนบุตรหลานพูดคุย เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ และนำไปสู่กิจกรรมอื่น ๆ เพื่อทำให้เด็กไม่ติดอยู่กับโซเชียล ควรปลูกฝังความรู้จากการอ่านหนังสือให้กับเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 3 ปี เพราะจะทำให้เด็กมีสมาธิ และกลายเป็นคนที่รักการอ่าน อีกทั้งมีคุณธรรมจริยธรรมอีกด้วย (สำนักข่าวไทยโพสต์, 2562)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้เห็นว่าจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคดิจิทัล ทำให้เด็กติดหน้าจอมือถือ ชอบปลีกตัวอยู่คนเดียวส่งผลทำให้เด็กขาดการปฏิสัมพันธ์ ขาดการสื่อสาร ขาดการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนได้ ไม่กล้าออกความคิดหรือแสดงความคิดเห็นในการทำงาน ส่งผลให้เด็กขาดทักษะทางสังคม อีกทั้งการติดเกมของเด็กยังถือเป็นโรคที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาสมอง พัฒนาการ และพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งผู้ปกครองถือเป็นส่วนสำคัญที่ต้องกำหนดกติการ่วมกัน กำหนดเวลา ลักษณะเกม และร่วมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว อีกทั้งผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก นอกจากนั้นครูควรเป็นผู้ให้ความรู้แก่เด็ก ๆ ในโรงเรียน ควรปลูกฝังเรื่อง “ทักษะชีวิต” และการรู้เท่าทันโลกในยุคดิจิทัลให้แก่นักเรียน

เนื่องด้วยทักษะทางสังคมเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ มนุษย์ควรได้รับการฝึกฝนปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ๆ โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่สำคัญต่อชีวิตของเด็กมาก เพราะนอกจากจะเป็นที่ซึ่งเด็ก ๆ ได้เรียนหนังสือ ทำให้มีพัฒนาการทางสติปัญญาแล้ว เด็ก ๆ ยังเริ่มเรียนรู้ และมีพัฒนาการทางสังคมจากโรงเรียน (คมเพชร ฉัตรศุภกุล, 2542 อ้างถึงใน นุชรี บัวโค, 2562 : 16) โดยทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนนั้นสามารถพัฒนาได้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีทักษะทางสังคมที่ดีและเหมาะสม สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียน รวมไปถึงการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจสถานการณ์ทางสังคม เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น และมีวิธีแสดงออกอย่างเหมาะสมในสถานการณ์นั้น ๆ อีกทั้งการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ประการหนึ่งที่จำเป็นสำหรับเด็กและเยาวชน และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน สามารถสื่อสาร และร่วมแลกเพื่อนแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งการทำงานเป็นกลุ่มนั้นจะทำให้เด็กตั้งใจร่วมกิจกรรมมากขึ้น นักเรียนไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน อีกทั้งยังได้ฝึกทักษะทางสังคมอีกด้วย และนอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กกล้าแสดงออก และยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการสร้างความรู้ความเข้าใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลในสังคมได้ และเติบโตไปเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป

จากข้อมูลข้างต้นที่ว่า “องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้ โรคติดเกมเป็นหนึ่งโรคทางจิตเวช เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาสมอง พัฒนาการ พฤติกรรมของเด็กยังส่งผลให้ผลการเรียนของนักเรียนตกต่ำ หรือเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากนักเรียน

มีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่พึงประสงค์ อย่างไรก็ตามครูควรเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียน เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ เรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมรูปแบบต่าง ๆ เป็นการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงที่ปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ และเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เด็กไทยเจริญทุกด้านตามความมุ่งหมายของการศึกษาพฤติกรรมการคุยของนักเรียนขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นปัญหามากที่สุด ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาการขาดระเบียบวินัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปัญหาต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา (สำนักข่าวทีนิวส์, 2562) ศิริเพ็ญ ปงใจดีจึงดำเนินการปรับพฤติกรรมการคุยกันในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเสริมแรงทางบวก และการเสริมแรงทางลบ ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งเด็กจะให้ความสนใจเมื่อได้รับรางวัล และคำชมเชย พฤติกรรมการคุยกัน จะลดลง และมีความยั่งยืน (ศิริเพ็ญ ปงใจดี, 2563 : 1) เมื่อนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยทั่วไปการที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้จุดหมายหลักในการจัดการเรียนการสอนของครู คือ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ ถ้าผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนดีย่อมทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน ทำให้ผลการเรียนดีขึ้นอีกด้วย

เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ฉบับปรับปรุง ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ในแผนย่อยที่ 3.3 การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเฉพาะหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยคำนึงถึงชาติ ศาสนา ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม กีฬา ความปลอดภัย ความมีโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ จึงกำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (กระทรวงศึกษาธิการ, 4 ม.ค.2566) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอน เป็นการเพิ่มศักยภาพแก่ทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลโลกที่มีคุณภาพ มีความสามารถที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด มีการพัฒนาขึ้นจากอดีตทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา การแพทย์ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แต่ในขณะเดียวกันก็เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคม

จากการที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วผู้คน มีค่านิยมที่เน้นในด้านวัตถุมากกว่าคุณธรรม หรือศีลธรรม (ไกรสร ขันทจร, 2553 : 1)

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่มีเป้าหมายการพัฒนา โดยเฉพาะหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต รวมทั้งนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ได้กำหนดโดยสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ของประเทศ ดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งถือเป็นหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ จึงมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงกำหนดนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 และนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ และสอดคล้องตามนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้นฯ รวมทั้งนโยบายระยะเร่งด่วนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล หน่วยงานในสังกัดส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตลอดจนสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศใช้หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นศาสตร์ที่ใช้ในการบูรณาการ ระหว่างหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ที่มีการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหลักสูตรเข้าด้วยกัน โดยนำมาเป็นประเด็นปัญหา หรือเนื้อหาสาระที่ศึกษาอันส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดค้นศึกษาแยกแยะ เข้าใจแนวคิดและการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และการวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 145) ด้วยเหตุนี้การเรียนการสอนจะไม่เน้นเพียงเนื้อหาความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการการดำรงชีวิต ทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ โดยผู้เรียนจึงต้องรู้จักพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแลกเปลี่ยน หรือแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการทำงาน เพื่อการดำรงชีวิต สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีทักษะ การทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา และทักษะการแสวงหาความรู้ทำงานอย่างมีคุณธรรม และมีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและ

ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเข้าใจแนวทางสู่อาชีพ สามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพ มีประสบการณ์ในอาชีพที่ถนัด และสนใจ และมีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นเด็กที่เก่ง ดี และมีความสุข อีกทั้งยังกำหนดให้เป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนที่จะต้องพัฒนาให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้เป็นผู้ที่รู้จักทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลรู้จักจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆอย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม ตลอดจนรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่จะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การปฏิบัติและการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Learning) อีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูเป็น “โค้ช” ที่คอยออกแบบการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ประการสำคัญ คือ ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แต่ต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อมๆ กันกับผู้เรียนในขณะเดียวกัน อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถเข้าถึงความรู้ได้ง่ายกว่าเดิมด้วยการเข้าไปในเว็บไซต์และทำการสืบค้นได้รวดเร็ว ดังนั้นในฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรที่จะเริ่มปรับตัวให้เข้ากับรูปแบบการพัฒนาที่เกิดขึ้นใหม่นี้ บทบาทของครูกับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรจะให้ความสนใจและศึกษา เพื่อนำไปประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้ ที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นกว่าเดิม (พิสิฐ เทพไกรวัล, 2554 : บทคัดย่อ) ซึ่งการเรียนเชิงรุกที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนแบบมีส่วนร่วม และเป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบ เช่น เทคนิค Jigsaw เทคนิค TAI เทคนิค TGT เทคนิค STAD และเทคนิคLT (Learning Together Technique) เป็นต้น จากการศึกษาเทคนิคของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการเรียนร่วมกัน (Learning Together Technique : LT) เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีนักเรียนจำนวนน้อย ไม่สามารถจัดกลุ่มที่เป็นกลุ่มขนาดใหญ่ได้ นักเรียนมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน และที่สำคัญนักเรียนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่เหมาะสมกับเทคนิคการสอนที่ซับซ้อน หรือยากจนเกินไป ไม่ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบใดก็จะมีหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมือนกันอยู่ ซึ่งผู้วิจัยสามารถเลือกเทคนิคที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย และเป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับงานวิจัย

สำหรับโรงเรียนบ้านท่ามะริด ตำบลกลัดหลวง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในศูนย์เครือข่ายกลัดหลวง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งทางโรงเรียนบ้านท่ามะริด จัดการเรียนการสอนทั้งหมด 8 กลุ่มสาระ ซึ่งกลุ่มสาระสังคม

ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นวิชาที่มี 5 สาระการเรียนรู้ โดยสาระภูมิศาสตร์ ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณภาพผู้เรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ไว้ดังนี้ ได้รู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง และให้ผู้เรียนได้รู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวและสามารถปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ และมีส่วนรวมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลจากครูที่สอนอนุบาลและสังเกตนักเรียน พบว่า นักเรียนร้อยละ 90 ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการเรียน ไม่ค่อยสนใจในเนื้อหา นั่งนิ่งเฉย ไม่กล้าตอบคำถาม ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน และเมื่อครูสอนเสร็จนักเรียน ก็ไม่ได้อ่านหนังสือ หรือทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนเพิ่มเติม ซึ่งจากการศึกษาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา หรือคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ระดับประถมศึกษา คือ ผู้เรียนรักและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ชอบการอ่าน มีความรู้พื้นฐาน มีทักษะและสมรรถนะทางภาษา การคำนวณ มีเหตุผล มีนิสัยและสุขภาพที่ดี มีสุนทรียภาพในความงามรอบตัว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566 : 9) หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงได้สอบถามผู้ปกครองของนักเรียน พบว่า นักเรียนร้อยละ 90 อยู่บ้านเล่นโทรศัพท์มือถือ ผู้ปกครองต้องทำงานไม่มีเวลาสอนการบ้านนักเรียน และคิดว่าให้นักเรียนเล่นโทรศัพท์มือถือจะได้ไม่รบกวน จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลต่อพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียน เกิดความเบื่อหน่ายกับการเรียน และจากการขาดทักษะทางสังคม และการมีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่พึงประสงค์ ส่งผลให้มีผลต่อการประเมินสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ซึ่งเห็นได้จากผลการประเมินสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนจากภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ผ่านมา คือ การประเมินสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับพอใช้ และผลการเรียนของนักเรียนของผู้เรียนจากภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ผ่านมานักเรียนส่วนใหญ่คะแนนอยู่ในระดับค่อนข้างดี (ร้อยละ 65-69)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

2. พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านท่ามะริด ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คน

2. ตัวแปรของการวิจัย ประกอบด้วย

- **ตัวแปรต้น** คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน
- **ตัวแปรตาม** คือ

1. ทักษะทางสังคม
2. พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา

3. เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัย คือ เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เรื่อง รอบตัวน่ารู้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1.1 รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาและจำนวนชั่วโมงที่สอน

สัปดาห์ที่	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
1	สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	1
1	สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (1)	1
2	สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (2)	1
2	สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (1)	1
3	สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (2)	1
3	ทิศหลัก	1
4	ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ (1)	1
4	ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ (2)	1

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
5	การใช้แผนผังอย่างง่าย	1
5	การอ่านแผนผังห้องเรียน	1
6	การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน	1
6	กลางวัน – กลางคืน (1)	1
7	กลางวัน – กลางคืน (2)	1
7	ฝน เมฆ และลม (1)	1
8	ฝน เมฆ และลม (2)	1
รวมชั่วโมง		15

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 15 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะทางสังคม หมายถึง ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลในการปรับตัวเข้าสังคม และเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และสามารถติดต่อสื่อสาร มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เข้าใจกฎเกณฑ์ในสังคม เข้าใจผู้อื่น และสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นให้สังคมได้อย่างมีความสุข เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินทักษะทางสังคม จำนวน 20 ข้อ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาทักษะทางสังคม 7 ด้าน ดังนี้

1.1 การสื่อสาร มีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 1) สามารถพูดถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความเข้าใจของตนเองได้ 2) สามารถสื่อสารผ่านภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง การเคลื่อนไหว และผลงานแบบง่าย ๆ ได้

1.2 การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา มีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 1) สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้ 2) ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และ 3) รู้จักการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาได้

1.3 การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 1) มีทัศนคติเชิงบวกในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 2) สร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีในกลุ่ม 3) ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ และ 4) แสดงความชื่นชมในแนวคิดที่ดีของผู้อื่น

1.4 การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 2) คำนึงถึงประโยชน์ของทีมก่อนประโยชน์ส่วนตน 3) รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ด้วยความใส่ใจ มีความพยายามในการทำงาน และ 4) รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

1.5 ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 1) รับรู้หน้าที่ของตนเอง 2) รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ด้วยความใส่ใจ มีความพยายามในการทำงาน 3) ทำกิจกรรมของตนเองและร่วมกับผู้อื่นได้สำเร็จตามข้อตกลงของกลุ่ม และ 4) รับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจของทีม

1.6 ภาวะการเป็นผู้นำ มีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 1) รับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนและของกลุ่มได้ 2) นำจุดเด่นของตนเองและสมาชิกกลุ่มมาใช้ในการทำงาน และ 3) รู้จักประสานความร่วมมือภายในกลุ่ม

1.7 การรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น มีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 1) ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน 2) เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่เอาเปรียบผู้อื่น แบ่งงานด้วยความยุติธรรม และ 3) เคารพการตัดสินใจของผู้อื่น

2. พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา หมายถึง การกระทำทั้งดี และไม่ดีที่ผู้เรียนได้แสดงออก หรือปฏิบัติออกมาในขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน 15 ข้อ ซึ่งแบ่งตามองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ ตามแนวคิดของ Northampton Centre (2012) ดังนี้

2.1 พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง คือ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน วิชาสังคมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ได้แก่ การมาเรียน การตั้งใจเรียน การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีความกระตือรือร้น และการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง

2.2 พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น คือ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน วิชาสังคมศึกษาที่เกี่ยวข้องและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การคุยในชั้นเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อน การแบ่งหน้าที่กันทำ และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2.3 พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร คือ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน วิชาสังคมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงาน ภาระงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา ได้แก่ ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานตรงเวลา ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงานโดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับ และเข้าใจแบบฝึกหรือ การทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

4. วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หมายถึง เป็นวิชาที่สอนเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิศาสตร์ของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆของโลก การใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆของธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านท่ามะริด อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันสามารถนำทักษะทางสังคมและพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่นได้

2. เป็นแนวทางให้แก่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในการออกแบบ และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมและพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

3. เป็นแนวทางให้แก่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆในการออกแบบ และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้นำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันไปใช้เป็นแนวทางให้กับโรงเรียนอื่นๆ เพื่อไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ให้เหมาะสมกับหลักสูตร บริบทของแต่ละโรงเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

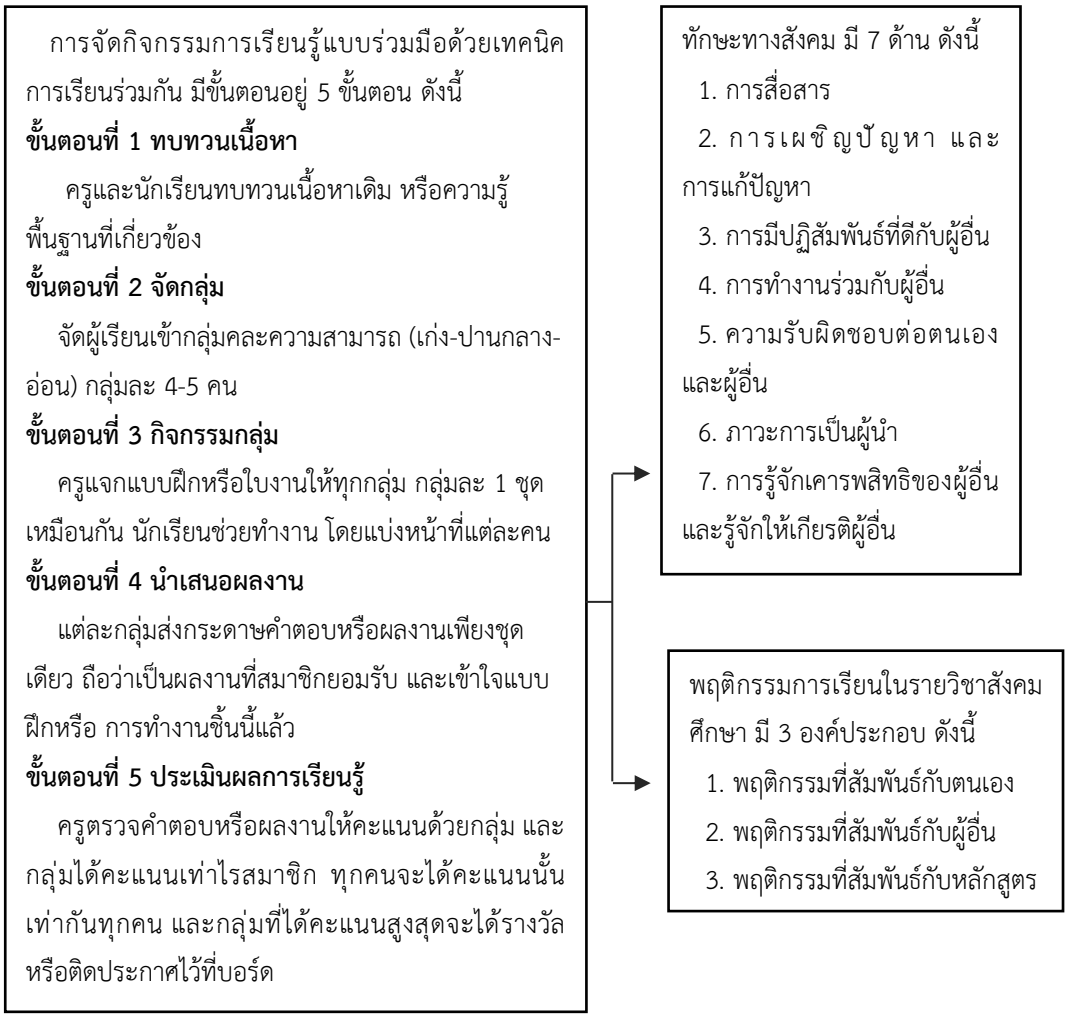

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ โดยจำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 หลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ประวัติโรงเรียน

1.2 หลักสูตรสถานศึกษาสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.3 สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ตอนที่ 2 ทักษะทางสังคม

2.1 ความหมายของทักษะทางสังคม

2.2 ความสำคัญของทักษะทางสังคม

2.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม

2.4 การพัฒนาทักษะทางสังคม

2.5 การวัดทักษะทางสังคม

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการเรียน

3.1 ความหมายของพฤติกรรมการเรียน

3.2 องค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียน

3.3 การปรับพฤติกรรมการเรียน

3.3.1 ความหมายของการปรับพฤติกรรม

3.3.2 แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการปรับพฤติกรรม

3.3.3 วิธีการปรับพฤติกรรม

3.4 วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียน

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน

ตอนที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

4.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

4.2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

4.3 เทคนิคของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

4.4 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

4.5 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตอนที่ 1 หลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ประวัติโรงเรียน

ที่ตั้ง โรงเรียนบ้านท่ามะริด ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 ตำบลกลัดหลวง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 รหัสไปรษณีย์ 76130

ประวัติ โรงเรียนบ้านท่ามะริด ก่อสร้างเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2499 โดยมี นายชื้น ยี่ตัน ครูใหญ่โรงเรียนบ้านสารเห็ด และผู้ใหญ่หัด ทิมเมฆ ร่วมกับราษฎร หมู่ 1 และหมู่ที่ 4 ได้ร่วมกันก่อสร้างโรงเรียนบนที่ดินของนายปิ่น คำมา ได้บริจาคที่ดินให้ จำนวน 7 ไร่ โดยมีนายบุญมา คนเชี่ยว เป็นครูใหญ่คนแรก

ด้านบุคลากร ในปัจจุบันมีข้าราชการครู 5 คน พนักงานราชการ 1 คน บุคลากรคณิตศาสตร์ 1 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน ครูธุรการ 1 คน มีนางสาวปัจฉราพร ขำทอง ดำรงตำแหน่งครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด มีหมู่บ้านในเขตบริการ จำนวน 2 หมู่บ้าน คือ บ้านท่ามะริด และบ้านท่ากระทุ่ม เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในศูนย์เครือข่ายกลัดหลวง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งทางโรงเรียนบ้านท่ามะริดจัดการเรียนการสอนทั้งหมด 8 กลุ่มสาระ ซึ่งกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นวิชาที่มี 5 สาระการเรียนรู้ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ในการจัดการเรียนการสอนจะแบ่งออกเป็น 2 วิชา คือ วิชาสังคมศึกษา และวิชาประวัติศาสตร์ แต่เนื่องด้วยครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีเพียง 1 คน และได้รับมอบหมายให้ประจำชั้นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงต้องมอบหมายให้ครูท่านอื่นสอนวิชาสังคมศึกษา และวิชาประวัติศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนที่ยึด DLTV เนื่องจากผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้ประจำชั้นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2564 ถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นช่วงสถานการณ์โควิด 19 ระบาด ผู้วิจัยได้สังเกตนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการเรียน ไม่ค่อยสนใจในเนื้อหา นั่งนิ่งเฉย ไม่กล้าตอบคำถาม ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน และเมื่อครูสอนเสร็จนักเรียนก็ไม่ได้อ่านหนังสือ หรือทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนเพิ่มเติม หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงได้สอบถามผู้ปกครองของนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนอยู่บ้านเล่นโทรศัพท์มือถือ ผู้ปกครองต้องทำงานไม่มีเวลาสอนการบ้านนักเรียน และคิดว่าให้นักเรียนเล่นโทรศัพท์มือถือจะได้ไม่รบกวน ซึ่งสอดคล้องกับสาเหตุที่ทำให้เด็กไทยในปัจจุบันขาดทักษะ

ทางสังคมของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลต่อพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียน เกิดความเบื่อหน่ายกับการเรียน และจากการขาดทักษะทางสังคมและการมีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่ดี ทำให้มีผลต่อการประเมินสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ซึ่งเห็นได้จากข้อมูลผลการประเมินสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนจากเทอมที่ผ่านมา คือ การประเมินสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับพอใช้

1.2 หลักสูตรสถานศึกษาสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

1.2.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้ง ด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.2.2 จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.2.3 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านท่ามะริด พุทธศักราช 2566 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร ผู้เรียนสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และประสบการณ์ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ผู้เรียนสามารถนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ดำเนินชีวิตประจำวัน เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การทำงาน และอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสัมพันธ์อันดี จัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนสามรถเลือกใช้เทคโนโลยี และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านท่ามะริด พุทธศักราช 2566 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักษ์ชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต

3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตเป็นสาธารณะ

1.2.4 ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านท่ามะริด พุทธศักราช 2566 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดี มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

1.2.5 เรียนรู้อะไรในสังศมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมโดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีคำนิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระบบการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญการเป็นพลเมืองดีความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ

ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีตความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2.6 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

- ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และเชื่องโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

- ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกัน และการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียนและได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ

- ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะ การบูรณาการผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นตอน และวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง

- ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

- ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจโดยเน้นความเป็นประเทศไทย

- ได้รับการพัฒนาความรู้ และความเข้าใจในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น

- ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

- ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัด และภาคต่างๆของประเทศไทยกับประเทศเพื่อน บ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจในภูมิภาค ซีกโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

1.3 สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เรื่อง รอบตัวน่ารู้

1.3.1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/1 จำแนกสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งต่าง ๆ

ป.1/3 ใช้แผนผังแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน

ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

1.3.2 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ลักษณะทางกายภาพของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวมีทั้งที่เกิดตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรูปร่างลักษณะที่แตกต่างกัน มีผลกระทบต่อชีวิตทั้งทางบวกและทางลบ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว รวมทั้งทิศหลัก และที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว แผนผังแสดงตำแหน่งสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน

1.3.3 สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
2. ความหมายและความสำคัญสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
3. ทิศหลักได้ถูกต้อง และอธิบายความสำคัญของทิศหลัก
4. ตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
5. ความหมายของแผนผัง และอธิบายแผนผังเบื้องต้น
6. การเกิดและผลกระทบของการเกิดของกลางวัน กลางคืน
7. การเกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ฝน เมฆ ลมในรอบวัน

1.3.4 คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวและชุมชน และสามารถปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ภัยพิบัติ ลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัด ภาค และประเทศไทย สามารถเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพกับภัยพิบัติต่าง ๆ ในประเทศไทย และหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 2 ทักษะทางสังคม

2.1 ความหมายของทักษะทางสังคม

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มนุษย์จึงจำเป็นต้อง มีทักษะทางสังคม เพราะมนุษย์ต้องสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนในสังคมที่ตนเองอยู่ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

Argyle (1995 : 12) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อกันทางสังคม ทำให้บุคคลนั้นสามารถอยู่ร่วมกันในสถานการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมได้ โดยสามารถประเมินทักษะจากการแสดงบทบาททางสังคม การสัมภาษณ์และการประเมิน โดยบุคคลอื่น

Goleman (1998 : 27) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคลอื่น รวมถึงการคนพบพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันภายในองค์กร ทำให้เกิดความสามัคคีและปรองดองกันของคนในองค์กร

ราชบัณฑิตยสถาน (2525 อ้างถึงใน ณปณต โคตพัฒน์, 2559 : 24) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์สังคมที่ตั้งไว้ โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย

จุฑาทิพย์ ธรรมสิริวัฒน์ (2558 : 11) ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการติดต่อสื่อสารอย่างราบรื่นกับบุคคลอื่น และสามารถปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

พันธุ์ทิพย์ นิลพันธ์ (2558 : 26) ทักษะทางสังคม หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออก ถึงความสามารถในการสื่อความหมาย สื่อสาร หรือสื่อความแก่ผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ทางบวก รู้จักรับผิดชอบ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้จักปฏิบัติต่อผู้อื่น สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกในสังคมและสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม จึงอาจกล่าวได้ว่าทักษะทางสังคมนั้นเป็นความสามารถที่ทำให้เรารู้จักเข้าใจความรู้สึก ความต้องการทางจิตใจหรือความต้องการต่าง ๆ รู้จักการแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ภานุวัฒน์ ศรีแสง (2558 : 7) ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับตัวเข้าสังคม และเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และมีความสุขด้วยการรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน การรักษาสัมพันธภาพ การควบคุมตนเอง และการแก้ปัญหาให้เหมาะกับสถานการณ์

วรารัตน์ เสริมทรง (2558 : 47) ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการติดต่อสื่อสารอย่างราบรื่นกับบุคคลอื่น และสามารถปฏิบัติตนในอยู่ร่วมกันกับสังคมได้อย่างมีความสุข

ชญานิษฎ์ สุระเสนา (2559 : 25) ทักษะทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุความต้องการแห่งตนได้โดยไม่ละเมิดสิทธิและความพึงพอใจของบุคคลอื่นหลีกเสี่ยงความขัดแย้ง ช่วยเพิ่มสัมพันธภาพระหว่างบุคคลทางบวก ความผูกพันและพลังกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการทำงาน และการอยู่ร่วมกัน

ฐาณรงค์ ทุเรียน (2560 : 34) ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะอยู่ร่วมกันในลักษณะของกลุ่ม หรือในสังคม สามารถปรับตัวได้ดีทั้งกับเพื่อน และคนแปลกหน้าได้อย่างรวดเร็ว รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยการมีปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยการรู้จักบทบาทของผู้นำและบทบาทของสมาชิกที่ มีประสิทธิภาพของกลุ่ม หรือสังคม ทักษะสังคมได้จากการเรียนรู้และสามารถฝึกฝนจากประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญได้ถ้าปฏิบัติต่อกันอย่างถูกต้อง ซึ่งความสามารถเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่เป็นคุณค่าต่อสังคม เป็นประโยชน์ต่อตนเองและบุคคลอื่น ๆ ด้วย โดยการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารหรือการทำงานร่วมกัน

การเข้าใจกฎเกณฑ์ในสังคมและเข้าใจผู้อื่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในทางบวกให้เกิดขึ้นในสังคม และทักษะที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์จะต้องคำนึงถึงตนเองและผู้อื่น เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม

จากความหมายของทักษะทางสังคมดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึงทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคล ในการปรับตัวเข้าสังคม และเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และสามารถ ติดต่อสื่อสาร มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เข้าใจกฎเกณฑ์ในสังคม เข้าใจผู้อื่น และสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นให้สังคมได้อย่างมีความสุข

2.2 ความสำคัญของทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญกับมนุษย์ เพราะว่ามนุษย์ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ไม่สามารถอยู่ตามลำพังได้ จะต้องดำเนินอยู่ในสังคมโดยเริ่มจากสังคมครอบครัวไปถึงสังคมใหญ่ ทุกสังคมจะต้องมีการสื่อสารการปฏิสัมพันธ์กัน ดังนั้นทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

พันธุ์ทิพย์ นิลพันธ์ (2558 : 27) ทักษะทางสังคม มีความสำคัญในการช่วยพัฒนาตัวบุคคลให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

วรารัตน์ เสริมทรง (2558 : 47-48) ทักษะทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อมนุษย์ เพราะมนุษย์ไม่สามารถอยู่ได้ตามลำพังต้องมีเพื่อนมีกลุ่มสังคมที่จะดำรงชีวิตอยู่ด้วยกัน ตั้งแต่สังคมเล็ก ๆในครอบครัวขยายออกไปเป็นสังคมห้องเรียนสังคมโรงเรียนสังคมในอาชีพการงาน จนถึงสังคม ชุมชนประเทศ และโลกทุกกลุ่มสังคมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์พึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งต้องอาศัยทักษะทางสังคม ทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขยิ่งสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงมากเท่าใดทักษะทางสังคมยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นเท่านั้น บุคคลต้องมีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์การผู้อื่น สามารถสื่อความหมายความเข้าใจ สามารถทำงานร่วมกัน สามารถแก้ปัญหา เมื่อเกิดความขัดแย้งรู้จักคิด และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อตนเองและสังคมได้ สามารถอยู่ในทุกสภาพแวดล้อมสิ่งเหล่านี้เป็นทักษะที่จะช่วยให้มนุษย์ดารงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขและมั่นคง

มัทนา บุญสิงห์ (2554 อ้างถึงใน ภานุวัฒน์ ศรีแสง, 2558 : 7) ทักษะทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญต่อมนุษย์ เพราะมนุษย์ไม่สามารถอยู่ตามลำพังได้ต้องมีเพื่อน มีกลุ่มสังคมที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันตั้งแต่สังคมครอบครัวขยายออกไปจนเป็นสังคมใหญ่ ทุกสังคมคงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กันจึงมีความจำเป็นต้องอาศัยทักษะทางสังคมทั้งสิ้น ทักษะทางสังคมมีความสำคัญ ดังนี้

1. ความสำคัญด้านส่วนบุคคล ช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขยิ่งสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงมาก ทักษะทางสังคมยิ่งมีความจำเป็นมากเท่านั้น บุคคลต้องสามารถปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สื่อความหมายทำงานร่วมกัน แก้ไขปัญหาของตนเองและสังคมได้สามารถปรับตัวได้ทุกสภาพแวดล้อม สิ่งเหล่านี้เป็นทักษะที่ช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

2. ความสำคัญทางด้านสังคม สังคมใดมีสมาชิกที่เป็นทักษะทางสังคมดี รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนร่วม มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเจริญมั่นคง แต่ถ้าสังคมใดมีในลักษณะตรงกันข้าม สมาชิกจะขาดทักษะทางสังคม ไม่สงบสุข และมีความเสื่อม จะเห็นได้ว่าทักษะสังคมมีความสำคัญ และจำเป็นในชีวิตประจำวันเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการส่งเสริม และพัฒนาให้เด็กปกติหรือเด็กสมาธิสั้นมีทักษะทางสังคม จะสามารถทำให้เกิดการแสวงหาความรู้ รับรู้การสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี รู้จักการจัดการกับปัญหา สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม สามารถควบคุมพฤติกรรมตนเอง ทักษะสังคมเหล่านี้จะทำให้เด็กสมาธิสั้นเกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง เกิดความรู้สึกการเห็นคุณค่าในตัวเอง

จากความสำคัญของทักษะสังคมดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ทักษะทางสังคมมีความสำคัญต่อมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ตามลำพังได้ ต้องดำเนินการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งต้องมนุษย์ต้องเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นให้สังคมได้อย่างมีความสุข

2.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้แบ่งองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

Golcman (1998 : 32-34) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะทางสังคม ประกอบด้วย

1. การมีอิทธิพลเพื่อใช้ในการชักจูงโน้มน้าวในผู้อื่น (Influence)

2. การมีทักษะการสื่อสาร เปิดใจกว้างฟังทุกเรื่องราว และสื่อสารโต้ตอบด้วยความชัดเจนไม่กำกวม

3. การมีความเป็นผู้นำสามารถยับยั้ง และชักนำคน และกลุ่มคนได้ (Leadership)

4. สามารถเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงหรือพลิกแพลงสิ่งต่าง ๆ ได้ (Change Catalysts)

5. สามารถประสานร้อยร้าวแก้ไขความไม่ลงรอยกัน (Conflict Management)

6. สามารถสร้างสัมพันธภาพให้แน่นแฟ้น (Building Bonds)

7. ช่วยเหลือและร่วมมือโดยทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน (Collaboration and Cooperation)

8. การมีความสามารถในการดึงความสามารถของผู้ร่วมงาน สร้างสรรค์พลังกลุ่มเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ (Team Capabilities)

นาวิน เข็มทอง (2550 : 17 อ้างถึงใน สิวิมล นางาม, 2559 : 47-48) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมว่า ประกอบด้วย

1. การรับรู้สิทธิของผู้อื่น
2. การเคารพนับถือบุคคลอื่น
3. ให้ความช่วยเหลือ และยอมรับความช่วยเหลือต่าง ๆ
4. แสดงความคิดเห็น และฟังความคิดเห็นของคนอื่น
5. วิพากษ์วิจารณ์และยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์
6. ยอมรับข้อตกลงของหมู่คณะ
7. มีความรับผิดชอบต่อบ้าน โรงเรียน และหมู่คณะ
8. เคารพในทรัพย์สมบัติทั้งที่เป็นของส่วนตัว และที่เป็นของสาธารณะ
9. แสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างในความคิดริเริ่ม และความเป็นเอกราช
10. ส่งเสริมและแนะนำผู้อื่นในทางที่เป็นประโยชน์
11. รู้จักการเป็นผู้นำ และการเป็นผู้ตาม

ทับทิมทอง กอบัวแก้ว (2555 : 56-57) กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมของผู้เรียนพิจารณาได้จากความสามารถด้านการติดต่อสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะการทำงานกลุ่ม การรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งในการวิจัยดังกล่าวจะศึกษาและส่งเสริมทักษะทางสังคม 2 ด้าน ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับบุคคลอื่น และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะการทำงานกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการสร้างเสริมทักษะสังคมให้กับตนเอง

พรพรรณ มากบุญ (2555 : 37-38) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของทักษะทางสังคมตามแนวคิดของ ชิงเก และกิลคริสต์ (Schinke and Gilchrist) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร
2. ทักษะการเผชิญปัญหา
3. ทักษะการแก้ปัญหา
4. ทักษะการสื่อสาร
5. ทักษะการสอนตนเอง
6. ทักษะเพื่อการได้มาซึ่งแรงสนับสนุนทางสังคม

อัธยา เมิดไธสง (2557 : 34) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของทักษะทางสังคม ประกอบด้วย ทักษะภาษา การทำงานร่วมกัน การแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้นำ การมีเมตตา ควบคุมอารมณ์ การกระทำของตนเอง รู้จักเคารพให้เกียรติผู้อื่น และสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

นิอบิณูรอวี บือราเฮง (2558 : 37) ทักษะทางสังคม เกิดจากความสามารถในการรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น เพื่อความราบรื่นในการใช้ชีวิตร่วมกัน เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกัน รวมทั้งการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสังคม และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมนั้น ๆ

ณปณต โคตพัฒน์ (2559 : 27) ทักษะทางสังคม เป็นความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์และการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น ประกอบไปด้วย การพูด การฟัง ความรู้สึก การกระทำ เป็นต้น ทักษะทางสังคมจึงเป็นสร้างความสัมพันธ์ รวมไปถึงการมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการกระทำของตนเอง ก่อให้เกิดการและการอยู่ร่วมกันในสังคม

กัญญา สมบูรณ์ (2560 : 47) ได้สรุปองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมเป็นทักษะต่าง ๆ ที่ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เช่น ทักษะการมีเหตุผล ทักษะด้านความสามารถ ทักษะการอยู่ร่วมกันและการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทักษะการอยู่อย่างพอเพียง ทักษะการมีจิตสาธารณะ และทักษะการมีภาวะผู้นำ

ภาณุมาศ หอมบุญยงค์ (2562 : 19) ทักษะทางสังคมมีองค์ประกอบที่หลากหลาย ทั้งในแง่ของพฤติกรรม และอารมณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการศึกษาทักษะทางสังคม 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร 2. ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา 3. ทักษะการสื่อสาร 4. ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ 5. ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม 6. ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ 7. ทักษะการปรับตัว

จากองค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่มีผู้วิจัยได้ศึกษาไว้แล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคม ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคม

องค์ประกอบของทักษะทางสังคม	Golcman (1998)	นาวิน เข็มทอง (2550)	ทับทิมทอง กอบัวแก้ว (2555)	พรพรรณ มากบุญ (2555)	อัธยา เมิดไธสง (2557)	นิอบิณูรอวี บือราเฮง (2558)	ณปณต โคตพัฒน์ (2559)	กัญญา สมบูรณ์ (2560)	ภาณุมาศ หอมบุญยงค์ (2562)
การสื่อสาร	✔		✔	✔			✔	✔	✔
การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา	✔			✔				✔	✔
การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น			✔			✔	✔	✔	
การทำงานร่วมกับผู้อื่น	✔		✔		✔	✔	✔	✔	
การรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น		✔	✔				✔		✔
การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น		✔			✔				
ภาวะการเป็นผู้นำ	✔	✔			✔			✔	✔
การรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น		✔			✔	✔		✔	

จากตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคมนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้องค์ประกอบของทักษะทางสังคมได้ดังนี้

1. การสื่อสาร
2. การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา
3. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น
4. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

5. ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

6. การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

7. ภาวะการเป็นผู้นำ

8. การรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น

จากองค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ทักษะทางสังคม มีองค์ประกอบที่หลากหลาย ซึ่งบุคคลจะต้องมีองค์ประกอบของทักษะสังคมประกอบไปด้วย ทักษะการสื่อสาร การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ภาวะการเป็นผู้นำ และการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น ซึ่งทักษะดังกล่าวนี้จะส่งผลให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาองค์ประกอบของทักษะทางสังคม เลือกจากการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่ได้ศึกษา โดยเลือกจากด้านที่มีนักการศึกษาที่กล่าวถึง 4 ท่านขึ้นไป ซึ่งองค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่ศึกษา มี 7 ด้าน ดังนี้ การสื่อสาร การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ภาวะการเป็นผู้นำ และการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น ส่วนอีก 1 ด้านที่ไม่ได้ทำการศึกษา เนื่องจากมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงด้านนี้ไว้เพียง 2 ท่านเท่านั้น

2.4 การพัฒนาทักษะทางสังคม

การพัฒนาทักษะทางสังคม มีหลายวิธี ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมให้อยู่อย่างมีความสุข ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะทางสังคมไว้ดังนี้

นิสิต น้อมศาสน์ (2553 : 24 อ้างถึงใน ลัดดา แสงเพ็ชร, 2562 : 13-14) ทักษะทางสังคม จึงเป็นทักษะ ที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ โดยปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของบุคคล มีดังนี้

1. ประสบการณ์ทางบ้าน มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม โดยนักเรียนที่เติบโตมาจากครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น ความเป็นมิตร พ่อแม่ได้แสดงความรักและยอมรับในตัวนักเรียน ก็จะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการ และบุคลิกภาพที่ดีได้

2. ประสบการณ์ทางโรงเรียน โรงเรียนสามารถส่งเสริมและมีการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ที่จะปรับตนให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น

3. บทบาทของครู ครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยครูมีส่วนช่วยส่งเสริมการเปลี่ยนบทบาทในความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ทำให้เกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม

อัธยา เมิดไธสง (2557 : 35) ได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะทางสังคมนั้น ควรจัดให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นกลุ่มจะทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยน และช่วยเหลือกันแก้ปัญหาร่วมกันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การพัฒนาทักษะทางสังคม มี 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นจูงใจ การจูงใจช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่า มีความต้องการที่จะฝึกให้ดี ครูควรแสดงให้นักเรียนเห็นว่าทักษะนั้น ๆ มีคุณค่า มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน การอยู่ร่วมกันอย่างไร

2. ขั้นการฝึก

2.1 นักเรียนต้องฝึกทักษะด้วยตนเอง ด้วยการกระทำจริงจังจะเกิดการเรียนรู้ทักษะนั้น ๆ

2.2 นักเรียนต้องเรียนรู้ทักษะอย่างถูกวิธี และถูกขั้นตอน

2.3 นักเรียนต้องฝึกฝนเป็นระยะเวลานานพอสมควร จึงจะพัฒนาได้เป็นขั้น ๆ

2.4 นักเรียนต้องฝึกทักษะในสถานการณ์ที่จำเป็น และต้องใช้บ่อยๆ เพื่อได้นำประโยชน์มาใช้ได้จริง

3. ขั้นประเมินผล การประเมินผลจะช่วยพัฒนาทักษะให้ได้ดี จึงควรประเมินผลทุกครั้ง และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลตนเอง ได้ทราบผลการฝึกของตนเอง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

ลัดดา แสงเพ็ชร (2562 : 15) ได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะทางสังคมไว้ว่า ครอบครัวเป็นสังคมแรกที่ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้เรียน นอกจากนี้ กลุ่มเพื่อน และครูผู้สอนมีส่วนช่วยส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางสังคมในทางบวก ทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพในอนาคต

จากการพัฒนาทักษะทางสังคมดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะทางสังคม มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นจูงใจ ขั้นการฝึก และขั้นประเมินผล โดยครูควรจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันกับผู้อื่น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรู้จักการแบ่งหน้าที่กันทำงาน จะทำให้ทักษะทางสังคมของนักเรียนนั้นพัฒนาขึ้น และนอกจากครูมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะทางสังคมแล้ว ผู้ปกครองควรช่วยทำให้นักเรียนมีพัฒนาการ และบุคลิกภาพที่ดีขึ้น

2.5 การวัดทักษะทางสังคม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและเครื่องมือวัดทักษะต่างๆของนักเรียน เนื่องจากเครื่องมือวัดจะแสดงวิธีการวัด เพื่อนำมาวิเคราะห์ และนำไปสู่การกำหนดวิธีการวัดทักษะทางสังคมที่เหมาะสม และได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน โดยมีนักการศึกษาเสนอวิธีการวัดทักษะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

Riggio (1989 : 842) ได้สร้างแบบสำรวจทักษะทางสังคม (Social skills inventory หรือ SSI) ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่มีความมุ่งหมาย เพื่อใช้ประเมินทักษะพื้นฐานของการสื่อสาร โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การแสดงออกทางอารมณ์ ความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การควบคุมอารมณ์ การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม การควบคุมทางสังคม ซึ่งในแบบสำรวจจะมีข้อคำถามทั้งหมดรวม 90 ข้อใช้วัดกับกลุ่มเด็กที่มีอายุ 14 ปี และมีความสามารถในการอ่าน หรือใช้วัดกับกลุ่มเด็กที่เรียนอยู่ในระดับชั้นตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นไป โดยใช้ได้ทั้งการทดสอบเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มนั้นแล้วแต่ความสะดวกของผู้ทำการทดสอบ ในการทดสอบแต่ละครั้งจะใช้เวลา 30-45 นาที

อารี วัชรเวียงชัย (2551 : 40) ได้นำแบบทดสอบวัดทักษะทางสังคมของ ดาราวรรณ กล่อมเกลี้ยง มาปรับปรุงและสร้างแบบทดสอบวัดทักษะทางสังคมขึ้นใหม่ตามองค์ประกอบทักษะทางสังคม 4 ทักษะ คือ ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหาซึ่งจะมีความสอดคล้องกับการเรียนสาระประวัติศาสตร์ แบบทดสอบวัดทักษะทางสังคมที่สร้างมีจำนวน 1 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดทักษะทางสังคมชนิดสถานการณ์ เป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะข้อคำถามเป็นสถานการณ์จำลองสั้น ๆ เนื้อหาครอบคลุมทักษะทางสังคมทั้ง 4 ทักษะ มี 3 ตัวเลือก โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จำนวน 20 ข้อ คำตอบไม่มีถูกผิด แต่เป็นการแสดงทักษะทางสังคมมากหรือน้อยตามตัวเลือกและแบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้เพื่อดูการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียน

นพรัตน์ นาชาสิงห์ (2551 : 28) ใช้เทคนิควิธีการวัดที่แตกต่างกันออกไป เช่น การประเมินตนเองโดยการรายงานตนเอง (Self-Report) ซึ่งสามารถประเมินตนเองโดยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การตอบแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) หรือการตอบแบบสอบถามแบบเติมข้อความ (Sentence Completion) เป็นต้น หรือการประเมินโดยบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้ที่รับรู้และเกี่ยวข้องกับผู้ถูกวัด และทราบถึงพฤติกรรมของผู้ที่ถูกวัดอย่างแท้จริง เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกวัด เป็นต้น ซึ่งสามารถวัดโดยวิธีการสัมภาษณ์หรือการสังเกต ต่อมาริกจิโอ (Riggio) ได้สร้างแบบสอบถามทักษะทางสังคมขึ้นมาและเป็นแบบสอบถามที่ได้รับความนิยมในวงกว้าง และมีชื่อเสียง โดยเป็นแบบมาตรประมาณค่าชนิด 5 ระดับ จำนวน 90 ข้อ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวัดทักษะทางสังคมแบบมาตรประมาณค่าชนิด 5 ระดับ จำนวน 48 ข้อ

ซึ่งแบ่งข้อคำถามออกเป็น 6 ด้าน ๆ ละ 8 ข้อ ตามแนวคิดของริกจิโอ (Riggio) ได้แก่ การแสดงออกทางอารมณ์ความไวในการรับรู้อารมณ์บุคคลอื่น การควบคุมทางอารมณ์การแสดงออกทางสังคม ความไวในการรับรู้ทางสังคม และการควบคุมทางสังคม โดยผู้วิจัยทำการพัฒนามาจากแบบสอบถามทักษะทางสังคม ฉบับข้อความของดาราวรรณ กล่อมเกลี้ยง (2546)

นุชรี บัวโค (2562 : 16) ได้นำแบบวัดทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของเรณู เบ้าวรรณ (2558) โดยเลือกใช้ในส่วนที่เป็นมาตรประมาณค่า มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากแบบวัดที่เป็นมาตรประมาณค่าสามารถเข้าใจได้ง่าย และไม่ต้องใช้ความสามารถในการอ่าน และการตีความเท่ากับแบบวัดที่เป็นสถานการณ์

จากการศึกษาการวัดทักษะทางสังคม สามารถสรุปแบบวัดทักษะทางสังคมที่ศึกษาได้ดังนี้ แบบสำรวจทักษะทางสังคม แบบทดสอบวัดทักษะทางสังคม แบบสอบถามทักษะทางสังคม และแบบวัดทักษะทางสังคม

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดทักษะทางสังคมที่ได้ศึกษามาปรับใช้ให้เหมาะกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบวัดทักษะทางสังคม ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ ต่ำกว่ามาตรฐาน และต้องปรับปรุง และระบุพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของนักเรียนด้วย ซึ่งแบบวัดทักษะทางสังคมจะครอบคลุมทักษะทางสังคม 7 ด้าน ดังนี้ การสื่อสาร การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ภาวะการเป็นผู้นำ และการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

จากการศึกษางานวิจัยทั้งใน และต่างประเทศ พบว่ามีการวิจัยเกี่ยวกับทักษะทางสังคม ดังนี้

นิอบิญูรอวี บือราเฮง (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนแบบบูรณาการด้วยการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน สื่อประสม และนวัตกรรม คุณลักษณะศึกษาด้านทักษะทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระการเรียนรู้ศาสนประวัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอัลกุรอานและภาษากาลามุลลอฮฺ จังหวัดปัตตานี กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน สื่อประสม และนวัตกรรม คุณลักษณ์ศึกษาด้านทักษะทางสังคม แบบวัดคุณลักษณ์ศึกษาด้านทักษะทางสังคม และแบบวัดผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ศาสนประวัติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนหลังวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาคาเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการ มีระดับคุณลักษณ์ด้านทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการโดยใช้การสอนแบบห้องเรียนกลับด้านสื่อประสม และนวัตกรรมคุณลักษณ์ศึกษาด้านทักษะทางสังคมใน 3 ด้าน มีความคงทนในการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

วีรณา ปะกิลาภัง (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอีสาน กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 10 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดมหาสารคาม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอีสาน และแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม มี 3 ด้าน คือความอดทน ความเป็นผู้นำผู้ตาม ความรับผิดชอบ สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ t - test ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอีสาน มีพฤติกรรมทักษะทางสังคม ทั้ง 3 ด้านหลังการจัดกิจกรรมสูงขึ้นอยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สิวิมล นางาม (2559 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดูรา เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค จำนวน 38 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบทีแบบกลุ่มเดียว ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดูรา เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ 2 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ ขั้นที่ 3 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องขั้นที่ 4 ยืนยันความรู้ และผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดูรามีทักษะทางสังคมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทักษะทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
คำสำคัญ : รูปแบบการสอนทฤษฎีแบนดูรา ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ฐาณรงค์ ทุเรียน (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม จำนวน 60 คน แบ่งเป็นนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้พลศึกษาแบบปกติ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ 8 แผน แบบวัดทักษะทางสังคม และแบบบันทึกทักษะทางสังคมโดยการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนด้วยค่า “ที” ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Bar -Tar ; et al (1982 : 396-402 อ้างถึงใน กรรณิการ์ โยธารินทร์, 2545 : 10) ได้ศึกษาเชิงสังเกตพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัย จำนวน 156 คน ที่มีอายุระหว่าง 1-3 ปี เด็กแต่ละคนได้รับการสังเกต 3 ครั้ง ๆ ละ 10 นาทีในระหว่างกิจกรรมการเล่นอิสระในการสังเกตผู้สังเกตได้ลงรหัส พฤติกรรมการขช่วยเหลือแต่ละอย่างที่เด็กแสดงออกมาไม่ว่า พฤติกรรมการช่วยเหลือนั้น จะเป็นพฤติกรรมที่เด็กได้แสดงออกมาจริง ๆ หรือแสดงออกมาในการเล่นแบบสร้างจินตนาการ ผลการวิจัยพบว่าโดยทั่วไปแล้ว การช่วยเหลือของเด็กไม่ได้เพิ่มขึ้นตามอายุ แต่เด็กจะแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือในสถานการณ์ที่เป็นการเล่นแบบสร้างจินตนาการน้อยลง และแสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือจริง ๆ ออกมามากขึ้น และเด็กช่วยเหลือเพื่อน ด้วยการปลอบใจในสถานการณ์จริง ๆ แต่การช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของแก่เพื่อนในสถานการณ์จริงน้อยลงเมื่ออายุมากขึ้น

Minoo Daraee ; et al (2016 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมระหว่างนักเรียนสามัญและ โรงเรียนที่มีความสามารถพิเศษ การสำรวจครั้งนี้ประกอบด้วยนักเรียนมัธยมปลายหญิงในจังหวัดอัลบอร์ซ โดยเลือกนักเรียน 200 คน จากโรงเรียนธรรมดา 8 แห่ง และโรงเรียนที่มีความสามารถพิเศษ 8 แห่งผ่านการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนของโรงเรียนที่มีความสามารถมีทักษะทางสังคมที่เหมาะสมสูงกว่าและมีความมั่นใจสูงเกินอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญในองค์ประกอบอื่น ๆ การสอนทักษะทางสังคมที่เหมาะสม และการให้โอกาสและประสบการณ์ที่เพิ่มปฏิสัมพันธ์ทางสังคมทำให้นักเรียนสามารถฝึกฝนและใช้กลยุทธ์และทักษะทางสังคมในทุกสภาพแวดล้อม และทุกสถานการณ์ในชีวิต

Mari-Anne Sorli ; et al (2021 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคม ในช่วงวัยเด็กตอนกลาง: วิถีการเจริญเติบโตและตัวทำนายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างนักเรียน (เกรด 4-7) และเจ้าหน้าที่โรงเรียนในโรงเรียนประถม 65 แห่งทั่วนอร์เวย์ จากการวิจัยผลสรุปว่าคะแนนทักษะทางสังคมของเด็กๆ เพิ่มขึ้นเล็กน้อย เด็กผู้หญิงได้คะแนนสูงกว่าเด็กผู้ชาย และความมั่นคงในลำดับของแต่ละคนก็ค่อนข้างสูงเมื่อเวลาผ่านไป การสร้างแบบจำลองส่วนผสมการเติบโต (GMM) ระบุคลาสวิถีที่แตกต่างกันสามคลาส คลาสหนึ่งมีคะแนนเฉลี่ยคงที่เมื่อเวลาผ่านไป (72%) และสองคลาส (แต่ละคลาส 14%) ที่มีคะแนนเริ่มต้นสูงและคะแนนลดลงและคะแนนเริ่มต้นและคะแนนเพิ่มขึ้นต่ำตามลำดับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน (เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู) ทำนายการพัฒนาทักษะทางสังคมที่แตกต่างกันภายในชั้นเรียนวิถี

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการเรียน

3.1 ความหมายของพฤติกรรมการเรียน

พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยการแสดงออกผ่านทางกริยา อาการ และการปฏิบัติตนทางด้านการเรียน มีทั้งพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี ดังนั้น นักเรียนจึงควรมีการปรับปรุงตนเองในด้านพฤติกรรมที่ไม่ดี เนื่องจากพฤติกรรมที่ไม่ดีอาจจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้และในด้านพฤติกรรมที่ดีควรมีการรักษาไว้หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม เพื่อมุ่งพัฒนาตนเองในด้านความรู้ และทักษะตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (จันทรา อุ้ยเอ้ง, 2558 : 2; กัญญารัตน์ อู่ตะเภา, 2558 : 7; กานดา คำมาก และคณะ, 2558 : 16; ณัฐวุฒิ สกุณี, 2559 : 47; พีชาณิกา เพชรสังข์, 2562 : 18)

จากพฤติกรรมการเรียนดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา หมายถึง การกระทำทั้งดี และไม่ดีที่ผู้เรียนได้แสดงออก หรือปฏิบัติออกมาในขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา

3.2 องค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียน

มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียนไว้ ดังนี้

Cronbach (1963 : 68-70) ได้แบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการที่ทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น กิจกรรมการเรียนบางอย่างสร้างความพอใจหรือสามารถตอบสนองความต้องการผู้เรียนได้ทันที

2. ความพร้อม (Readiness) หมายถึง ความพร้อมด้านระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนเพื่อสนองความต้องการ

3. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง เหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ

4. การตีความหมาย (Interpretation) หมายถึง การพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการที่ผู้เรียนคิดว่าสามารถจะตอบสนองมากที่สุด

5. การตอบสนอง (Response) หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการ โดยวิธีการที่ผู้เรียนเลือกแล้วในขั้นการตีความหมาย

6. ผลที่ได้รับ (Consequence) หมายถึง ผลจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมนั้น ซึ่งผลที่ได้รับอาจตรงกับที่คาดไว้หรืออาจตรงกันข้ามก็ได้

7. ปฏิกิริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) หมายถึง การย้อนกลับไปตีความสถานการณ์ใหม่เพื่อเลือกวิธีการตอบสนองใหม่ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้ในกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถตอบสนองความต้องการ

Omally & Chamot (1990 อ้างถึงใน ณัฐวุฒิ สกุณี, 2559 : 49) ได้อธิบายพฤติกรรมการเรียนว่าเป็นวิธีการเรียนที่ผู้เรียนเลือกใช้ตามความเหมาะสมของตนเอง เพื่อช่วยให้การเรียนรู้ภาษาประสบความสำเร็จมากขึ้น โดยได้อธิบายพฤติกรรม หรือกลวิธีการเรียนภาษาเป้าหมายให้ประสบผลสำเร็จ ดังนี้

1. พฤติกรรมก่อนเรียน ได้แก่ การเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน การวางเป้าหมายในการเรียนการวางแผนตารางเวลาเรียน

2. พฤติกรรมขณะเรียน เช่น การเลือกที่นั่งเรียนข้างหน้า การสร้างสมาธิในการเรียน การถามครูผู้สอน เพื่อทำให้ปัญหาในการเรียนกระจ่างขึ้น การจัดระเบียบของข้อมูลในการเรียน เป็นต้น

Northampton Centre (2012 อ้างถึงใน ณัฐวุฒิ สกุณี, 2559 : 51-52) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ว่า เป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่แสดงออกภายหลังจากการได้รับความรู้ทักษะ การแสดงออกหรือประสบการณ์ต่าง ๆ จากสิ่ง ๆ หนึ่ง ซึ่ง Northampton Centre ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ต่อไปว่า เป็นพฤติกรรมของนักเรียนภายหลังจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ซึ่งจะสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ในชั้นเรียน คือ ตนเองบุคคลอื่น ๆ และหลักสูตรที่เรียนโดย Northampton Centre ได้แบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียนรู้ในออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง (Relationship with Sel) คือ พฤติกรรมของตนเองที่แสดงออกในชั้นเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ในวิชานั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

2. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น (Relationship with Others) คือ พฤติกรรมที่แสดงออก ถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในวิชานั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นครู หรือเพื่อน เป็นต้น

3. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร (Relationship with Curriculum) คือ พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียนที่มีต่อการสอนของครู และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิชานั้น ๆ

ณัฐวุฒิ สกุณี (2559 : 52) องค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร โดยจะศึกษาผ่านพฤติกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

จากองค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียนดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า องค์ประกอบพฤติกรรมการเรียน สามารถแบ่งออกตามแนวคิดของ Northampton Centre ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียนรู้ในออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง
2. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น
3. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร

3.3 การปรับพฤติกรรมการเรียน

3.3.1 ความหมายของการปรับพฤติกรรม

Mikulas (1978 อ้างถึงใน ธีระพร อุวรรณโณ 2562 : 1) ให้ความหมายของการปรับพฤติกรรมไว้ว่า การปรับพฤติกรรม คือ การประยุกต์หลักการพฤติกรรมที่ได้จากการทดลอง เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรม

Kalish (1981อ้างถึงใน ธีระพร อุวรรณโณ 2562 : 1) ให้ไว้ว่า การปรับพฤติกรรม หมายถึง การนำเอาหลักพฤติกรรมมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ธีระพร อุวรรณโณ (2562 : 1) การปรับพฤติกรรม หมายถึง การประยุกต์ความรู้จากทฤษฎีทางจิตวิทยามาใช้ในการสร้างให้มีพฤติกรรมใหม่เกิดขึ้น การพัฒนาพฤติกรรมพึงปรารถนาที่มีอยู่เดิมให้มีความเหมาะสมมากขึ้นหรือมีเพิ่มมากขึ้น การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้น้อยลง หรือขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้หมดไป

จากการศึกษาความหมายของการปรับพฤติกรรม สามารถสรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรม หมายถึง การประยุกต์หลักการพฤติกรรม หรือหลักการเรียนรู้ และความรู้จากทฤษฎีทางจิตวิทยามาใช้ เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

3.3.2 แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการปรับพฤติกรรม

ภัทรพล นัยจิตร (2555 : 1-2) แนวคิดในการปรับพฤติกรรม ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขการกระทำ (Operant Conditioning) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่พัฒนาโดย บี.เอฟ.สกินเนอร์ (Burrhus F. Skinner) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ซึ่งเน้นการกระทำที่บุคคลต้องลงมือกระทำเอง (Emitted Behavior) สกินเนอร์ เชื่อว่า พฤติกรรมเกิดร่วมกันระหว่างตัวผู้แสดงพฤติกรรม (Genetic Endowment) และเงื่อนไขสิ่งแวดล้อม ในรูปผลกรรม (Consequences) ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเอง (Emitted Response) ซึ่งผู้แสดงพฤติกรรมแสดงเอง และพฤติกรรมดังกล่าวถูกควบคุมโดยผลกรรม แนวคิดที่อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขการกระทำ มี 2 แนวคิด ดังนี้

1. แนวคิดในการให้แรงเสริม (Reinforcement) การให้แรงเสริมเป็นวิธีการปรับพฤติกรรมโดยอาศัยหลักการเรียนรู้ของสกินเนอร์ โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการให้แรงเสริมที่ว่า “การ กระทำใด ๆ ที่ได้รับแรงเสริม การกระทำนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น แต่การกระทำใด ๆ ที่ไม่ได้รับ แรงเสริม การกระทำนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะลดลงและหายไปในที่สุด” การให้แรงเสริมแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การให้แรงเสริมบวก และการให้แรงเสริมลบ

1.1 การให้แรงเสริมบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง การให้สิ่งเราที่ทำให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น หรือการให้สิ่งที่บุคคลพอใจ สบายใจเมื่อบุคคลมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สิ่งที่ทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น เรียกว่า “ตัวแรงเสริมบวก” (Positive rein forcer) ได้แก่ ขนม ลูกกวาด อาหาร ของเล่น คำชมเชย กิจกรรมที่เด็กชอบ สิ่งเหล่านี้อาจจะเรียกว่า “รางวัล”

1.2 การให้แรงเสริมลบ (Negative Reinforcement) หมายถึง การเพิ่มความถี่ของพฤติกรรม โดยการขจัดสิ่งเร้าที่บุคคลไม่พึงพอใจออกไปทันทีที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือการที่พฤติกรรมของบุคคลเพิ่มขึ้น เพราะพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมานั้นสามารถถอดถอน สิ่งเร้าที่ไม่น่าพึงพอใจ (Aversive Stimulus) แรงเสริมเชิงลบกับการลงโทษ (Punishment) นั้นคล้ายกันแต่ไม่เหมือนกัน ถ้าพูดกันโดยทั่ว ๆ ไป แล้วการลงโทษเป็นการทำให้เด็กเจ็บปวด เช่น การเฆี่ยนตี ดุ ด่า ในทางจิตวิทยานั้น การลงโทษ หมายถึง การให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่เจ็บปวด หรือประสบการณ์ ที่เด็กไม่พึงปรารถนา แต่การให้แรงเสริมลบนั้น หมายถึงการที่เด็กพยายามขจัดสิ่งที่ทำให้เขาเจ็บปวดให้พ้นไป

2. แนวคิดในการควบคุมตนเอง การควบคุมตนเองเป็นเทคนิคที่บุคคลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองด้วยการระงับการแสดงพฤติกรรมบางอย่าง ซึ่งให้ผลน่าพึงพอใจในปัจจุบันแล้วแสดงพฤติกรรมบางอย่าง เพื่อให้ได้รับผลที่น่าพึงพอใจในปัจจุบัน และแสดงพฤติกรรมบางอย่างเพื่อให้ได้รับผลที่น่าพอใจในอนาคต การควบคุมตนเองบนพื้นฐานการเรียนรู้ที่เกิดจาก

เงื่อนไขผลกรรม ตามแนวคิดของ Skinner ซึ่งมีทัศนะว่าการควบคุมตนเอง มีลักษณะเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงหน้าที่

สมพร สุทัศนีย์ (2544 อ้างถึงใน ไหมไทย ไชยพันธ์, 2557 : 24) การปรับพฤติกรรมเป็นวิชาการสาขาหนึ่งของการบำบัดทางจิต (Psychotherapy) ที่เน้นเฉพาะพฤติกรรมที่สังเกตได้การปรับพฤติกรรมเป็นวิธีการนำเอาหลักการเรียนรู้ และหลักพฤติกรรมที่ได้จากการทดลองมาใช้เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้เป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนา และเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงปรารถนาให้ถาวรขึ้น แนวคิดทฤษฎีที่กล่าวถึงในที่นี้คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ดังกล่าว เน้นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับปฏิกิริยาตอบสนอง หรือความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือความประพฤติของบุคคล ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นำมาปรับพฤติกรรมที่กล่าวถึงในที่นี้ มี 3 ประเภท คือ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบคลาสสิก ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขการกระทำ และทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบคลาสสิก (Classical Conditioning) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า และปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่ว่านี้ เป็นสิ่งเร้าภายนอกที่มากระตุ้นให้คนแสดงพฤติกรรมที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ เพราะพฤติกรรมของมนุษย์ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างรู้ตัวทั้งหมด

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขการกระทำ (Operant Conditioning) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขการกระทำ เป็นทฤษฎีที่พัฒนาโดยนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ซึ่งเน้นการกระทำที่บุคคลต้องลงมือกระทำเอง (Emitted Behavior) สกินเนอร์ เชื่อว่า พฤติกรรมเกิดร่วมกันระหว่างตัวผู้แสดงพฤติกรรม (Ge-nitic Endowment) และเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมในรูปผลกรรม (Consequences) ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเอง (Emitted Response) ซึ่งผู้แสดงพฤติกรรมแสดงเอง และพฤติกรรมดังกล่าวถูกควบคุมโดยผลกรรมนั้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมพัฒนาโดยนักจิตวิทยาชาวแคนาดา ชื่อ อัลเบอร์ต แบนดูร่า (Albert Bandura. 1977) แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมเกี่ยวกับการเรียนรู้แบนดูร่ามีทัศนะว่า การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมออกมาทันที แต่การเรียนรู้เป็นการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ (Acquired new knowledge) ซึ่งยังไม่จำเป็นที่จะต้องแสดงออกมา ดังนั้น การเรียนรู้ในแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในโดยไม่จำเป็นต้องแสดงออกมาให้เห็น แต่ถ้าแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกก็เป็นการยืนยันว่าเกิดการเรียนรู้ การที่แบนดูร่าเชื่อเช่นนี้ เพราะเขาเน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการสังเกตตัวแบบหรือการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational learning) เมื่อบุคคลสังเกตตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ก็จะจดจำพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบเอาไว้ แต่มิได้แสดงพฤติกรรมตามตัวแบบในทันทีทันใด ต่อมาเมื่อมีโอกาสจึงได้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมา

ธีระพร อุวรรณโณ (2562 : 1) ทฤษฎีที่ใช้ในการปรับพฤติกรรม ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน มี 2 ทฤษฎีหลัก คือ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขการกระทำ (Operant conditioning theory) และทฤษฎีการรู้คิดทางสังคม (Social cognitive theory)

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขการกระทำ ผู้นำของทฤษฎีการวางเงื่อนไขการกระทำ คือ เบอร์รัส เฟรดเดอริก สกินเนอร์ (Burrhus Frederic Skinner) แนวคิดพื้นฐานที่นำมาใช้ในการปรับพฤติกรรม คือ การเสริมแรง (Reinforcement) และการลงโทษ (Punishment)

การเสริมแรง หมายถึง กระบวนการที่เมื่ออินทรีย์ทำพฤติกรรมหนึ่งแล้วมีตัวเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcer) เกิดตามหลัง หรือกระบวนการที่เมื่ออินทรีย์ทำพฤติกรรมหนึ่งแล้วสามารถไปหยุดตัวเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcer) ได้ และทั้ง 2 กรณีส่งผลให้พฤติกรรมนั้น มีความน่าจะเป็นในการเกิดขึ้นอีกในวันข้างหน้า ในสถานการณ์ที่คล้ายกัน ในทางทฤษฎีเรียกกระบวนการแรกว่า การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) และกระบวนการหลังเรียกว่า การเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement) อินทรีย์ข้างต้น หมายถึง มนุษย์และสัตว์

ในกระบวนการเสริมแรงทางลบ พฤติกรรมที่สามารถไปหยุดตัวเสริมแรงทางลบได้ เรียกว่าพฤติกรรมการหลีกหนี (Escape) ส่วนในโอกาสหน้า หากอินทรีย์แสดงพฤติกรรมก่อนที่จะเกิดตัวเสริมแรงทางลบ ส่งผลให้ไปป้องกันหรือลดความระคายเคืองของตัวเสริมแรงทางลบลง เรียกพฤติกรรมนี้ว่าการหลบหลีก (Avoidance) ตัวอย่างเช่น วันหนึ่งฝนฟ้าคะนอง มีเสียงฟ้าร้องและฝนสาดเข้ามาในบ้าน เจ้าของบ้านจึงเดินปิดหน้าต่างบ้าน ส่งผลให้เสียงฟ้าคะนองลดลง และไม่มีฝนสาดเข้ามาในบ้านมากขึ้นอีก การปิดหน้าต่างในกรณีนี้ จัดเป็นพฤติกรรมการหลีกหนี วันต่อมามีฝนตั้งเค้ามา เจ้าของบ้านรีบเดินไปปิดหน้าต่างบ้าน เมื่อฟ้าคะนองและฝนตก ส่งผลให้ในบ้านมีเสียงฟ้าคะนองไม่มากนัก และฝนไม่สาดเข้ามาในบ้าน การปิดหน้าต่างในกรณีหลังนี้จัดเป็นพฤติกรรมการหลบหลีก

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการปรับพฤติกรรม สามารถสรุปได้ว่า แนวคิดที่ใช้ในการปรับพฤติกรรม นักการศึกษาได้นำทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขการกระทำของสกินเนอร์มาใช้ปรับพฤติกรรม ซึ่งเน้นการกระทำที่บุคคลต้องลงมือกระทำเอง ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเอง ซึ่งผู้แสดงพฤติกรรมแสดงเอง และพฤติกรรมดังกล่าวถูกควบคุมโดยผลกรรม แนวคิดพื้นฐานที่นำมาใช้ในการปรับพฤติกรรม คือ การเสริมแรง และการลงโทษ

3.3.3 วิธีการปรับพฤติกรรม

ภัทรพล นัยจิตร (2555 : 5-6) กล่าวถึงการปรับพฤติกรรมไว้ดังนี้

1. มุ่งที่พฤติกรรมโดยตรง โดยที่พฤติกรรมนั้นจะต้องสังเกตเห็นได้ และวัดได้ตรงกัน สิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออก ตอบสนองหรือโต้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เช่น การร้องไห้ การเดิน การคิด การเต้นของชีพจร การอ่านหนังสือ เป็นต้น

2. ไม่ใช้คำที่เป็นการตีตรา เช่น ก้าวร้าว ฉลาด โง่ เกเร ขี้เกียจ เก่ง เป็นต้น เพราะคำตีตราเหล่านี้มักจะเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ๆ ที่รวมพฤติกรรมหลาย ๆ ลักษณะเข้าด้วยกัน จึงทำให้ไม่ชัดเจนยากแก่การสังเกตให้ตรงกัน เนื่องจากต่างคนต่างรับรู้คำตีตรานี้ต่างกันและยากแก่การจัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายได้

3. พฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ปกติ หรืออปกติก็ตาม ย่อมเกิดจากการเรียนรู้ ในอดีตทั้งสิ้น ดังนั้นพฤติกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้

4. การปรับพฤติกรรมจะเน้นที่สภาพและเวลาในปัจจุบันเท่านั้น แม้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในอดีตก็ตาม แต่เงื่อนไขสิ่งเร้า และผลกรรมในสภาพปัจจุบันเป็นตัวกำหนดว่าพฤติกรรมที่ เรียนรู้ในอดีตนั้น จะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือลดลง ดังนั้นถ้าสามารถวิเคราะห์ได้ว่าสิ่งเร้า และผลกรรมใดที่ทำให้พฤติกรรมเหล่านั้นเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือลดลงในสภาพปัจจุบันก็จะสามารถทำให้ปรับสิ่งเร้า และผลกรรมนั้นได้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อที่จะทำให้พฤติกรรมดังกล่าวนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

5. การปรับพฤติกรรมนั้น จะเน้นที่วิธีการทางบวก มากกว่าที่จะใช้วิธีการลงโทษ ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล เนื่องจากเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมนั้นจะเน้นที่การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เพิ่มขึ้น วิธีการทางบวกเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพอีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์น้อยกว่าการใช้วิธีการลงโทษอีกด้วย

6. วิธีการปรับพฤติกรรมนั้นสามารถใช้ได้อย่างเหมาะสมตามลักษณะปัญหาของแต่ละบุคคล เนื่องจากมีความเชื่อว่าบุคคลแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน การลงโทษวิธีหนึ่งอาจจะใช้ได้ผลกับคน ๆ หนึ่ง แต่อาจจะใช้ไม่ได้ผลกับอีกหลาย ๆ คนได้ ดังนั้นในการดำเนินการปรับพฤติกรรม จึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

7. วิธีการปรับพฤติกรรม เป็นวิธีการที่ได้รับการพิสูจน์มาแล้วว่ามีประสิทธิภาพ และได้ผล โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

สุรางค์ โค้วตระกูล (2553 อ้างถึงใน ไหมไทย ไชยพันธุ์, 2557 : 31-32) เมื่อครูเข้าใจลักษณะของการปรับพฤติกรรม ครูก็สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการปรับพฤติกรรม ดังนี้

1. เลือกพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไข หรือเลือกพฤติกรรมเป้าหมายก่อนที่จะจัดรายการการใช้เทคนิคในการแก้ไขพฤติกรรม หรือที่เรียกว่า “การปรับพฤติกรรม” (behavior

modification) นั้น เราต้องสำรวจดูว่าพฤติกรรมอะไรบ้างที่ต้องแก้ไข พฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขเรียกว่า “พฤติกรรมเป้าหมาย” (target behavior) พฤติกรรมเป้าหมายดังกล่าวคือ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั่นเอง

2. วิเคราะห์พฤติกรรมที่ต้องการแก้ไข หมายถึง การจำแนกพฤติกรรมออกเป็น พฤติกรรมย่อย ที่บ่งบอกพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขเป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ชัดและมีปริมาณหรือจำนวน บ่งบอกไว้

3. เลือกตัวแรงเสริมในการแก้ไขพฤติกรรม เมื่อทราบพฤติกรรมเป้าหมายและสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมเป้าหมายแล้วขั้นต่อไป คือ การเลือกตัวแรงเสริม แรงเสริมที่ต้องเลือกคือ “ตัวแรงเสริมบวก” ซึ่งมีมากมายดังกล่าวแล้วข้างต้น เหตุที่ต้องเลือก เพราะ ต้องการให้แรงเสริมนั้นเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

4. เลือกเทคนิคต่าง ๆ ในการปรับพฤติกรรม เทคนิค และวิธีการในการแก้ไขพฤติกรรมนั้นต้องเลือกให้เหมาะกับพฤติกรรม และทิศทางที่ต้องการ เช่น ต้องการลดพฤติกรรม หรือต้องการเพิ่มพฤติกรรม เทคนิคที่นำมาใช้ในสถานการณ์จริงของห้องเรียน อาจจะใช้ในรูปของกิจกรรมง่าย ๆ ที่เป็นเทคนิคการให้แรงเสริมบวก

5. วัดพฤติกรรม หมายถึง การนับความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยการสังเกต และบันทึกพฤติกรรม หรือบันทึกระยะเวลาที่เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ

6. ปฏิบัติตามขั้นตอนในการแก้ไข หรือปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน เมื่อครูทราบขั้นตอน ในการแก้ไข และปรับพฤติกรรมแล้ว ก็สามารถดำเนินการตามขั้นตอนได้

7. ประเมินผลการปรับพฤติกรรม เมื่อครูทำการวัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในช่วงก่อนการให้แรงเสริม และช่วงของการให้แรงเสริมช่วงเวลาละ 30 นาทีแล้ว นำความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้นมาเปรียบเทียบกัน เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงว่า พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลงไปมากน้อยเพียงใด เป็นการประเมินว่า โปรแกรมการให้แรงเสริมได้ผล หรือไม่มากน้อยเพียงใด และเพื่อเป็นการยืนยันว่า โปรแกรมการให้แรงเสริมเชื่อถือได้

8. ติดตามผล เป็นการติดตามผลหลังจากโปรแกรมการแก้ไขพฤติกรรมสิ้นสุดลง เมื่อโปรแกรมการแก้ไขพฤติกรรมสิ้นสุดลงควรมีการตรวจสอบดูว่า พฤติกรรมที่ได้รับแรงเสริมนั้นคงที่ หรือกลับสู่สภาพเดิมหรือไม่ เพื่อจะได้เป็นข้อมูล หรือหลักฐานในการยืนยันว่าแรงเสริมชนิดนี้ใช้ได้ผลและเพื่อเป็นข้อมูลเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการปรับพฤติกรรมในครั้งต่อ ๆ ไป

พรรณพิมล หล่อตระกูล (2562 : 13 มิ.ย. 2562) การปรับพฤติกรรมอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้มาประยุกต์ โดยมีหลักการพื้นฐานว่า การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพ เด็กต้องมีความต้องการเรียน หากผลของพฤติกรรมทำให้เกิดความพึงพอใจ เด็กก็จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำ ในทางตรงข้าม

ถ้าผลของพฤติกรรมไม่เป็นที่พอใจเด็กจะหลีกเลี่ยง ไม่ทำพฤติกรรมนั้น เมื่อมีการปรับพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ เด็กจะเกิดการเรียนรู้จนฝังแน่นเป็นรูปแบบของพฤติกรรม วิธีการปรับพฤติกรรม มีขั้นตอนดังนี้

1. เลือกพฤติกรรมที่ต้องการผู้ให้คำปรึกษาร่วมกับพ่อแม่เลือกพฤติกรรมเพียงพฤติกรรมเดียว เน้นพฤติกรรมที่เห็นได้ชัด มีความถี่มาก มีผลกระทบมาก ตัวอย่างเช่น กรณีของตั้ม เราเลือกการทำการบ้าน เพราะสังเกตผลได้ชัด เด็กต้องทำทุกวัน หากไม่ทำการบ้านเด็กก็ไม่อยากไปโรงเรียน หรือถูกครูว่ากล่าว เกิดปฏิกิริยาต่าง ๆ ในเด็ก ตามมาสถานที่ บุคคลที่เกี่ยวข้อง เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม รวมทั้งความถี่ของการเกิดพฤติกรรม

2. ตั้งเป้าหมายในการปรับพฤติกรรม โดยแยกแยะพฤติกรรมออกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ เริ่มฝึกจากง่ายไปยาก เช่น การฝึกการขับถ่าย ต้องเริ่มจากเด็กเข้าใจคำ สั่งสั้น ๆ บอกได้ว่ารู้สึกปวด นั่งกระโถน นั่งโถส้วมได้ เป็นต้น การตั้งเป้าหมายต้องไม่สูงเกินความสามารถของเด็กค่อย ๆ ฝึกไปทีละขั้น หากพ่อแม่มีความเข้าใจ พัฒนาการตามวัย เข้าใจธรรมชาติของลูกจะช่วยให้ตั้งเป้าหมายเป็นไปอย่างเหมาะสม

3. เลือกเทคนิคต่าง ๆ ในการปรับพฤติกรรม พ่อแม่ส่วนมากพยายามปรับพฤติกรรมเด็กมาระยะหนึ่ง แต่ไม่ได้ผล จึงมาปรึกษาแพทย์ บ่อยครั้งวิธีที่พ่อแม่ใช้นั้นไม่ผิด เพียงแต่ไม่เหมาะสมกับพฤติกรรม และความต้องการของเด็ก การให้คำปรึกษาจะเป็นการมองทางเลือกอื่น ๆ เพิ่มเติม หรือปรับวิธีการบางอย่างของพ่อแม่

มณฑาทิพย์ เหตานุรักษ์ และคณะ (2563 : 1-2) การปรับพฤติกรรมอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ มาประยุกต์ โดยมีหลักการพื้นฐานว่า การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพ เด็กต้องมีความต้องการเรียน หากผลของพฤติกรรมทำให้เกิดความพึงพอใจ เด็กก็จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำ ในทางตรงข้ามถ้าผลของพฤติกรรมไม่เป็นที่พอใจเด็กจะหลีกเลี่ยงไม่ทำพฤติกรรมนั้น เมื่อมีการปรับพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ เด็กจะเกิดการเรียนรู้จนฝังแน่นเป็นรูปแบบของพฤติกรรม

1. เลือกพฤติกรรมที่ต้องการ ผู้ให้คำปรึกษาร่วมกับพ่อแม่เลือกพฤติกรรมเพียงพฤติกรรมเดียว เน้นพฤติกรรมที่เห็นได้ชัด มีความถี่มาก มีผลกระทบมาก ตัวอย่างเช่น กรณีของตั้มเราเลือกการทำการบ้าน เพราะสังเกตผลได้ชัด เด็กต้องทำทุกวัน หากไม่ทำการบ้านเด็กก็ไม่อยากไปโรงเรียน หรือถูกครูว่ากล่าว เกิดปฏิกิริยาต่าง ๆ ในเด็กตามมา

2. วิเคราะห์พฤติกรรมที่ต้องปรับ โดยสังเกตว่าอะไรกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม ดูจากช่วงเวลา สถานที่ บุคคลที่เกี่ยวข้อง เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม รวมทั้งความถี่ของการเกิดพฤติกรรม

3. ตั้งเป้าหมายในการปรับพฤติกรรม โดยแยกแยะพฤติกรรมออกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ เริ่มฝึกจากง่ายไปยาก เช่น การฝึกการขับถ่าย ตองเริ่มจากเด็กเข้าใจคำสั่งสั้น ๆ

บอกได้ว้ารู้สึกปวด นั่งกระโถน นั่งโถส้วมได้ เป็นต้น การตั้งเป้าหมายต้องไม่สูงเกินความสามารถของเด็กค่อย ๆ ฝึกไปทีละขั้น หากพ่อแม่มีความเข้าใจ พัฒนาการตามวัย เข้าใจธรรมชาติของลูกจะช่วยให้ตั้งเป้าหมายเป็นไปอย่างเหมาะสม

4. เลือกเทคนิคต่าง ๆ ในการปรับพฤติกรรม พ่อแม่ส่วนมากพยายามปรับพฤติกรรมเด็กมาระยะหนึ่งแต่ไม่ได้ผล จึงมาปรึกษาแพทย์ บ่อยครั้งวิธีที่พ่อแม่ใช้นั้นไม่ผิด เพียงแต่ไม่เหมาะสมกับพฤติกรรมและความต้องการของเด็ก การให้คำปรึกษาจะเป็นการมองทางเลือกอื่น ๆ เพิ่มเติม หรือปรับวิธีการบางอย่างของพ่อแม่

จากการศึกษาวิธีการปรับพฤติกรรมของนักการศึกษาส่วนใหญ่ให้ข้อมูลที่คล้ายๆกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรมอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้มาประยุกต์ โดยมีหลักการพื้นฐานว่า การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพ เมื่อมีการปรับพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ เด็กจะเกิดการเรียนรู้จนฝังแน่นเป็นรูปแบบของพฤติกรรม วิธีการปรับพฤติกรรม มีขั้นตอนดังนี้ 1. การเลือกพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไข หรือต้องการปรับ 2. วิเคราะห์พฤติกรรมที่ต้องการแก้ไข หรือต้องการปรับ 3. ตั้งเป้าหมายในการปรับพฤติกรรม 4. เลือกเทคนิคต่าง ๆ ในการปรับพฤติกรรม

3.4 วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและเครื่องมือวัดทักษะต่างๆของนักเรียน เนื่องจากเครื่องมือวัดจะแสดงวิธีการวัด เพื่อนำมาวิเคราะห์และนำไปสู่การกำหนดวิธีการวัดทักษะทางสังคมที่เหมาะสม และได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน โดยมีนักการศึกษาเสนอวิธีการวัดทักษะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

อารีย์ เมฆวิลัย (2552 : 93-94) ใช้วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนด้วยวิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามและพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ซึ่งแบบวัดพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 3 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบเติมคำ (Completion Item) คือ ชื่อนามสกุล โรงเรียนที่ศึกษา และเกรดเฉลี่ยในรายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 6 ระดับ ข้อคำถามที่ใช้มีทั้งด้านบวกและด้านลบเรียงลำดับข้อความแบบสุ่ม แบบวัดพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมตัวเรียน ด้านการเรียนในชั้นเรียน และด้านการฝึกฝนพัฒนาตนเอง โดยมีข้อคำถามด้านละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 30 ข้อ

จิรภา อรรถพร (2556 : 75) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เกณฑ์ประเมินคุณภาพผลงานของผู้เรียนแบบรูบริค แบบสอบถามความคิดเห็นในการเรียนด้วยรูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์ฯ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลค่าความแปรปรวนแบบทางเดียวเมื่อมีการวัดซ้ำ (One-way Repeated Measure ANOVA)

ณัฐวุฒิ สกุณี (2559 : 52) ใช้วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนด้วยวิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 แบบ คือ 1. แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยสร้างแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เป็นข้อความทางบวกและทางลบ จำนวน 42 ข้อ จำนวน 2 ฉบับ เป็นแบบคู่ขนานกัน ทั้งฉบับก่อนเรียนและฉบับหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามแบบของลิเคอร์ท 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพัฒนาการเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ผ่านการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยสามารถสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ช่วงระหว่างเรียนได้เท่านั้น โดยสังเกตพฤติกรรมในคาบที่ 4 และ 9 ของการทดลอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ตามพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร และ3. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพัฒนาการเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ในช่วงก่อนเข้าเรียน ระหว่างเรียน และหลังเลิกเรียน ผ่านการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรง เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ร่วมกับแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์หลังจากเลิกเรียนคาบที่ 4 และ 9 ของการทดลอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความแม่นยำและน่าเชื่อถือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ตามพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร

พีชาณิกา เพชรสังข์ (2562 : 36) ใช้วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนด้วยวิธีการวัดและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและครอบคลุม ประกอบไปด้วย 1) แบบวัดพฤติกรรมการเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า โดยเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ มีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน ที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบเติมคำตอบ 3) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ

พฤติกรรมการเรียน เป็นลักษณะแบบเติมคำตอบ และ4) แบบสอบถามทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ

จากวิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิธีการวัดพฤติกรรมการเรียนด้วยวิธีการวัดและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและครอบคลุม ประกอบไปด้วย 1) แบบวัดพฤติกรรมการเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นข้อความทางบวกและทางลบ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, 1932) ตามพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น และพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร และ2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาพัฒนาการเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ ผ่านการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยทั้งใน และต่างประเทศ พบว่ามีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน ดังนี้

อารีย์ เมฆวิลัย (2552 : 154) การศึกษาการใช้ตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์แตกต่างกัน สรุปผลการวิจัยดังนี้ 1. นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ต่างก็มีการใช้สัญลักษณ์ หรือตัวแปรเป็นตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์ มากที่สุด ส่วนรองลงมานักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการใช้ข้อความเป็นตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์ แต่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ มีการใช้รูปภาพเป็นตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์ 2. นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สูง ปานกลาง และต่ำ ต่างก็มีการใช้สัญลักษณ์หรือตัวแปรเป็นตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์ มากที่สุด ส่วนรองลงมานักเรียนที่มีความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สูง มีการใช้ข้อความเป็นตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์ แต่นักเรียนที่มีความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ปานกลาง และต่ำ มีการใช้รูปภาพ เป็นตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์ และ 3. นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์สูง และต่ำ ต่างก็มีการใช้สัญลักษณ์หรือตัวแปรเป็นตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์ มากที่สุด ส่วนรองลงมา นักเรียนมีการใช้รูปภาพเป็นตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์

นิศาชล บังคม (2553 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยมีดังนี้ 1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านโสตทักษะตามแนวคิดโคดายสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นต้น มี 7 หัวข้อ คือ 1) แนวคิด 2) จุดประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรม 5) สื่อการเรียนการสอน 6) การวัดและประเมินผล และ 7) หมายเหตุ ซึ่งแผนการจัดกิจกรรมตามแนวคิดโคดายนั้นจะมุ่งเน้นพัฒนาทักษะการฟัง

โดยเริ่มจากการสอนขับร้อง 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งเป็น 2.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการฟังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.4) ด้านเจตคติแบ่งการประเมินเป็น 2 ส่วน คือ 1) ประเมินโดยผู้เรียนและ 2) ประเมินโดยผู้สอน ผลการประเมินโดยผู้เรียนซึ่งใช้แบบวัดเจตคติ พบว่า กลุ่มทดลอง (M = 32.75, SD = 2.25) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (M = 26.38, SD = 2.39) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการประเมินโดยผู้สอนซึ่งใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (M = 2.79, SD = 0.43) กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.15, SD = 0.65).

ณัฐวุฒิ สกุณี (2559 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อเจตคติแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นในแต่ละสัปดาห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พีชาณิกา เพชรสังข์ (2562 : บทคัดย่อ) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียน โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี และประเมินคุณภาพของโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า พฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลัง (เพศ จำนวนพี่น้อง ลำดับพี่น้อง รายได้ของนักศึกษา การทำงานพิเศษ ที่พักอาศัย เกรดเฉลี่ย อาชีพเมื่อเรียนจบ อาชีพผู้ปกครองและการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัว) แตกต่างกัน เมื่อเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนจะมีพฤติกรรมการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Wu-Yuin Hwang et al (2011 : บทคัดย่อ) การศึกษานำร่องพฤติกรรมการเรียนรู้การเขียนโปรแกรมแบบมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเรียนรู้ นักเรียนจากอิสระอย่างสมบูรณ์, พัฒนาตนเองโดยใช้ความช่วยเหลือ, มีความมั่นใจหลังจากการตรัสรู้และหมวดหมู่การเลียนแบบทำได้ดี เนื่องจากพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีแรงจูงใจ อย่างไรก็ตามนักเรียนที่ทำผลงานได้แย่โดยไม่ได้รับความช่วยเหลือและการลอกเลียนหมวดหมู่กลับทำได้แย่กว่านั้น กลุ่มแรกไม่ได้รับความช่วยเหลือเลย และกลุ่มหลังไม่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ ผลการวิจัยยังพบว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอาจเพิ่มขึ้น ลดลง และไม่มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างการแก้ปัญหา ดังนั้น การทำงานที่ไม่ดีโดยไม่ได้รับความช่วยเหลือและการลอกเลียนแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ และ

การเปลี่ยนผ่านที่ลดลงหรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมการเรียนรู้ ควรได้รับการระบุทันที หลังจากแก้ปัญหาการเขียนโปรแกรมเสร็จ จากนั้นผู้สอนควรสอดแทรกพฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนให้มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ จำเป็นต้องมีสิ่งจูงใจมากขึ้นเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน และโพสต์วิธีแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะโดยนักเรียนในช่วงเริ่มต้นของช่วงการแก้ปัญหา

ตอนที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน (Learning Together)

4.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

Johnson & Johnson (1991 : 6-7 อ้างถึงใน รุ่งฤทัย วงศ์จอม, 2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนที่จัดขึ้น โดยการคละกันระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน นักเรียนทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกัน เพื่อให้กลุ่มของตนประสบผลสำเร็จในการเรียน

ทิศนา แขมมณี (2557 : 98) กล่าวไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน ประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม

กาญจนา เหลาหอม (2558 : 20) การสอนโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือเป็นการจัดการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตน และส่วนรวมเพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

ดารุณี แก้วบุญเรือง (2560 : 13) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียน มีการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย มีทั้งนักเรียน เก่ง ปานกลาง และเรียนอ่อน กลุ่มละประมาณ 4-6 คน ซึ่งมีความสามารถแตกต่างกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันสมาชิกต้องมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละคน คือความสำเร็จขของกลุ่ม

ธมนภัทร อนันตศรี (2560 : 7) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งแต่ละคนจะมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ และในความสำเร็จร่วมกัน

จากความหมายของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีความสามารถที่แตกต่างกันมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่กันโดยสมาชิกแต่ละคนมีหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

4.2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

Johnson, Johnson and Holubec, (1994 อ้างถึงในทิศนา แขมมณี, 2550) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ ไม่เพียงแต่เป็นการแบ่งกลุ่มให้นักเรียนช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จเท่านั้น การเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญครบ 5 ประการ ดังนี้

1. การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะต้องตระหนักว่า สมาชิกกลุ่มทุกคนมีความสำคัญ และความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะเดียวกันสมาชิกแต่ละคนประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับกันและกัน ดังนั้นแต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนและในขณะเดียวกันก็ช่วยเหลือสมาชิกคนอื่นๆด้วย เพื่อประโยชน์ร่วมกัน การจัดกลุ่มเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันนี้ทำได้หลายทาง เช่น การให้ผู้เรียนมีเป้าหมายเดียวกัน หรือให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการทำงาน/การเรียนรู้ร่วมกัน (Positive Goal Interdependence) การให้รางวัลตามผลงานของกลุ่ม (Positive Reward Interdependence) การให้รางวัลตามผลงานของกลุ่ม (Positive Resource Interdependence) การมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกันให้แต่ละคน (Positive Role Interdependence)

2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face-to-face promotive interaction) การที่สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะห่วงใย ไว้วางใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือกัน และกันในการทำงานต่างๆร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

3. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ และพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตน ดังนั้นในกลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบผลงาน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม วิธีการที่สามารถส่งเสริมให้ทุกคนได้ ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่มีหลายวิธี เช่น การจัดกลุ่มให้เล็ก เพื่อจะได้มีการเอา

ใจใส่กันและกันได้อย่างทั่วถึง การทดสอบเป็นรายบุคคล การสุ่มเรียกชื่อให้รายงาน ครูสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในกลุ่ม การจัดให้กลุ่มมีผู้สังเกตการณ์ การให้ผู้เรียนสอนกันและกัน เป็นต้น

4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small-group skills) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญๆหลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่มทักษะ การสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับ และไว้วางใจกันและกัน ซึ่งครูควรสอนและฝึกให้แก่ผู้เรียนเพื่อช่วยให้ดำเนินงานไปได้

5. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้อง มีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่ม พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่ม การวิเคราะห์การเรียนรู้นี้อาจทำโดยครู หรือผู้เรียน หรือทั้งสองฝ่าย การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มนี้เป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงาน เพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับ และช่วยฝึกทักษะการรู้คิด (Metacognition) คือ สามารถที่จะประเมินการคิด และพฤติกรรมของตนที่ได้ทำไป

Tenenberg (1995 อ้างถึงใน ศูนย์การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต, ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้ การเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเชิงบวก ผู้เรียนต้องมีความเชื่อว่าตนเองจะต้องเชื่อมโยงกับผู้อื่นในทางที่จะไม่มีใครประสบความสำเร็จถ้าสมาชิกคนอื่นของกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จด้วย ผู้เรียนจะต้องทำงานด้วยกันเพื่อให้งานสำเร็จ ทุกคนในกลุ่มต้องพึ่งกันในด้านทรัพยากร แบ่งปันสิ่งที่ตนมีอยู่แก่กันและกัน ต้องรู้จักแบ่งงานกันทำตามบทบาทตามความถนัด และความเชี่ยวชาญของตน

2. ปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นตัวเชื่อมโยง ผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือ อธิบายให้สอนกัน และกัน คิดแก้ปัญหาร่วมกัน ส่งเสริมความสำเร็จของกันและกัน

3. ความรับผิดชอบส่วนบุคคล เมื่อผู้เรียนอยู่ในกลุ่มได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการสร้างความคุ้นเคย การกำหนดบทบาทความรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกันให้ความร่วมมือกับกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยอมรับสนับสนุน คัดค้านด้วยเหตุผล รวมทั้งการควบคุมตนเอง การสร้างแรงจูงในตนเองในด้านความคาดหวัง ในความสำเร็จสิ่งเหล่านี้จะสั่งสมตลอดระยะเวลาการทำงานกลุ่ม จนในที่สุดเกิดเป็นค่านิยมของผู้เรียนในด้านความรับผิดชอบส่วนบุคคล

4. ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง ความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้เรียนที่ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำให้สามารถสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้อยู่ในกลุ่มมีทักษะในการสื่อสาร เช่น การให้ข้อมูล การแสวงหาข้อมูล การประสานงาน การจูงใจ การประเมิน การขยายความ การจัดประมวลความคิด การประนีประนอม การรักษามาตรฐานการเป็นสมาชิกของกลุ่ม และการเป็นผู้นำ

5. กระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้องค์ประกอบที่กล่าวมาทั้ง 4 ประการ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้แบบร่วมมือ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 122) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม ดังข้อต่อไปนี้

1. มีการพึ่งพาอาศัยกัน (Positive Interdependence) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนรับความสำเร็จร่วมกัน ใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่ทุกคนทั่วกัน ทุกคนมีความรู้สึกว่างานจะสำเร็จได้ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. มีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ (Face to Face Promotive Interaction) หมายถึง สมาชิกกลุ่มได้ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายความรู้แก่กัน ถามคำถาม ตอบคำถามกันและกัน ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน

3. มีการตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องตรวจสอบว่า สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่มหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เช่น การสุ่มถามสมาชิกในกลุ่ม สังเกตและบันทึกการทำงานกลุ่ม ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ตนเรียนรู้ให้เพื่อนฟัง ทดสอบรายบุคคล เป็นต้น

4. มีการฝึกทักษะการช่วยเหลือกันทำงานและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Groups Skills) ผู้เรียนควรได้ฝึกทักษะที่จะช่วยให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ เช่น ทักษะการสื่อสาร การยอมรับและช่วยเหลือกัน การวิจารณ์ความคิดเห็นโดยไม่วิจารณ์บุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การให้ความช่วยเหลือ และการเอาใจใส่ต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การทำความรู้จักและไว้วางใจผู้อื่น เป็นต้น

5. มีการฝึกกระบวนการกลุ่ม (Group Process) สมาชิกต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของกลุ่ม ต้องสามารถประเมินการทำงานของกลุ่มได้ว่า ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ต้องแก้ไขปัญหาที่ใด และอย่างไร เพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม เป็นการฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างเป็นกระบวนการ

เพ็ญนภา เพ็งวิสาภาพพงษ์ (2559, 10 ธ.ค. 2559) การเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นมีองค์ประกอบ 5 ประการด้วยกัน คือ

1. มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยสมาชิกแต่ละคนมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่มร่วมกันซึ่งจะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของการทำงานกลุ่ม

2. มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ เป็นการให้สมาชิกได้ร่วมกันทำงานกลุ่มกันอย่างใกล้ชิด โดยการเสนอและแสดงความคิดเห็นกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน

3. มีความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน หมายความว่า สมาชิกภายในกลุ่มแต่ละคนจะต้องมีความรับผิดในการทำงาน โดยที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะได้รับการทดสอบ เป็นรายบุคคล

4. มีการใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มย่อย ทักษะระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่มย่อย นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนทักษะเหล่านี้ก่อน เพราะเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จ เพื่อให้นักเรียนจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. มีการใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งเป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนปฏิบัติงานและเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน โดยจะต้องดำเนินงานตามแผนตลอดจนประเมินผลและปรับปรุงงาน

กาญจนา เหลาหอม (2558 : 23) ได้สรุปองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทั้ง 5 องค์ประกอบของ Johnson & Johnson ไว้ดังนี้ องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทั้ง 5 องค์ประกอบนี้ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในอันที่จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือดำเนินไปด้วยดี และบรรลุตามเป้าหมายที่กลุ่มกำหนด โดยเฉพาะทักษะทางสังคม ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่ม ซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝน ทั้งนี้เพื่อสมาชิกกลุ่มเกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

จากองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่ ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก การปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันและกัน ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล การใช้ทักษะระหว่างบุคคล การทำงานกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือดำเนินไปด้วยดี และบรรลุตามเป้าหมายที่กลุ่มกำหนด

4.3 เทคนิคของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ทิศนา แขมมณี (2557 : 102) ได้อธิบายถึงรูปแบบการเรียนรู้การสอนแบบร่วมมือว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบจะมีวิธีการหลัก ๆ ซึ่งได้แก่ การจัดกลุ่มการศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนน และระบบการให้รางวัล แตกต่างกัน

ออกไปเพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะแต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดต่างก็ใช้หลักการเดียวกัน คือ หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการและมีวัตถุประสงค์มุ่งตรงไปในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุดโดยอาศัยการร่วมกัน ช่วยเหลือกันและแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบจะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษาเนื้อหาสาระ วิธีการเสริมแรง และการให้รางวัล รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่นิยมใช้ทั่วไปในปัจจุบัน มี 8 รูปแบบ ดังนี้

1. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอร์ (JIGSAW) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มและความสามารถ (เก่ง - กลาง - อ่อน) กลุ่มละ 4 คน กลุ่มนี้เรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home-group) มอบหมายเนื้อหาให้ข้อย่อยแตกต่างกันแล้ว กลับไปกลุ่มที่มีเนื้อหาเดียวกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เมื่อศึกษาเนื้อหาอย่างละเอียดก็กลับไปกลุ่มบ้านสอนเพื่อนในกลุ่มในเรื่องสาระของตน สมาชิกของกลุ่มได้รายละเอียดของเนื้อหาทั้งหมดและทดสอบ นำคะแนนทดสอบรายบุคคลมารวมกันหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล

2. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ เอส.ที.เอ. ดี (STAD) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละกันตามความสามารถ (เก่ง - กลาง - อ่อน) กลุ่มละ 4 คนเรียนว่า กลุ่มบ้านของเราสมาชิกในกลุ่มรับเนื้อหาสาระศึกษาร่วมกันเป็นหลายตอนและสมาชิกในกลุ่มทำแบบทดสอบแต่ละตอนเก็บคะแนนไว้แล้วหาค่าเฉลี่ยของตนไว้ สมาชิกทดสอบรวมยอดครั้งสุดท้าย เอาคะแนนรวมยอดลบคะแนนเฉลี่ยก็จะได้คะแนนเฉลี่ย คะแนนพัฒนาการมารวมกันในกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนสูงได้รับรางวัล

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ แอล. ที (Learning Together : LT) จัดกลุ่มผู้เรียน เข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง - ปานกลาง - อ่อน) กลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกันโดยกำหนดบทบาทให้แต่ละคนมีหน้าที่ช่วยเหลือกลุ่มในการเรียนรู้ กลุ่มสรุปคำตอบร่วมกันส่งคำตอบเป็นผลงานของกลุ่ม ผลงานกลุ่มได้คะแนนเท่าไร สมาชิกทุกคนในกลุ่มนั้นจะได้คะแนนเท่ากันทุกคนในการทำกิจกรรมครั้งนี้ได้ใช้เทคนิคการเรียนรู้รูปแบบแอล.ที (LT)

4. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ จี. ไอ (G.I) (Group Investigation) รูปแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยกันสืบค้นข้อมูลมาใช้ในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีขั้นตอนเริ่มจากจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง - ปานกลาง - อ่อน) กลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกันโดยแบ่งหัวข้อย่อยให้สมาชิกไปศึกษาหาคำตอบ โดยให้ผู้เรียนอ่อนเลือกก่อนเมื่อศึกษาเสร็จแล้วก็มาให้กลุ่ม กลุ่มอภิปรายร่วมกัน สรุปผลการศึกษา นำเสนอหน้าชั้น

5. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ที.เอ. ไอ (TAI) (Team Assisted Individualization) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) เรียกกลุ่ม “บ้านของเรา” สมาชิกในกลุ่มได้รับเนื้อหาสาระศึกษาร่วมกัน และสมาชิกจับคู่ทำแบบฝึกหัดแล้วใครทำแบบฝึกหัดได้ 75% ไปรับการทดสอบรวบยอด นักเรียนไม่ช่วยเหลือกัน คนที่ซ่อมต้องช่วยจนทำได้

จึงจะได้จึงจะได้ทดสอบรวบยอด เพื่อแต่ละกลุ่มแข่งขันเสร็จ เอาคะแนนสมาชิกของตนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม

6. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ที.จี. ที (TGT) (Team Games Tournament) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา สมาชิกในบ้านรับเนื้อหาสาระศึกษาร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มแยกย้ายไปแข่งขันกับกลุ่มอื่นตามความสามารถคือ คนเก่งแข่งกับคนเก่ง คนอ่อนแข่งกับคนอ่อน และรวมคะแนนของตนได้ตามโบนัสที่กำหนด เมื่อแต่ละกลุ่มแข่งขันเสร็จเอาคะแนนสมาชิกของตนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม

7. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ซี.ไอ. อาร์.ซี (CIRC) (Co-operative Integrated Reading and Composition) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้สอนอ่านและเขียนโดยเฉพาะมีขั้นตอนดังนี้ แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถในการอ่าน สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน มีพื้นความรู้เท่ากัน 2 คน อีก 2 คน แตกต่างกัน ครูจะเรียกคู่ที่มีระดับความรู้เท่ากันมาสอนให้กลับเข้ากลุ่มแล้วเรียกคู่ต่อไปที่มีความรู้ต่างกันมาสอน และทดสอบรายบุคคลคะแนนที่ได้เป็นทั้งรายบุคคลและทีม

8. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Instruction) รูปแบบนี้คล้ายคลึงกันรูปแบบ จี. ไอ ซึ่งมีขั้นตอนคือ จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มรับเนื้อหาสาระมาร่วมกันไปศึกษาสืบค้นโดยสมาชิกรับเนื้อหาตามความสามารถให้คนอ่อนเลือกเนื้อหาก่อน เมื่อแต่ละคนศึกษาเนื้อหาแล้ว กลับเข้ากลุ่มเอาคำตอบให้กลุ่มร่วมกันอภิปราย และสรุปผลการศึกษา เสนอผลงานหน้าชั้น

ฐาณรงค์ ทุเรียน (2560:31) รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีวิธีการดำเนินการหลัก ๆ ซึ่งได้แก่ การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนน และระบบการให้รางวัล แตกต่างกันออกไป เพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะแต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ต่างก็ใช้หลักการเดียวกันและมีวัตถุประสงค์มุ่งตรงไปในทิศทางเดียวกัน คือช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุด โดยอาศัยการร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันและแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการจัดการและควบคุมกับอารมณ์ตนเอง ความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบจะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษาเนื้อหาสาระและวิธีการเสริมแรงและการให้รางวัล เป็นประการสำคัญ ดังนั้นรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันเป็นทีม (Teams Games Tournaments :TGT) และรูปแบบการต่อบทเรียน Jigsaw มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้สอนในวิชาพลศึกษาที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน และมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียน

จากการศึกษาเทคนิคของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถสรุปได้ว่า เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีวิธีการหลัก ๆ ที่เหมือนกัน เช่น การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนน ระบบการให้รางวัล แต่ไม่ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบใดก็จะมีหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมือนกันอยู่ ซึ่งผู้วิจัยสามารถเลือกเทคนิคที่ผู้วิจัยสนใจ หรือเป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับงานวิจัยของตน

จากการศึกษาเทคนิคของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการเรียนร่วมกัน (Learning Together : LT) เนื่องจากมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน และที่สำคัญนักเรียนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่เหมาะสมกับเทคนิคการสอนที่ซับซ้อน หรือยากจนเกินไป ไม่ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบใดก็จะมีหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมือนกันอยู่ นอกจากนี้นักเรียนมีจำนวนน้อย ไม่สามารถจัดกลุ่มที่เป็นกลุ่มขนาดใหญ่ได้ ผู้วิจัยจึงเลือกเทคนิคที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย และเป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้

4.4 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน (Learning Together)

มีนักการศึกษาได้อธิบายเกี่ยวกับเทคนิคการเรียนร่วมกัน ไว้ดังนี้

4.4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน (Learning Together)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT (Learning Together) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่งที่มีกระบวนการที่ง่ายไม่ซับซ้อนที่แบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 4 คน โดยจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อนอยู่ด้วยกัน โดยกำหนดให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ เช่น สมาชิกคนที่ 1 : อ่านคำสั่ง สมาชิกคนที่ 2 : หาคำตอบ สมาชิกคนที่ 3 : หาคำตอบ สมาชิกที่ 4 : ตรวจคำตอบ กลุ่มย่อยสรุปคำตอบร่วมกันและส่งคำตอบนั้นเป็นผลงานของกลุ่ม ผลงานของกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะได้คะแนนเท่ากันทุกคน สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550 : 23 ; ทิศนา แขมมณี, 2566 : 269 ; เพ็ญนภา เพ็งวิสาภาพพงษ์, 2559, 10 ธ.ค. 2559 ; พุมพนิต คงแสง, 2563 : 27)

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันเป็นเทคนิคที่มีกระบวนการในการสอนที่ไม่ยุ่งยาก สมาชิกในกลุ่มช่วยกันศึกษาเนื้อหาร่วมกัน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้แต่ละคนอย่างชัดเจน และสรุปคำตอบร่วมกันเป็นผลงานของกลุ่ม โดยสมาชิกในมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

4.4.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน (Learning Together)

David Johnson and Robert Johnson (1991) ได้เสนอการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนด้วยกัน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีความคล้ายคลึงกับรูปแบบการสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Group Investigation) ซึ่งรูปแบบการเรียนด้วยกันนี้ จะแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มคละความสามารถ เน้นการสร้างกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมก่อนที่จะทำงานร่วมกันจริง และเน้นการอภิปรายในกลุ่มว่าสมาชิกทำงานช่วยกันได้ดีเพียงใด การเรียนรู้แบบการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนด้วยกัน มีลักษณะการเรียนรู้ ดังนี้

1. ครูกำหนดงานให้นักเรียนทำ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่นักเรียนเคยเรียนมาก่อนกำหนดว่าให้ทำงานอะไร แต่ไม่ได้กำหนดรายละเอียดของงาน เพื่อให้นักเรียนได้มีความคิดสร้างสรรค์ผลงานเอง อาจจะเป็นงานขนาดใหญ่ที่ต้องทำทั้งชั้นเรียน แต่ต้องมีการแบ่งงานกันทำในส่วนต่าง ๆ และนำมารวมกัน และจะต้องรับรู้ในงานส่วนอื่น ๆ ของเพื่อนนักเรียนคนอื่นที่ทำด้วย

2. การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม โดยคละความสามารถ ซึ่งแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 – 5 คนและทำงานตามที่ครูได้กำหนดไว้ให้ จากนั้นร่วมกันวางแผนการทำงาน มอบหมายบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจน

3. งานที่ทำนั้นมีลักษณะที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน สมาชิกกลุ่ม มีความรับผิดชอบในงานส่วนของตนเอง เมื่องานในส่วนของตนเองเสร็จแล้ว จะนำงานของทุกคน มารวมเป็นงานของกลุ่ม ดังนั้นความสำเร็จของกลุ่มเกิดจากความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มทุกคน

4. มีการนำเสนอผลงานเมื่องานเสร็จสิ้นลง โดยสมาชิกกลุ่มได้ร่วมปรึกษาถึงวิธีการนำเสนอผลงานและวิธีการทำงานของกลุ่ม

5. ครูเป็นผู้ประเมินผลการทำงานของกลุ่ม โดยเน้นผลงานและกระบวนการทำงาน ซึ่งมีวิธีการประเมินโดยคัดเลือกตัวแทนกลุ่มออกมาสอบถามเกี่ยวกับงานที่ได้ทำและกระบวนการทำงานของกลุ่ม

ทิศนา แขมมณี (2566 : 269) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบแอล.ที (L.T.) ไว้ดังนี้

“L.T.” มาจากคำว่า Learning Together ซึ่งมีกระบวนการที่ง่ายไม่ซับซ้อน ดังนี้

1. จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน

2. กลุ่มย่อยกลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาร่วมกัน โดยกำหนดให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น

สมาชิกคนที่ 1 : อ่านคำสั่ง

สมาชิกคนที่ 2 : หาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 3 : หาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 4 : ตรวจคำตอบ

3. กลุ่มย่อยสรุปคำตอบร่วมกันส่งคำตอบนั้นเป็นผลงานของกลุ่ม

4. ผลงานของกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน ดังนั้นผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

ประภัสรา โคตะขุน (2553, 27 พ.ย. 2553) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบ LT ไว้ดังนี้

1. ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

2. ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน เช่น

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำแนะนำ คำสั่งหรือโจทย์ในการดำเนินงาน

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 อ่านสิ่งที่โจทย์ต้องการทราบแล้วหาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจคำตอบ

เมื่อนักเรียนทำแต่ละข้อหรือแต่ละส่วนเสร็จแล้ว ให้นักเรียนหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันในการทำโจทย์ข้อถัดไปทุกครั้งจนเสร็จแบบฝึกทั้งหมด

3. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกทุกคนยอมรับ และเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

4. ตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่มเองหรือครูก็ได้ กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด จะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ในบอร์ด

ไสว ฟักขาว (2547 : 11 อ้างถึงในเพ็ญนภา เพ็งวิสาภาพพงษ์, 2559, 10 ธ.ค. 2559) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ไว้ดังนี้

1. ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

2. ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงานโดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน เช่น

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำแนะนำ คำสั่งหรือโจทย์ในการดำเนินงาน

นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนคนที่ 3 อ่านสิ่งที่โจทย์ต้องการทราบแล้วหาคำตอบ

นักเรียนคนที่ 4 ตรวจคำตอบ

3. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับ และเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

4. ตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่มเองหรือครูก็ได้ กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 39 อ้างถึงในเพ็ญนภา เพ็งวิสาภาพพงษ์, 2559, 10 ธ.ค. 2559) ได้อธิบายขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ LT ไว้ดังนี้

1. ครูและนักเรียนอภิปราย สรุปเนื้อหาที่เรียนในคาบที่แล้ว

2. แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มคละความสามารถกัน กลุ่มละ 4-5 คน

3. ครูแจกใบงานกลุ่มละ 1 แผ่น

4. แบ่งหน้าที่ของผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มดังนี้

คนที่ 1 อ่านคำสั่งหรือขั้นตอนในการดำเนินงาน

คนที่ 2 ฟังขั้นตอนและจดบันทึก

คนที่ 3 อ่านคำถามและหาคำตอบ

คนที่ 4 ตรวจคำตอบ (ข้อมูล)

5. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบเพียงแผ่นเดียวหรือส่งงาน 1 ชิ้น ผลงานที่เสร็จและส่งเป็นผลงานที่ทุกคนในกลุ่มยอมรับ ซึ่งทุกคนในกลุ่มจะได้คะแนนเท่ากัน

6. ปิดประกาศชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้แล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน	Johnson and Johnson (1991)	ทิศนา แขมมณี (2566)	ประภัสรา โคตะขุน (2554)	ไสว ฟักขาว (2547 อ้างถึงในเพ็ญนภา เพ็งวิสาภาพพงษ์, 2559)	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2547 อ้างถึงในเพ็ญนภา เพ็งวิสาภาพพงษ์, 2559)
1. ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง			✓	✓	✓
2. จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน	✓	✓			✓
3. ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด เหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน	✓	✓	✓	✓	✓
4. แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับ และเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว		✓	✓	✓	✓
5. มีการนำเสนอผลงานเมื่องานเสร็จสิ้นลง โดยสมาชิกกลุ่มได้ร่วมปรึกษาถึงวิธีการนำเสนอผลงานและวิธีการทำงานของกลุ่ม	✓				
6. ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน โดยเลือกจากการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่ได้ศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์และสรุปเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับ และเข้าใจแบบฝึกหรือ การทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไร สมาชิก ทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

4.5 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน (Learning Together)

การนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ซึ่งเป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ด้านต่างๆ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ไว้ ดังนี้

Arends (1994 : 345-346 อ้างถึงใน รุ่งฤทัย วงศ์จอม, 2554) กล่าวไว้ ดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียนแบบร่วมมือนี้เป็นการสอนที่จัดให้นักเรียนได้ร่วมมือกนเรียนรู้เป็นกลุ่มเล็กประมาณ 2-6 คนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียนร่วมกัน นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น นักเรียนที่เก่งจะช่วยนักเรียนที่ไม่เก่งทำให้นักเรียนที่เก่งมีความรู้สึกภูมิใจ รู้จักสละเวลา มีความอบอุ่นมีความรู้สึกเป็นกันเอง กล้าซักถามข้อสงสัยมากขึ้น

จึงง่ายต่อการทำความเข้าใจเรื่องที่เรียน ที่สำคัญในการเรียนแบบร่วมมือนี้ นักเรียนในกลุ่มได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน จนกระทั้งสามารถหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุดได้ ถือว่าเป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเองช่วยให้ความรู้ที่ได้รับเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อนักเรียนอย่างแท้จริง จึงมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2. ด้านการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลการเรียนแบบร่วมมือเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกันได้มาทำงานร่วมกัน พึ่งพาซึ่งกันและกัน มีการรับฟังความคิดเห็น ทำให้เกิดการยอมรับกันมากขึ้น เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลให้มีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ในสังคมมากขึ้น

3. ด้านทักษะการทำงานร่วมกันให้เกิดผลสำเร็จที่ดี และการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีงามทางสังคม การเรียนแบบร่วมมือช่วยปลูกฝังทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนไม่มีปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและส่งผลให้งานกลุ่มประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกัน ทักษะทางสังคมที่นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การสร้างความไว้วางใจกัน การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการกับข้อขัดแย้ง ทักษะเกี่ยวกบการจัดกลุ่มสมาชิกภายในกลุ่ม เป็นต้น

4. ด้านทักษะการร่วมมือกันแก้ปัญหา ในการทำงานกลุ่มสมาชิกกลุ่มจะได้รับทราบและทำความเข้าใจในปัญหาร่วมกน จากนั้นก็ระดมความคิดช่วยกันวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เมื่อทราบสาเหตุของปัญหาสมาชิกในกลุ่มก็จะแสดงความคิดเห็นเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหา มีการอภิปรายให้เหตุผลซึ่งกันและกันจนสามารถตกลงร่วมกันได้ว่า จะเลือกวิธีการใด แก้ปัญหาจึงจะเหมาะสม พร้อมกับลงมือกันแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ตลอดจนทำการประเมิน กระบวนการแก้ปัญหาของกลุ่ม

5. ด้านการทำให้รู้จักและตระหนักในคุณค่าของตนเอง ในการทำงานกลุ่มสมาชิกทุกคนจะได้แสดงความคิดเห็นร่วมกน การที่สมาชิกในกลุ่มยอมรับในความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ยอมทำให้สมาชิกในกลุ่มนั้นมีความรู้สึกภูมิใจในตนเอง และคิดว่าตนเองมีคุณค่าที่สามารถช่วยให้กลุ่มประสบผลสำเร็จได้

Johnson และ Holubec (1994 อ้างถึงใน ทิศนา แขมมณี, 2550) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือมีผลดีต่อผู้เรียนตรงกันในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น (Greater efforts to achieve) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีผลงานมากขึ้น (Long-term retention) มีแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีการใช้เวลาอยางมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้น และคิดอยางมีวิจารณญาณมากขึ้น

2. มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น (More positive relationships among students) การเรียนแบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีน้ำใจนักกีฬามากขึ้น ใส่ใจในผู้อื่นมากขึ้น เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ความหลากหลาย การประสานสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม

3. มีสุขภาพจิตดี (Greater psychological health) การเรียนแบบร่วมมือ ช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนั้น ยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกบความเครียด และความผันแปรต่าง ๆ

ทิศนา แขมมณี (2550 : 101) ได้กล่าวถึงข้อดีของรูปแบบการเรียนรู้การสอนแบบร่วมมือว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีข้อดี คือ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุดโดยอาศัยการร่วมกัน ช่วยเหลือกันและแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ความแตกต่างจะอยู่ที่เทคนิควิธีการเสริมแรง และการให้รางวัล รูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือที่นิยมใช้ทั่วไป

สมใจ มั่งคั่ง (2555 : 42) กล่าวว่า ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ มีดังนี้

1. การเรียนแบบร่วมมือทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

2. ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน

3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4. ทำให้นักเรียนรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5. ส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

6. ทำให้นักเรียนมีทักษะทางการสื่อสาร และทักษะทางสังคม

เพ็ญนภา เพ็งวิสาภาพพงษ์ (2559, 10 ธ.ค. 2559) ได้สรุปข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันการเรียนรู้ (LT) มีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

2. ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางสังคม การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

3. ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนฝึกทักษะความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเองและรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น

4. ปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น / กลุ่ม

5. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูล พึ่งพาอาศัยกันและร่วมมือกัน

จากการศึกษาประโยชน์ของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ มีประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายประการ คือ ช่วยให้นักเรียนได้ประสบการณ์จริงจากการที่ได้ลงมือปฏิบัติได้ลงมือทำ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักการแสดง

ความคิดเห็นของตนเอง และรู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองมีความภูมิใจในตนเอง ช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เกิดการยอมรับตนเอง ช่วยพัฒนาทักษะ ในการเป็นผู้นำ มีทักษะทางสังคม และทักษะในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น รวมไปถึงส่งผลทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้นอีกด้วย

4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

สมใจ มั่งคั่ง (2555 : บทคัดย่อ) การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมบูรณ์ บุราสิทธิ์ (2556 : 86) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนใน การเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่องพลเมืองดีตามหลักสูตรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า 1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมมือแบบเทคนิค STAD เรื่อง พลเมืองดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.52/86.40 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้80/80 2.นักเรียนที่โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมมือแบบเทคนิค STAD เรื่อง พลเมืองดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3.นักเรียนที่โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมมือแบบเทคนิค STAD เรื่อง พลเมืองดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความคงทนในการเรียนรู้หลังเรียนและหลังเรียนผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์ไม่แตกต่างกัน 4.ดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมมือแบบเทคนิค STAD เรื่อง พลเมืองดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเท่ากับ0.7410 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น0.7410 หรือคิดเป็นร้อยละ74.10 5.นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 มีความพึงพอใจต่อแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมมือแบบเทคนิค STAD เรื่อง พลเมืองดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรวงพร กุศลส่ง (2556 : บทคัดย่อ) การใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ว่า 1. หลังการจัดกิจกรรมนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นซึ่งผลการทดสอบก่อนเรียนมีผลค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 49.5 และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนโดยคิดเป็นร้อยละ 81.95 ส่งผลให้ผลความต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังมีความเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม โดยคิดเป็นร้อยละ 32.5 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 2. ผลความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่าภาพรวมของทุกข้อที่ทำการประเมินนักศึกษามีผลความพึงพอใจ โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.20 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากโดยมีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภคพร อิสระ (2557 : 86) ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนสืบสอบแบบมีการโต้แย้งร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเคมีและความสามารถในการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนสืบสอบแบบมีการโต้แย้งร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเคมี สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 70 (2) นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนสืบสอบแบบมีการโต้แย้งร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเคมีสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนสืบสอบแบบมีการโต้แย้งร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ(4) นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนสืบสอบแบบมีการโต้แย้งร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ฐาณรงค์ ทุเรียน (2560 : บทคัดย่อ) ผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Spencer Kagan (1994 : บทคัดย่อ) นักการศึกษาชาวสหรัฐได้ทำการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจอย่างจริงจังมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1985 และได้เผยแพร่ผลงานอย่างกว้างขวางในสหรัฐอเมริกา รวมถึงหลายประเทศในเอเชีย แนวคิดหลักที่จะนำไปสู่การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 ประการ คือ “Teams Will Manage Social Skills and PIES throughStructure”

Stark (1983 อ้างถึงใน ฐาณรงค์ ทุเรียน, 2560 : 48) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโปรแกรมการฝึกทักษะทางสังคมเด็กวัยรุ่นตอนกลางที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ โดยทำการศึกษากับนักเรียนชายทั้งหมด 14 คน ที่มีอายุระหว่าง 9-12 ปี ซึ่งให้เด็กได้รับการฝึกอบรมทักษะต่างๆ เช่น การเชิญชวน การทักทาย การเข้าร่วม การยิ้ม การสนทนา การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การให้ความร่วมมือ การแสดงความเสียใจ ในจำนวนเด็กชาย 14 คนนี้ 7 คน จะได้รับการฝึกอบรมทางด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคู่ไปกับการฝึกอบรมทักษะทางสังคมด้วย เด็กชายเหล่านี้จะถูกประเมินทั้งก่อนหลังการฝึกอบรม โดยใช้มาตราวัดสังคม (Socio metric) การสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออก ผลการศึกษา พบว่า จำนวนเด็กมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นตามระยะเวลาของการฝึกอบรม

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การออกแบบการวิจัย
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิตที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าความรู้จากเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียน

2. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3. ศึกษาเนื้อหา เรื่องรอบตัวน่ารู้ จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) หนังสือคู่มือครูและหนังสืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องรอบตัวน่ารู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการวัดประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาทฤษฎี หลักการวิธีสร้างแบบประเมินทักษะทางสังคม และแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs) เป็นการทดลองเพื่อการเปรียบเทียบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแบบอนุกรมเวลาสมมูล Equivalent Time series (องอาจ นัยพัฒน์, 2554 อ้างถึงใน ภรณี ศิริวิศาลสุวรรณ, 2562 : 16) เป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเดียว ซึ่งมีการวัดซ้ำเป็นระยะ ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนการทดลองจนถึงหลังการทดลอง โดยมีการศึกษาระยะยาวทำให้ทราบพัฒนาการของแบบทดลอง มีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

Equivalent Time series

วัดผล	ทดลอง	วัดผล	ทดลอง	วัดผล	ทดลอง	วัดผล
O_1	x	O_2	x	O_3	x	O_4

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

O_1 แทน การวัดก่อนทำการทดลองครั้งที่ 1 ก่อนทำการทดลอง

X แทน การทดลองด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

O_2 แทน การวัดหลังทำการทดลองครั้งที่ 2 หลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

O_3 แทน การวัดหลังทำการทดลองครั้งที่ 3 หลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

O_4 แทน การวัดหลังทำการทดลองครั้งที่ 4 หลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านท่ามะริด ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ซึ่งครอบคลุมสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาสังคมศึกษา เรื่อง รอบตัวน่ารู้ จำนวน 15 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ซึ่งมีรายละเอียดการสร้างดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านท่ามะริด ผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา และเนื้อหาวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคม หนังสือและงานที่เกี่ยวข้องกับผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา

1.2 วิเคราะห์ เลือกและกำหนดเนื้อหา เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

1.3 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้ ใช้ในการทดลอง 15 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ เรื่อง รอบตัวน่ารู้

แผนการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
1	- วัดครั้งที่ 1 การสังเกตก่อนทำการทดลอง - สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	1
2-3	สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ	2
4-5	- สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น - วัดครั้งที่ 2 ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	2
6	ทิศหลัก	1
7-8	ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ	2
9	การใช้แผนผังอย่างง่าย	1
10	- การอ่านแผนผังห้องเรียน - วัดครั้งที่ 3 ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	1
11	การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน	1

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผนการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
12-13	กลางวัน–กลางคืน	2
14-15	- ฝน เมฆ และลม - วัดครั้งที่ 4 ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	2

1.4 เสนอแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีส่วนตัวปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1.5.1 แผนฯ 7, 8, 10 สาระสำคัญยังไม่ครอบคลุมกับเรื่อง แก้ไขโดยการเพิ่มสาระสำคัญในครอบคลุมกับเรื่องที่สอน เช่น เพิ่มสาระสำคัญเรื่อง ตำแหน่งและระยะ

1.5.2 แผนฯ 12,13 ตรวจสอบจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับสาระ แก้ไขโดยการปรับจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับสาระ

1.5.3 แผนฯ 5, 11, 13, 14 และ 15 ควรปรับจุดประสงค์ด้านทักษะ (P) ให้ชัดเจนขึ้น แก้ไขโดยการเปลี่ยนจุดประสงค์ให้ด้านทักษะชัดเจนขึ้น เช่น สามารถสังเกตการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

1.5.4 แผนฯ 10 ไม่มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ด้านความรู้ (K) แก้ไขโดยการเพิ่มกิจกรรมให้แผนฯ 10 ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ด้านความรู้ (K)

1.5.5 ยังไม่มีเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ในการประเมินจุดประสงค์ด้านจิตใจหรืออารมณ์ (A) แก้ไขโดยการเพิ่มเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ในการประเมินจุดประสงค์ด้านจิตใจหรืออารมณ์ (A)

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่ได้ปรับปรุงแล้วไปหาประสิทธิภาพทดลองใช้ร่วมกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ที่ไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ที่ปรับปรุงไปใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยขั้นทดลอง โดยทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

2.1 แบบประเมินทักษะทางสังคม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างและแนวคิดจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินทักษะทางสังคม

2. สร้างแบบประเมินทักษะทางสังคม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ แบบประเมินทักษะทางสังคมจะครอบคลุมทักษะทางสังคม 7 ด้าน ดังนี้ การสื่อสาร การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ภาวะการเป็นผู้นำ และการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	หมายถึง ปฏิบัติมากกว่า 6 ครั้งต่อชั่วโมง
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติ 5-6 ครั้งต่อชั่วโมง
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติ 3-4 ครั้งต่อชั่วโมง
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติ 1-2 ครั้งต่อชั่วโมง
ไม่ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเลย	หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติเลย

3. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นในแต่ละข้อความในแบบประเมินทักษะทางสังคม ดังนี้

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 5 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเลย	ให้ 1 คะแนน

4. กำหนดเกณฑ์การตัดสินพัฒนาการของทักษะทางสังคม ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนนวัดทักษะทางสังคม	ผลการตัดสินทักษะทางสังคม
1.00-1.50	มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมระดับที่ต้องปรับปรุง
1.51-2.50	มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมระดับต่ำกว่ามาตรฐาน

2.51-3.50 มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมระดับพอใช้

3.51-4.50 มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมระดับดี

4.51-5.00 มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมระดับดีมาก

5. นำแบบประเมินทักษะทางสังคม จำนวน 20 ข้อที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ลักษณะการใช้คำถามพฤติกรรมที่ต้องการวัด และความถูกต้องด้านภาษา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบประเมินทักษะทางสังคมที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ลักษณะการใช้คำถามและความถูกต้องด้านภาษา นำมาหาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence หรือ IOC) คัดเลือกข้อทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรวมเท่ากับ 0.81

7. ปรับปรุงแบบประเมินทักษะทางสังคม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำแบบประเมินทักษะทางสังคม ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจหาความตรงของเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง ประเด็นคำถาม ความเหมาะสมของสำนวนภาษา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบประเมินทักษะทางสังคม เพื่อแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีส่วนตัวปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

7.1 ข้อที่ 7, 8 ซ้ำซ้อนกัน แก้ไขโดยการตัดออก

7.2 แก้ไขคำ ผิด “ยุติกรรม” แก้ไขเป็น “ยุติธรรม”

8. นำแบบประเมินทักษะทางสังคม ที่แก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านดอนมะกอก

9. นำแบบประเมินทักษะทางสังคม นำมาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์การให้คะแนน

10. นำแบบประเมินทักษะทางสังคมมาวิเคราะห์รายข้อการวิเคราะห์ เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคม คือ การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) เกณฑ์ในการพิจารณาเกี่ยวกับคุณภาพของการวัด คือ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

11. นำแบบประเมินทักษะทางสังคมมาทำการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตร Coefficient Alpha ของ Cronbach โดยกำหนดค่าความเที่ยง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.95

12. นำแบบประเมินทักษะทางสังคมที่สร้างขึ้นไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา

แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพัฒนาการเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผ่านการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยสามารถสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ช่วงระหว่างเรียนได้เท่านั้น โดยสังเกตพฤติกรรมในชั่วโมงที่ 1 ชั่วโมงที่ 5 ชั่วโมงที่ 10 และชั่วโมงที่ 15 ของการทดลอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาตามพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน เฉพาะช่วงระหว่างเรียน ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

2. สร้างแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา โดยผู้วิจัยสร้างแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน 30 ข้อ ทั้งฉบับก่อนเรียนและฉบับหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, 1932) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 5 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเลย	ให้ 1 คะแนน

ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาตามองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ ตามแนวคิดของ Northampton Centre (2012) ดังนี้

2.1 พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง โดยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเองในช่วงระหว่างเรียน เช่น การมีสติและสมาธิในการเรียน เป็นต้น

2.2 พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น โดยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับผู้อื่นในช่วงระหว่างเรียน เช่น การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับครู และเพื่อนร่วมชั้นเรียน เป็นต้น

2.3 พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร โดยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับงาน ภาระงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาสังคมศึกษาในช่วงระหว่างเรียน เช่น การทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน เป็นต้น

3. กำหนดเกณฑ์การตัดสินพัฒนาการของทักษะทางสังคม ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนนวัดทักษะทางสังคม	ผลการตัดสินทักษะทางสังคม
1.00-1.50	มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมระดับที่ต้องปรับปรุง

1.51-2.50 มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมระดับต่ำกว่ามาตรฐาน

2.51-3.50 มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมระดับพอใช้

3.51-4.50 มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมระดับดี

4.51-5.00 มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมระดับดีมาก

4. นำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะการใช้คำถาม พฤติกรรมที่ต้องการวัด และความถูกต้องด้านภาษา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ลักษณะการใช้คำถาม และความถูกต้องด้านภาษา นำมาหาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence หรือ IOC) คัดเลือกข้อทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรวมเท่ากับ 0.57

6. ปรับปรุงแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจหาความตรงของเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง ประเด็นคำถาม ความเหมาะสมของสำนวนภาษา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดพฤติกรรมการเรียน เพื่อแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีส่วนตัวปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

6.1 เพิ่ม คำว่า “สมาชิกในกลุ่ม” แก้ไขเป็น สมาชิกในกลุ่มมีการแบ่งงานกันทำ

6.2 เพิ่ม คำว่า “เพื่อนในกลุ่ม” แก้ไขเป็น นักเรียนช่วยเพื่อนในกลุ่มทำงานหรือกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น

7. นำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน 15 ข้อ ที่แก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านดอนมะกอก

8. นำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน

9. นำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษามาทำการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตร Coefficient Alpha ของ Cronbach โดยกำหนดค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.93

10. นำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาที่สร้างขึ้นไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นเตรียมการ** เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาสังคมศึกษา เรื่องรอบตัวน่ารู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน แบบประเมินทักษะทางสังคม แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา

2. **ขั้นดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล**

2.1 ผู้วิจัยทำการวัดพัฒนาการ ครั้งที่ 1 โดยมีการประเมินทักษะทางสังคม และการวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวมรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินทักษะทางสังคม และแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เตรียมไว้

2.3 ผู้วิจัยทำการทดลอง จำนวน 15 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ในภาคที่เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

2.4 ผู้วิจัยได้ทำการวัดพัฒนาการ ขณะดำเนินการทดลอง เพื่อดูพัฒนาการของทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการวัดพัฒนาการครั้งที่ 2 ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

2. ผู้วิจัยทำการวัดพัฒนาการครั้งที่ 3 ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

3. **ขั้นหลังการทดลอง** ผู้วิจัยได้ทำการวัดพัฒนาการหลังการทดลองอีก 1 ครั้ง เพื่อดูพัฒนาการของทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา จากการบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

2. การพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา จากการบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สถิตที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบประเมินทักษะทางสังคม และแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ซึ่งใช้สูตร สุวิมล ติรกานันท์ (2557 : 179)

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้จากแบบประเมินทักษะทางสังคม และแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ซึ่งใช้สูตร สุวิมล ติรกานันท์ (2557 : 179)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน แบบประเมินทักษะ

ทางสังคม และแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ซึ่งใช้สูตร วรรณี แกมเกตุ (2555 : 219 - 235) คำนวณได้จากสูตร

$$\text{IOC} = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินทักษะทางสังคม และแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้สูตร Coefficient Alpha ของ Cronbach

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left\{1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเที่ยง

n แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านท่ามะริด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เป็นการวิจัยทดลองกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs) เป็นการทดลองเพื่อการเปรียบเทียบ ดำเนินการแบบอนุกรมเวลาสมมูล Equivalent Time series เป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเดียว ซึ่งมีการวัดซ้ำเป็นระยะ ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนการทดลองจนถึงหลังการทดลอง โดยมีการศึกษาระยะยาว ทำให้ทราบพัฒนาการของแบบทดลอง มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) ศึกษาพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน และ 2) ศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

1.1 การศึกษาพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน มีผลการประเมินเป็นรายด้านต่าง ๆ ตามตาราง ดังนี้

1.1.1 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 โดยใช้แบบประเมินทักษะทางสังคม ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1

ทักษะทางสังคม	μ	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสื่อสาร	2.43	0.90	ต่ำกว่ามาตรฐาน
2. ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา	2.70	0.89	พอใช้
3. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	2.65	0.76	พอใช้
4. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.00	1.34	พอใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ทักษะทางสังคม	μ	S.D.	แปลผล
5. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	2.70	1.05	พอใช้
6. ด้านภาวะการเป็นผู้นำ	3.05	1.28	พอใช้
7. ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น	3.33	0.79	พอใช้
ค่าเฉลี่ยรวม	2.84	1.00	พอใช้

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.84 อยู่ในระดับ พอใช้ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.00 เมื่อพิจารณารายละเอียดของทักษะทางสังคม ครั้งที่ 1 พบว่า ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่นมีคะแนนสูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.33 อยู่ในระดับ พอใช้ รองลงมาด้านภาวะการเป็นผู้นำ มีคะแนนเฉลี่ย 3.05 อยู่ในระดับ พอใช้ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.00 อยู่ในระดับ พอใช้ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา มีคะแนนเฉลี่ย 2.70 อยู่ในระดับ พอใช้ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 2.65 อยู่ในระดับ พอใช้ และด้านการสื่อสารมีคะแนนน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.43 อยู่ในระดับ ต่ำกว่ามาตรฐาน ตามลำดับ

1.1.2 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2 โดยใช้แบบประเมินทักษะทางสังคม ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2

ทักษะทางสังคม	μ	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสื่อสาร	3.27	0.87	พอใช้
2. ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา	3.30	1.01	พอใช้
3. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	3.55	0.62	ดี
4. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.87	1.02	ดี
5. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	3.50	0.97	พอใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ทักษะทางสังคม	μ	S.D.	แปลผล
6. ด้านภาวะการเป็นผู้นำ	3.75	1.25	ดี
7. ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น	4.17	0.63	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.63	0.91	ดี

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.63 อยู่ในระดับ ดี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.91 เมื่อพิจารณารายละเอียดของทักษะทางสังคมครั้งที่ 2 พบว่าด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่นมีคะแนนสูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.17 อยู่ในระดับ ดี รองลงมาด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.87 อยู่ในระดับ ดี ด้านภาวะการเป็นผู้นำ มีคะแนนเฉลี่ย 3.75 อยู่ในระดับ ดี ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.55 อยู่ในระดับ ดี ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับพอใช้ ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา มีคะแนนเฉลี่ย 3.30 อยู่ในระดับ พอใช้ และด้านการสื่อสารมีคะแนนน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.27 อยู่ในระดับ พอใช้ ตามลำดับ

1.1.3 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3 โดยใช้แบบประเมินทักษะทางสังคม ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3

ทักษะทางสังคม	μ	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสื่อสาร	3.67	0.75	ดี
2. ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา	3.45	0.76	พอใช้
3. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	3.83	0.53	ดี
4. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.13	0.97	ดี
5. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	3.73	0.87	ดี
6. ด้านภาวะการเป็นผู้นำ	3.95	1.04	ดี
7. ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น	4.33	0.63	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.87	0.79	ดี

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.87 อยู่ในระดับ ดี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณารายละเอียดของทักษะทางสังคมครั้งที่ 3 พบว่า ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่นมีคะแนนสูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.33 อยู่ในระดับ ดี รองลงมาด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 4.13 อยู่ในระดับ ดี ด้านภาวะการเป็นผู้นำ มีคะแนนเฉลี่ย 3.95 อยู่ในระดับ ดี ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.83 อยู่ในระดับ ดี ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.73 อยู่ในระดับ ดี ด้านการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ย 3.67 อยู่ในระดับ ดี และด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหามีคะแนนน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับ พอใช้ ตามลำดับ

1.1.4 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 4 โดยใช้แบบประเมินทักษะทางสังคม ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 4

ทักษะทางสังคม	μ	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสื่อสาร	4.17	0.59	ดี
2. ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา	3.95	0.69	ดี
3. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	4.40	0.43	ดี
4. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.63	0.48	ดีมาก
5. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	4.23	0.70	ดี
6. ด้านภาวะการเป็นผู้นำ	4.40	0.81	ดี
7. ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น	4.67	0.38	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.35	0.58	ดี

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ทักษะทางสังคมในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.35 อยู่ในระดับ ดี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58 เมื่อพิจารณารายละเอียดของทักษะทางสังคมครั้งที่ 4 พบว่า ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่นมีคะแนนสูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับ ดีมาก รองลงมาด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 4.63 อยู่ในระดับ

ดีมาก ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ด้านภาวะการเป็นผู้นำ มีคะแนนเฉลี่ย 4.40 อยู่ในระดับ ดี ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 4.23 อยู่ในระดับ ดี ด้านการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ย 4.17 อยู่ในระดับ ดี และด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหามีคะแนนน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.95 อยู่ในระดับ ดี ตามลำดับ

1.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ครั้งที่ 1 – 4 เพื่อสังเกตแนวโน้มพัฒนาการของทักษะทางสังคม ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 พัฒนาการทักษะทางสังคม ครั้งที่ 1 – 4

ทักษะทางสังคม	ค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคม			
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
1. ด้านการสื่อสาร	2.43	3.27	3.67	4.17
2. ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา	2.70	3.30	3.45	3.95
3. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	2.65	3.55	3.83	4.40
4. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.00	3.87	4.13	4.63
5. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	2.70	3.50	3.73	4.23
6. ด้านภาวะการเป็นผู้นำ	3.05	3.75	3.95	4.40
7. ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น	3.33	4.17	4.33	4.67
ค่าเฉลี่ยรวม	2.84	3.63	3.87	4.35

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าพัฒนาการของทักษะทางสังคมที่ได้วัดทั้ง 4 ครั้ง มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ โดยในการวัดครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 2.84, 3.63, 3.87 และ 4.35 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดทักษะทางสังคมรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 ด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย 2.43, 3.27, 3.67, 4.17 ตามลำดับ ด้านที่ 2 ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 2.70, 3.30, 3.45, 3.95 ตามลำดับ ด้านที่ 3 ด้าน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 2.65, 3.55, 3.83, 4.40 ตามลำดับ ด้านที่ 4 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 3.00, 3.87, 4.13, 4.63 ตามลำดับ ด้านที่ 5 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 2.70, 3.50, 3.73, 4.23 ตามลำดับ ด้านที่ 6 ด้านภาวการณ์เป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ย 3.05, 3.75, 3.95, 4.40ตามลำดับ

และด้านที่ 7. ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 3.33, 4.17, 4.33, 4.67 ตามลำดับ

เพื่อให้สามารถพิจารณาแนวโน้มพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนได้ชัดเจน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะทางสังคมในรูปภาพแผนภูมิแท่งแสดงแนวโน้ม ดังรายละเอียดดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงแนวโน้มพัฒนาการของทักษะทางสังคม เปรียบเทียบครั้งที่ 1 – 4

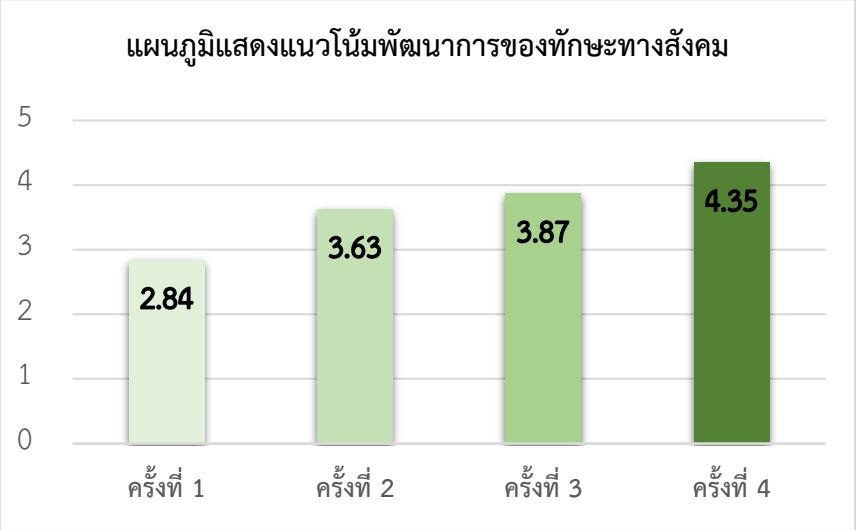

จากภาพที่ 4.1 พบว่า แนวโน้มพัฒนาการของทักษะทางสังคม เปรียบเทียบครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 2.84 อยู่ในระดับ พอใช้, ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 3.63 อยู่ในระดับ ดี, ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 3.87 อยู่ในระดับ ดี และครั้งที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 4.35 อยู่ในระดับ ดี มีพัฒนาการที่สูงขึ้น อย่างต่อเนื่องแสดงให้เห็นได้จากค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาที่ได้จากแบบประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน มีดังนี้

ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 - 2

ในภาพรวมของการประเมินทักษะทางสังคมในครั้งที่ 1 ด้านการสื่อสาร นักเรียนสามารถเลือกวิธีการสื่อสารได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น และรู้จักใช้น้ำเสียงที่สุภาพมากขึ้น ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา นักเรียนยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ครูยังต้องแนะแนวทางในการแก้ปัญหาให้กับนักเรียน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการพูดคุยกันมากขึ้น ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับเพื่อจนงานเสร็จได้ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

นักเรียนส่งงานตรงเวลาตามที่ครูกำหนด แต่ครูยังต้องตามควบคุมอย่างใกล้ชิด และระหว่างการทำงานมีการคุยกันระหว่างทำกิจกรรมด้วย ด้านภาวะการเป็นผู้นำ ยังไม่แสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการเป็นผู้นำ และด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น นักเรียนเคารพข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน

ในการพัฒนาการทักษะทางสังคมของนักเรียนในครั้งนี้ ยังไม่พบการเปลี่ยนแปลงที่มากนัก เนื่องจากนักเรียนบางคนยังแสดงทักษะทางสังคมแบบเดิม ดังนั้นครูต้องคอยกำกับดูแลนักเรียนที่ไม่แสดงพฤติกรรมให้มากขึ้น อาจจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียน เช่น การถามคำถาม การพูดคุย เป็นต้น

ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 3 - 4

ในภาพรวมของการประเมินทักษะทางสังคมในครั้งที่ 2 ด้านการสื่อสาร นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้กับครูได้ สามารถเลือกวิธีการสื่อสารได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น และรู้จักใช้น้ำเสียงที่สุภาพมากขึ้น ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา นักเรียนมีการช่วยกันคิดแก้ปัญหา ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากขึ้น มีการพูดคุยกันมากขึ้น ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับเพื่อจนงานเสร็จได้ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น นักเรียนรับผิดชอบงานของตนเองที่ได้รับมอบหมาย มีส่งงานตรงเวลาตามที่ครูกำหนด แต่ครูยังต้องตามควบคุมอย่างใกล้ชิด และระหว่างการทำงานมีการคุยกันระหว่างทำกิจกรรมด้วย ด้านภาวะการเป็นผู้นำ มีนักเรียนบางคนที่สามารถนำเพื่อนทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ และด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น นักเรียนเคารพข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน และมีการแบ่งงานกันทำ

ในการพัฒนาการทักษะทางสังคมของนักเรียนในครั้งที่ 2 นักเรียนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการช่วยกันคิดแก้ปัญหา โดยภาพรวมนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน โดยด้านที่เปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น

ครั้งที่ 3 สัปดาห์ที่ 5 - 6

ในภาพรวมของการประเมินทักษะทางสังคมในครั้งที่ 3 ด้านการสื่อสาร นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้กับครูได้ สามารถเลือกวิธีการสื่อสารได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น และรู้จักใช้น้ำเสียงที่สุภาพมากขึ้นทุกคน ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา นักเรียนมีรู้จักช่วยกันหาแนวทางการแก้ปัญหา และสามารถแก้ปัญหาได้ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากขึ้น มีการพูดคุยกันมากขึ้น และยังมีการชื่นชมเพื่อนอีกด้วย ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับ

เพื่อนจนงานเสร็จได้ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น นักเรียนรับผิดชอบงานของตนเองที่ได้รับมอบหมาย มีส่งงานตรงเวลาตามที่ครูกำหนด แต่ครูยังต้องตามควบคุมอย่างใกล้ชิด และระหว่างการทำงานมีการคุยกันระหว่างทำกิจกรรมด้วย ด้านภาวะการเป็นผู้นำ นักเรียนสามารถนำเพื่อนทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ และด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น นักเรียนเคารพข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน และมีการแบ่งงานกันทำ โดยมีการสลับหน้าที่กันทำงาน

ในการพัฒนาการทักษะทางสังคมของนักเรียนในครั้งที่ 3 การเปลี่ยนแปลงทักษะทางสังคมของนักเรียนในครั้งที่ 3 นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการช่วยกันคิดหาแนวทางการแก้ปัญหา แต่ครูก็ยังต้องแนะแนวทางการแก้ไขให้กับนักเรียน เนื่องจากนักเรียนยังเล็กยังไม่ค่อยเข้าใจ โดยภาพรวมนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน โดยด้านที่เปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น รองลงมาด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหามีคะแนนน้อยที่สุด ครูต้องแนะนำให้มากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการคิดให้นักเรียน

ครั้งที่ 4 สัปดาห์ที่ 7-8

ในภาพรวมของการประเมินทักษะทางสังคมในครั้งที่ 4 ด้านการสื่อสาร นักเรียนมีการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้ครูและเพื่อนได้ มีการใช้น้ำเสียงที่สุภาพมากขึ้นทุกคน และรู้จักเลือกวิธีการสื่อสารได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา นักเรียนมีรู้จักช่วยกันหาแนวทางการแก้ปัญหา และสามารถแก้ปัญหาได้ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีการพูดาคุยและโต้ตอบระหว่างทำกิจกรรม นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากขึ้น และยังมีการชื่นชมเพื่อนอีกด้วย ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนจนงานเสร็จได้ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น นักเรียนรับผิดชอบงานของตนเองที่ได้รับมอบหมาย มีส่งงานตรงเวลาตามที่ครูกำหนด แต่ครูยังต้องตามควบคุมอย่างใกล้ชิด และระหว่างการทำงานมีการคุยกันระหว่างทำกิจกรรมด้วย ด้านภาวะการเป็นผู้นำ นักเรียนสามารถนำเพื่อนทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ และด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น นักเรียนเคารพข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน และมีการแบ่งงานกันทำ โดยมีการสลับหน้าที่กันทำงาน

ในการพัฒนาการทักษะทางสังคมของนักเรียนในครั้งที่ 4 การเปลี่ยนแปลงทักษะทางสังคมของนักเรียนในครั้งที่ 4 นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น มีการแสดงออกมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการช่วยกันคิดหาแนวทางการแก้ปัญหา แต่ครูก็ยังต้องชี้แนะแนวทางการแก้ไขให้กับนักเรียน เนื่องจากนักเรียนยังเล็กยังไม่

ค่อยเข้าใจ โดยภาพรวมนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน โดยด้านที่เปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น รองลงมาด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหามีคะแนนน้อยที่สุด ครูต้องเน้นย้ำให้มากขึ้นโดยครูต้องบอกข้อผิดพลาดมาแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันช่วยให้นักเรียนได้ประสบการณ์จริงจากการที่ได้ ลงมือปฏิบัติได้ลงมือทำ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักการแสดงความคิดเห็นของตนเอง และรู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยพัฒนาทักษะในการเป็นผู้นำ มีทักษะทางสังคม และทักษะในการแก้ปัญหามากขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ซึ่งมีผลการประเมินเป็นรายด้านต่าง ๆ ตามตาราง ดังนี้

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1

พฤติกรรมการเรียน	μ	S.D.	แปลผล
1. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง	3.48	0.88	พอใช้
2. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น	3.00	0.67	พอใช้
3. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร	2.36	0.43	ต่ำกว่ามาตรฐาน
ค่าเฉลี่ยรวม	2.95	0.66	พอใช้

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.95 อยู่ในระดับ พอใช้ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.66 เมื่อพิจารณารายละเอียดของพฤติกรรม

การเรียน ครั้งที่ 1 พบว่า ด้านด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเองมีคะแนนสูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.48 อยู่ในระดับ พอใช้ รองลงมาด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.00 อยู่ในระดับ พอใช้ และด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตรมีคะแนนน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.36 อยู่ในระดับ ต่ำกว่ามาตรฐาน ตามลำดับ

2.1.2 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2 โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2

พฤติกรรมการเรียน	**μ**	**S.D.**	**แปลผล**
1. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง	3.80	0.91	ดี
2. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น	3.52	0.61	ดี
3. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร	2.76	0.55	พอใช้
ค่าเฉลี่ยรวม	3.36	0.69	พอใช้

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.36 อยู่ในระดับ พอใช้ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 เมื่อพิจารณารายละเอียดของพฤติกรรมการเรียน ครั้งที่ 2 พบว่า ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเองมีคะแนนสูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.81 อยู่ในระดับ ดี รองลงมาด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.52 อยู่ในระดับ ดี และด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตรมีคะแนนน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.76 อยู่ในระดับ พอใช้ ตามลำดับ

2.1.3 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3 โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3

พฤติกรรมการเรียน	μ	S.D.	แปลผล
1. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง	4.02	0.93	ดี
2. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น	3.90	0.63	ดี
3. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร	3.36	0.56	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.76	0.71	ดี

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.76 อยู่ในระดับ ดี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.71 เมื่อพิจารณารายละเอียดของพฤติกรรมการเรียนครั้งที่ 3 พบว่า ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเองมีคะแนนสูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับ ดี รองลงมาด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.90 อยู่ในระดับ ดี และด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตรมีคะแนนน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.76 อยู่ในระดับ ดี ตามลำดับ

2.1.4 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 4 โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการเรียน ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียน ในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 4

พฤติกรรมการเรียน	μ	S.D.	แปลผล
1. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง	4.22	0.83	ดี
2. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น	4.24	0.56	ดี
3. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร	3.80	0.65	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.09	0.68	ดี

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเรียน ในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.09

อยู่ในระดับ ดี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68 เมื่อพิจารณารายละเอียดของพฤติกรรมการเรียนครั้งที่ 4 พบว่า ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเองมีคะแนนสูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับ ดี รองลงมาด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ย 3.90 อยู่ในระดับ ดี และด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตรมีคะแนนน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.76 อยู่ในระดับ ดี ตามลำดับ

2.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ครั้งที่ 1 – 4 เพื่อสังเกตแนวโน้มพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียน ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 พัฒนาการพฤติกรรมการเรียน ครั้งที่ 1 – 4

พฤติกรรมการเรียน	ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียน			
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
1. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง	3.48	3.80	4.02	4.22
2. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น	3.00	3.52	3.90	4.24
3. ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร	2.36	2.76	3.36	3.80
ค่าเฉลี่ยรวม	2.95	3.36	3.76	4.09

เมื่อพิจารณารายละเอียดพฤติกรรมการเรียนรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.48, 3.80, 4.02, 4.22 ตามลำดับ ด้านที่ 2 ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 3.00, 3.52, 3.90, 4.24 ตามลำดับ และด้านที่ 3. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 2.36, 2.76, 3.36, 3.80 ตามลำดับ

เพื่อให้สามารถพิจารณาแนวโน้มพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนได้ชัดเจน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการเรียนในรูปภาพแผนภูมิแท่ง แสดงแนวโน้ม ดังรายละเอียดดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 แผนภูมิแสดงแนวโน้มพัฒนาการของพฤติกรรมในการเรียน เปรียบเทียบครั้งที่ 1 – 4

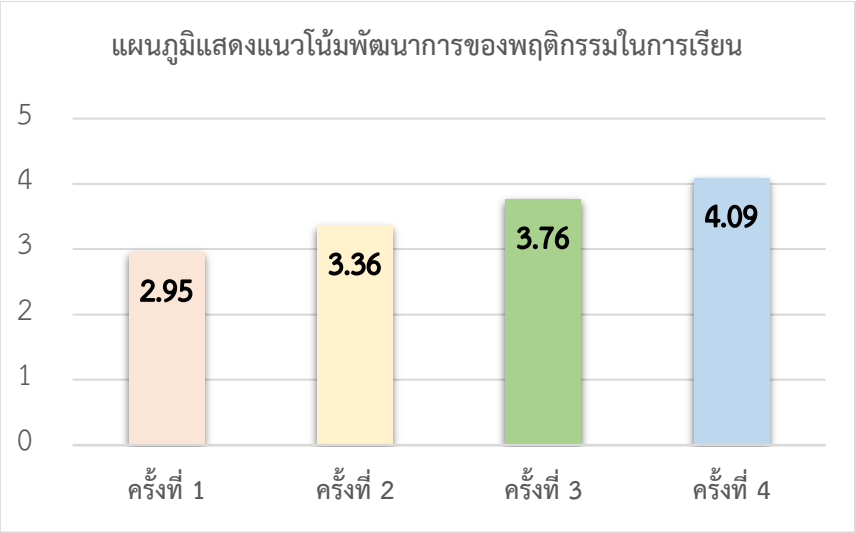

จากภาพที่ 4.2 พบว่า แนวโน้มพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียน เปรียบเทียบครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 2.95 อยู่ในระดับ พอใช้, ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 3.36 อยู่ในระดับ ดี, ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 3.76 อยู่ในระดับ ดี และครั้งที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 4.35 อยู่ในระดับ ดี มีพัฒนาการที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องแสดงให้เห็นได้จากค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ดังนี้

ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 - 2

ในภาพรวมของการวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนในครั้งที่ 1 ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง นักเรียนบางคนมีการเตรียมอุปกรณ์ในการเรียนมาโรงเรียน แต่ยังมีบางส่วนที่ยังคอยยืนอุปกรณ์การเรียนของเพื่อน นักเรียนมีสติและสมาธิในการเรียนวิชาสังคมศึกษามากขึ้น เนื่องจากมีการตอบคำถาม และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น นักเรียนมีการแบ่งหน้าที่กันทำ และมีการทำงานร่วมกับเพื่อนจนงานเสร็จ และด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น แต่นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีศึกษาหาความรู้ก่อนเข้าเรียน และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูสอน

ในการพัฒนาการพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนในครั้งนี้ ยังไม่พบการเปลี่ยนแปลงที่มากนัก เนื่องจากนักเรียนบางคนยังแสดงพฤติกรรมการเรียนแบบเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไม่มีการเตรียมความพร้อมในการเรียน และยังไม่มีสติและสมาธิในการทำกิจกรรม ดังนั้นครูต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากขึ้น

ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 3 - 4

ในภาพรวมของการวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในครั้งที่ 2 ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง นักเรียนมีการเตรียมอุปกรณ์ในการเรียนมาโรงเรียนมากขึ้น แต่นักเรียนไม่เก็บรักษาอุปกรณ์การเรียนของตนเอง ครูจึงต้องสอนให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของสิ่งของ และรู้จักใช้ของอย่างพอเพียง นักเรียนมีสติและสมาธิในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เนื่องจากครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้ตื่นตัวในการทำกิจกรรมอยู่เสมอ มีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น มีการช่วยเพื่อนทำงานที่ครูมอบหมายให้ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนได้ มีการอธิบายสิ่งที่เพื่อนไม่เข้าใจให้เพื่อนฟัง และด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด โดยที่ครูไม่ต้องทวง และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น แต่นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีการศึกษาหาความรู้ก่อนเข้าเรียน และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูสอน

ในการพัฒนาการทักษะทางสังคมของนักเรียนในครั้งที่ 2 นักเรียนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น นักเรียนมีสติและสมาธิในการเรียนวิชาสังคมศึกษามากขึ้น มีการช่วยเพื่อนทำงานที่ครูมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มมีการแบ่งหน้าที่กันทำ และมีการทำงานร่วมกับเพื่อนจนงานเสร็จ โดยรวมแล้วนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน โดยด้านที่เปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง

ครั้งที่ 3 สัปดาห์ที่ 5 - 6

ในภาพรวมของการวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในครั้งที่ 3 ในภาพรวมของการวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในครั้งที่ 2 ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง นักเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียมอุปกรณ์การเรียน มีสติในการเรียนและการทำกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น นักเรียนมีการแบ่งหน้าที่กันทำ ช่วยเพื่อนทำงานหรือกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น ทำงานร่วมกับเพื่อนจนงานนั้นสำเร็จ และมีนักเรียนปรึกษาครูเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา มีการยกมือให้ครูอธิบายเสริม มีการถามคำถาม และยังมีนักเรียนมาถามนอกชั่วโมงอีกด้วย และด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น

ในการพัฒนาการพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนในครั้งที่ 3 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในครั้งที่ 3 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ช่วยเพื่อนทำงานหรือกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น มีการปรึกษาครู เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา โดยด้านที่มีคะแนนมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง และด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร

ครั้งที่ 4 สัปดาห์ที่ 7-8

ในภาพรวมของการวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในครั้งที่ 4 ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง นักเรียนมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเรียน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

ที่ได้รับมอบหมาย มีความพยายามทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อเพื่อนไม่เข้าใจสามารถอธิบายให้เพื่อนฟังได้ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนจนงานนั้นสำเร็จ ช่วยเพื่อนทำงานหรือกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น มีการแบ่งหน้าที่กันทำ เมื่อเพื่อนไม่เข้าใจสามารถอธิบายให้เพื่อนฟังได้ และมีการปรึกษาครูเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา และด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด โดยที่ครูไม่ต้องทวง และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น และมีนักเรียนบางส่วนยังไม่มีการศึกษาหาความรู้ก่อนเข้าเรียนและการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูสอน ครูต้องคอยย้ำและเตือนนักเรียน

ในการพัฒนาการพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในครั้งที่ 4 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในครั้งที่ 4 นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น นักเรียนมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเรียน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความพยายามทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ มีการทำงานร่วมกับเพื่อนจนงานนั้นสำเร็จ ช่วยเพื่อนทำงานหรือกิจกรรมที่ครู จัดขึ้น มีการแบ่งหน้าที่กันทำ เมื่อเพื่อนไม่เข้าใจสามารถอธิบายให้เพื่อนฟังได้ มีการปรึกษาครูเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด โดยที่ครูไม่ต้องทวง และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น

จากผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ทำให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมและพฤติกรรมการเรียนที่สูงขึ้น ขณะจัดการเรียนรู้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ตั้งใจเรียน ให้ความร่วมมือกับครูผู้สอน อีกทั้งนักเรียนยังได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และได้ฝึกความกล้าแสดงออกในการสื่อสาร หรือการอภิปรายในห้องอีกด้วย ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ช่วยให้นักเรียนช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เกิดการยอมรับตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี และทักษะในการแก้ปัญหา รวมไปถึงส่งผลทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้นอีกด้วย

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านท่ามะริด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เป็นการวิจัยทดลองกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs) เป็นการทดลองเพื่อการเปรียบเทียบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแบบอนุกรมเวลาสมมูล Equivalent Time series (องอาจ นัยพัฒน์, 2554) เป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเดียว ซึ่งมีการวัดซ้ำเป็นระยะ ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนการทดลองจนถึงหลังการทดลอง โดยมีการศึกษาระยะยาว ทำให้ทราบพัฒนาการของแบบทดลอง มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน และเพื่อศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านท่ามะริด ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ซึ่งครอบคลุมสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาสังคมศึกษา เรื่อง รอบตัวน่ารู้ จำนวน 15 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ 2. แบบประเมินทักษะทางสังคม จำนวน 20 ข้อ และ 3. แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน 15 ข้อ การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทำการวัดพัฒนาการครั้งที่ 1 โดยมีการประเมินทักษะทางสังคม และการวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวมรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินทักษะทางสังคม และแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ผู้วิจัยได้ทำการวัดพัฒนาการขณะดำเนินการทดลองเพื่อดูพัฒนาการของทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้ 1. ผู้วิจัยทำการวัดพัฒนาการครั้งที่ 2 ภายหลังเสร็จสิ้น การดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 2. ผู้วิจัยทำการวัดพัฒนาการครั้งที่ 3 ภายหลังเสร็จสิ้น การดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 และ 3. หลังการทดลองผู้วิจัย ทำการวัดพัฒนาการครั้งที่ 4 ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน จากผลการประเมินทั้ง 4 ครั้ง พบว่า มีแนวโน้มมีพัฒนาการที่ดีขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.84, 3.63, 3.87, 4.35 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันจากผลการประเมินทั้ง 4 ครั้ง พบว่า มีแนวโน้มมีพัฒนาการที่ดีขึ้น 2.95, 3.36, 3.76, 4.09 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นำผลมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาการของทักษะทางสังคมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน จากผลการประเมินทั้ง 4 ครั้ง พบว่า มีแนวโน้มมีพัฒนาการที่ดีขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.84, 3.63, 3.87, 4.35 ตามลำดับ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยเห็นว่าสอดคล้องกับแนวคิดของ ลัดดา แสงเพ็ชร (2562 : 15) ได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะทางสังคมไว้ว่า ครอบครัวเป็นสังคมแรกที่ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้เรียน นอกจากนี้ กลุ่มเพื่อน และครูผู้สอน มีส่วนช่วยส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางสังคมในทางบวก ทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพในอนาคต อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิอบิญูรอวี บือราเฮง (2558 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการ มีระดับคุณลักษณ์ด้านทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการโดยใช้การสอนแบบห้องเรียนกลับ ด้านสื่อประสม และนวัตกรรมคุณลักษณ์ศึกษา ด้านทักษะทางสังคมใน 3 ด้านมีความคงทนใน การเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวีรณา ปะกิลาภัง (2558 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอีสานมีพฤติกรรมทักษะทางสังคม ทั้ง 3 ด้าน หลังการจัดกิจกรรมสูงขึ้นอยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ย

เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของสิวิมล นางาม (2559 : บทคัดย่อ) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดูรามีทักษะทางสังคมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทักษะทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของฐาณรงค์ ทุเรียน (2560 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันจากผลการประเมินทั้ง 4 ครั้ง พบว่า มีแนวโน้มมีพัฒนาการที่ดีขึ้น 2.95, 3.36, 3.76, 4.09 ตามลำดับ จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าในการวัดผลแต่ละครั้งค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยเห็นว่าการที่นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ ก็จะทำให้เกิดเป็นการกระทำที่ถาวร แต่ในทางกลับกันถ้าหยุด หรือเลิกทำก็จะทำให้ทักษะนั้น ๆ หายไป ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของวัตสัน ดังนี้ 1. พฤติกรรมเป็นสิ่งที่สามารถควบคุมให้เกิดขึ้นได้ โดยการควบคุมสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขให้สัมพันธ์กับสิ่งเร้าตามธรรมชาติ และการเรียนรู้จะคงทนถาวรหากมีการให้สิ่งเร้าที่สัมพันธ์กันนั้นควบคู่กันไปอย่างสม่ำเสมอ และ 2. เมื่อสามารถทำให้เกิดพฤติกรรมใด ๆ ได้ ก็สามารถลดพฤติกรรมนั้นให้หายไปได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wu-Yuin Hwang et al (2011 : บทคัดย่อ) พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอาจเพิ่มขึ้น ลดลง และไม่มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างการแก้ปัญหา ดังนั้น การทำงานที่ไม่ดีโดยไม่ได้รับความช่วยเหลือและการลอกเลียนแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ และการเปลี่ยนผ่านที่ลดลงหรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมการเรียนรู้ ควรได้รับการระบุทันทีหลังจากแก้ปัญหาการเขียนโปรแกรมเสร็จ จากนั้นผู้สอนควรสอดแทรกพฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนให้มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้นอกจากนี้จำเป็นต้องมีสิ่งจูงใจมากขึ้น เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน และโพสต์วิธีแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยนักเรียนในช่วงเริ่มต้นของช่วงการแก้ปัญหา อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิศาชล บังคม (2553: บทคัดย่อ) ผลการประเมินโดยผู้สอนซึ่งใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (M = 2.79, SD = 0.43) กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.15, SD = 0.65). สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวุฒิ สกุณี (2559 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อเจตคติแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นในแต่ละสัปดาห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพีชาณิกา เพชรสังข์ (2562 : บทคัดย่อ) พบว่า

พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ทั้ง 4 ครั้ง ที่ได้จากแบบประเมินทักษะทางสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ดังนี้

ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 - 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมด้านที่ดีที่สุด คือ ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น เด่นที่สุด คือ เรื่อง นักเรียนปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน ครูได้สอนให้นักเรียนได้รู้จักปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของการอยู่กับคนหมู่มาก ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่นักเรียนต้องรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนร่วมกับผู้อื่น จะทำให้นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดฐาณรงค์ ทุเรียน (2560 : 34) การสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารหรือการทำงานร่วมกัน การเข้าใจกฎเกณฑ์ในสังคมและเข้าใจผู้อื่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในทางบวกให้เกิดขึ้นในสังคม และทักษะที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์จะต้องคำนึงถึงตนเองและผู้อื่น เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม ส่วนด้านที่ต่ำกว่ามาตรฐาน เป็นเพราะครั้งที่ 1 ยังไม่ได้รับการฝึก ทำให้นักเรียนยังไม่กล้าสื่อสาร หรือยังสื่อสารไม่ถูกต้อง วิธีการแก้ไขคือครูต้องสอนวิธีการสื่อสารที่ถูกต้องให้กับนักเรียน

ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 3 - 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมด้านที่ดีที่สุด คือ ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น เด่นที่สุด คือ เรื่อง นักเรียนเคารพการตัดสินใจของกลุ่ม ครูได้สอนให้นักเรียนรู้จักการเคารพการตัดสินใจของกลุ่ม หรือคนหมู่มาก ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่นักเรียนต้องรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนร่วมกับผู้อื่น จะทำให้นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับอัธยา เมิดไธสง (2557 : 34) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของทักษะทางสังคม ประกอบด้วย ทักษะภาษา การทำงานร่วมกัน การแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้นำ การมีเมตตา ควบคุมอารมณ์ การกระทำของตนเอง รู้จักเคารพให้เกียรติผู้อื่น และสามารถปรับตัวให้เหมาะสม กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ส่วนด้านการสื่อสารที่อยู่ในระดับพอใช้ถือว่าหลังจากได้รับการสอนมาแล้วนักเรียนมีการสื่อสารอยู่ในระดับที่ดีขึ้น ครูยังคงต้องสอนย้ำนักเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้มีทักษะการสื่อสารที่ดีอย่างถาวร และยังต้องกระตุ้นให้นักเรียนได้สื่อสารด้วย

ครั้งที่ 3 สัปดาห์ที่ 5 - 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมด้านที่ดีที่สุด คือ ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น เด่นที่สุด คือ เรื่อง นักเรียนปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน เนื่องจากการที่นักเรียนปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียนสามารถเป็นความรู้พื้นฐานที่จะทำให้นักเรียน

สามารถเคารพกฎ กติกาของสังคมได้ เมื่อนักเรียนได้ฝึกฝนแล้วจะเกิดทักษะทางสังคมที่ดี ก่อให้เกิดการอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับณปณต โคตพัฒน์ (2559 : 27) ได้กล่าวถึง เป็นความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ และการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น ประกอบไปด้วย การพูด การฟัง ความรู้สึก การกระทำ เป็นต้น ทักษะทางสังคมจึงเป็นสร้างความสัมพันธ์ รวมไปถึง การมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการกระทำของตนเอง ก่อให้เกิดการและการอยู่ร่วมกันในสังคม ส่วนด้านที่น้อยที่สุดในครั้งที่ 3 เป็นการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา เป็นด้านที่ยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากนักเรียนยังเล็กยังไม่ค่อยพบปัญหาหรือยังไม่ได้แก้ปัญหาด้วยตนเอง วิธีการแก้ไขครูต้องฝึกให้นักเรียนได้ฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้การแก้ปัญหาของนักเรียนดีขึ้น

ครั้งที่ 4 สัปดาห์ที่ 7-8

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมด้านที่ดีที่สุด คือ ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น เด่นที่สุด คือ เรื่อง คือ เรื่อง นักเรียนปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน เนื่องจากการที่นักเรียนปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียนสามารถเป็นความรู้พื้นฐานที่จะทำให้นักเรียนสามารถเคารพกฎ กติกาของสังคมได้ โดยทักษะนี้จะทำให้นักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งสอดคล้องกับกัญญา สมบูรณ์ (2560 : 47) ได้กล่าวถึง ทักษะทางสังคมเป็นทักษะต่าง ๆ ที่ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เช่น ทักษะการมีเหตุผล ทักษะด้านความสามารถ ทักษะการอยู่ร่วมกันและการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทักษะการอยู่อย่างพอเพียง ทักษะการมีจิตสาธารณะ และทักษะการมีภาวะผู้นำ ส่วนด้านที่น้อยที่สุดในครั้งที่ 4 เป็นการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา แต่นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เนื่องจากเป็นด้านที่ยาก ทำให้นักเรียนแสดงทักษะทางด้านนี้ได้น้อยที่สุด วิธีการแก้ไขครูต้องฝึกให้นักเรียนได้ฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเองอยู่เสมอ จะทำให้การแก้ปัญหาของนักเรียนดีขึ้นเรื่อย ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ทั้ง 4 ครั้ง ที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ดังนี้

ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 - 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมด้านที่ดีที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง เด่นที่สุด คือ เรื่อง มีสติและสมาธิในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เพราะในการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้ ครูให้นักเรียนได้รู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยไม่ทำสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับบทเรียน ทำให้นักเรียนมีสติและสมาธิในการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรพล นัยจิตร (2555 : 1-2) บุคคลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองด้วยการระงับการแสดงพฤติกรรมบางอย่าง เกิดจากเงื่อนไขผลกรรม ตามแนวคิดของ สกินเนอร์ ซึ่งมีทัศนะว่าการควบคุมตนเอง มีลักษณะเกี่ยวกับความสัมพันธ์

เชิงหน้าที่ ส่วนด้านที่น้อยที่สุดคือ ความสัมพันธ์กับหลักสูตร เกี่ยวข้องกับงาน ภาระงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา ในช่วงแรกนักเรียนยังไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ครูจึงต้องคอยเน้นย้ำเรื่องหน้าที่หรืองานที่ต้องทำ

ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 3 - 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมด้านที่ดีที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเองเด่นที่สุด คือ เรื่อง ความพยายามทำงานและทำกิจกรรมที่ครูมอบหมายด้วยตนเอง เพราะในการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้ ครูได้เน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน หรือกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น โดยปรับพฤติกรรมโดยอาศัยหลักการเรียนรู้ของสกินเนอร์ โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการให้แรงเสริมที่ว่า “การ กระทำใด ๆ ที่ได้รับแรงเสริม การกระทำนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น แต่การกระทำใด ๆ ที่ไม่ได้รับ แรงเสริม การกระทำนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะลดลงและหายไปในที่สุด” ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ สกินเนอร์ ส่วนด้านที่น้อยที่สุดคือ ความสัมพันธ์กับหลักสูตร เกี่ยวข้องกับงาน หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น ครูจึงต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม

ครั้งที่ 3 สัปดาห์ที่ 5 - 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมด้านที่ดีที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเองเด่นที่สุด คือ เรื่อง ความพยายามทำงานและทำกิจกรรมที่ครูมอบหมายด้วยตนเอง เพราะในการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้ ครูได้เน้นการปรับพฤติกรรม โดยใช้การเสริมแรงมาปรับพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการเสริมแรงทางบวก มากกว่าที่จะใช้วิธีการลงโทษในการปรับพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการปรับพฤติกรรมของ ภัทรพล นัยจิตร (2555 : 5-6) การปรับพฤติกรรมนั้น จะเน้นที่วิธีการทางบวก มากกว่าที่จะใช้วิธีการลงโทษ ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล เนื่องจากเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมนั้นจะเน้นที่การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เพิ่มขึ้น วิธีการทางบวกเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์น้อยกว่าการใช้วิธีการลงโทษอีกด้วย
มีคะแนนมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง และด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร นักเรียนทำงานช้า ส่งงานไม่ตรงเวลา ครูต้องคอยเดินดูขณะนักเรียนทำงาน

ครั้งที่ 4 สัปดาห์ที่ 7-8

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมด้านที่ดีที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเองเด่นที่สุด คือ เรื่อง มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เพราะในการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้ ครูได้เน้นเรื่องการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยมีการสร้างพฤติกรรมที่ดี และลดพฤติกรรมที่ไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ธีระพร อุวรรณโณ (2562 : 1) ได้กล่าวถึง การสร้างให้มีพฤติกรรมใหม่เกิดขึ้น การพัฒนาพฤติกรรม พึงปรารถนาที่มีอยู่เดิม

ให้มีความเหมาะสมมากขึ้นหรือมีเพิ่มมากขึ้น การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้น้อยลง หรือขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้หมดไป และในครั้งนี้ด้านที่น้อยที่สุดยังคงเป็นด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร นักเรียนส่งงานช้า และทำงานไม่เรียบร้อย ครูต้องคอยเดินดูขณะนักเรียนทำงานและคอยแนะแนวทางในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อ ทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้ ควรอธิบายรูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองก่อน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้อย่างรวดเร็ว

2. การจัดการเรียนรู้ ครูต้องเดินสังเกตรอบ ๆ ห้องเรียน เนื่องจากอาจจะมีบางกลุ่มที่มีนักเรียนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย และมีนักเรียนบางกลุ่มที่คุยกันนอกเหนือจากเนื้อหาที่ทำ ทำให้งานนั้นเสร็จไม่ตรงเวลา ฉะนั้นครูควรเดินดูนักเรียนอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ที่มีตัวแปรตามอื่นๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการแก้ไขพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ โยธารินทร์. (2545). **พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551 วันที่ 18 ตุลาคม). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)**. ค้นข้อมูล 19 กันยายน 2566, จาก https://krucomonlines.com/download-%e0%b8%ab%e0%b8% a5%e0%b8%b1%e0%b8%81%e0%b8%aa%e0%b8%b9%e0%b8%95%e0%b8%a3%e0%b9%81%e0%b8%81%e0%b8%99%e0%b8%81%e0%b8%a5%e0%b8%b2%e0%b8%87-2551-%e0%b8%9b%e0%b8%a3%e0%b8%b1%e0%b8%9a%e0% b8%9b/.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566 วันที่ 4 มกราคม). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**. ค้นข้อมูล 19 กันยายน 2566, จาก https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-fiscal-year-2024/

กัญญา สมบูรณ์. (2560). **การศึกษาผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดง ในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน.** วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 11 (4). 160-170.

กัญญารัตน์ อู่ตะเภา. (2558). **การพัฒนาระบบติดตามพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ xAPI.** (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

กาญจนา เหลาหอม. (2558). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1เรื่อง พืชที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ II กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

กานดา คำมาก และคณะ. (2558). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.** รายงานวิจัย. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ไกรสร ขันทจร. (2553). **ผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายผู้กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จันทรา อุ้ยเอ้ง. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง**. รายงานวิจัย. ตรัง: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.

จิรภา อรรถพร. (2556). **การพัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฑาทิพย์ ธรรมสิริวัฒน์. (2558). **การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่มในสถานรับเลี้ยงเด็กไฮเทค.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาการปฐมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชญานิษฎ์ สุระเสนา. (2559). **การให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ฐาณรงค์ ทุเรียน. (2560). **ผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณปณต โคตพัฒน์. (2559). **ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับออทิสติกวัยรุ่น.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐวุฒิ สกุณี. (2559). **การพัฒนาเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดารุณี แก้วบุญเรือง. (2560). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารระคน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาราชภัฏมหาสารคาม.

ทับทิมทอง กอบัวแก้ว. (2555). **การพัฒนาสื่อมัลติมิเดียที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทิศนา แขมมณี. (2550).**การสอนจิตวิทยาการเรียนรู้ เรื่องศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่5.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2557). **ศาสตร์การสอน.**กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2566). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** พิมพ์ครั้งที่ 26. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

ธมนภัทร อนันตศรี. (2560). **แนวทางการจัดกิจกรรมชมรมดนตรีไทยเพื่อเสริมสร้างกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระพร อุวรรณโณ. (2562, มิถุนายน). **เอกสารประกอบการฝึกอบรม เรื่อง การปรับพฤติกรรมเพื่อความอยู่ดีมีสุขในครอบครัว.** กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพรัตน์ นาชาสิงห์. (2551). **การศึกษาเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัยที่มีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านพรหมวิหารสี่ และประสบการณ์ทางสังคมแตกต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิศาชล บังคม. (2553) **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านโสตทักษะตามแนวคิดโคดายสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิอบิญูรอวี บือราเฮง. (2558). **ผลของการสอนแบบบูรณาการด้วยการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านสื่อประสม และนวัตกรรมคุณลักษณ์ศึกษาด้านทักษะทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ ศาสนประวัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

นุชรี บัวโค. (2562). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาวิทยาการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษา คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประภัสรา โคตะขุน. (2553). **การเรียนแบบร่วมมือตามรูปแบบ LT (Learning Together).** ค้นข้อมูล 20 กันยายน 2566, จาก https://sites.google.com/site/prapasara/1-5

พรพรรณ มากบุญ. (2555) **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พรรณพิมล หล่อตระกูล. (2562). **การปรับพฤติกรรมในเด็ก**. ค้นข้อมูล 19 กันยายน 2566, จาก https://www.brainkiddy.com/article/128

พันธุ์ทิพย์ นิลพันธ์. (2558). **การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกด้วยกิจกรรมประกอบอาหาร: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดจันทนาราม จังหวัดจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาราชภัฏมหาสารคาม.

พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554) **การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พีชาณิกา เพชรสังข์. (2562) **การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทฤษฎีการตั้งเป้าหมายสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พุมพนิต คงแสง. (2563). **งานวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกเรียนร่วม โรงเรียนบ้านลิมุด จังหวัดยะลา.** ยะลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา**.**

เพ็ญนภา เพ็งวิสาภาพพงษ์. (2559). **รูปแบบการจัดการเรียนรู้การเรียนแบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together).** ค้นข้อมูล 20 กันยายน 2566, จาก https://www.gotoknow.org/posts/201289

ภคพร อิสระ.(2557). **ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนสืบสอบแบบมีการโต้แย้งร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเคมีและความสามารถในการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภรณี ศิริวิศาลสุวรรณ. (2562) **การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตในยุคดิจิทัลสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภัทรพล นัยจตร. (2555). **หลักการปรับพฤติกรรมในเด็ก**. ค้นข้อมูล 19 กันยายน 2566, จาก http://kmlo.crma.ac.th/kmnew/wp-content/uploads/2018/05/km56_17.

ภาณุมาศ หอมบุญยงค์. (2562) **แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภานุวัฒน์ ศรีแสง. (2558) **การเปรียบเทียบผลของการใช้โปรแกรมการละเล่นพื้นบ้านกับโปรแกรมการสอนปกติที่มีต่อพัฒนาการทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภาณุมาศ หอมบุญยงค์. (2562) **แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มณฑาทิพย์ เหตานุรักษ์, สุภัทรา จอประเสริฐกุล และฐิตาภา ไปใกล้. (2563). **การปรับพฤติกรรมในเด็ก.** วารสารสถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง.

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย. (2562 วันที่ 19 สิงหาคม). **งานแถลงข่าวสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์.** ค้นข้อมูล 11 กันยายน 2566, จาก https://inetfoundation. or.th/Welcome/activity?id=59

รุ่งฤทัย วงศ์จอม. (2554). **การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับการแสดงบทบาทสมมุติ**. ค้นข้อมูล 19 กันยายน 2566, จาก https://identity.bsru.ac.th/archives/2802

ลัดดา แสงเพ็ชร. (2562). **ทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดชลบุรี: การวิจัยแบบผสมผสาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาวิจัย วัดผล และสถิติการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรรณี แกมเกตุ. (2555). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรารัตน์ เสริมทรง. (2558). **การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสติปัญญาและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษากับการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วีรณา ปะกิลาภัง. (2558). **การจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอีสานเพื่อสร้างทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาราชภัฏมหาสารคาม.

ศิริเพ็ญ ปงใจดี. (2563). **รายงานวิจัย เรื่อง ผลการปรับพฤติกรรมการคุยกันในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเสริมแรงทางบวก และการเสริมแรงทางลบ**

ในรายวิชาวิทยาศาสตร์. ค้นข้อมูล 11 กันยายน 2566, จาก https://www. kroobannok. com/89571

ศูนย์การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต. (2662 วันที่ 18 มิถุนายน). **องค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ.** ค้นข้อมูล 11 กันยายน 2566, จาก https://lc.rsu.ac.th/ weblog/21

สมใจ มั่งคั่ง. (2555). **ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนสืบสอบแบบมีการโต้แย้งร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเคมีและความสามารถในการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมบูรณ์ บุราสิทธิ์. (2556). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่องพลเมืองดีตามหลักสูตรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สรวงพร กุศลส่ง. (2556). **การใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 2**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

สำนักข่าวทีนิวส์. (2662 วันที่ 18 มิถุนายน). **อย่าชะล่าใจ กรณีลูกติดเกมส์หนัก แพทย์ชี้ ส่อก้าวร้าวและมีอาการป่วย.** ค้นข้อมูล 11 กันยายน 2566, จาก https://www. tnews. co.th/index.php/social/511385/

สำนักข่าวไทยโพสต์. (2562 วันที่ 7 กันยายน). **"ภัยออนไลน์ในเด็ก" ปัญหาสังคมยุคดิจิทัล.** ค้นข้อมูล 11 กันยายน 2566, จาก https://www.thaipost.net/main/detail/45143

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566 วันที่ 14 พฤศจิกายน). **นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.** ค้นข้อมูล 17 พฤศจิกายน 2566, จาก https://www.obec.go.th

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. พิมพครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สิวิมล นางาม. (2559). **การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดรา เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา**.**

สุวิมล ติรกานันท์. (2557). MER 2003 (MR 203) **สถิติและการวิจัยทางการศึกษาเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ไหมไทย ไชยพันธุ์. (2557). **จิตวิทยา : แนวคิดทฤษฎีการศึกษาการปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน**. ค้นข้อมูล 19 กันยายน 2566, จาก https://so05.tci-thaijo.org/ index.php/pnuhuso/article/view/53485/44342?fbclid=IwAR0MB666DJk8EEoFalx57HO3hu0FUl-RqicWuUMCOsuKFWl27uKG3PG7HNI

องอาจ นัยพัฒน์. (2554). **การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ**. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์แห่งจุฬามหาวิทยาลัย.

อัธยา เมิดไธสง. (2557). **การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมเรียนร่วมรู้ (Learning Together Technique) รหัสวิชา ส16101 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม โรงเรียนวังยางวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อารี วัชรเวียงชัย. (2551) **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และทักษาทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบซิปปา กับแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์** . มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา/พระนครศรีอยุธยา. DOI :https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/ARU.the.2008.48

อารีย์ เมฆวิลัย. (2552). **การศึกษาการใช้ตัวแทนความคิดทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์แตกต่างกัน.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตร และการสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Argyle, Michael, (1995). **“Social Skills,” Learning and Skills**. New York : Longman Group Limited.

Cronbach. (1963). **Educational Psychology** (2nd edition). Harcourt, Brace and World, 12(3):243-252.

Goleman, Daniel. (1998). **Working With Emotional Intelligence**. New York : Bantam Book.

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1991). **Cooperative learning and classroom and school climate**. In B. J. Fraser & H. J. Walberg (Eds.), Educational environments: Evaluation, antecedents and consequences (pp. 55–74). Pergamon Press.

Mari-Anne Sorli et al. (2021). **Christine Amland Hagen and Christine Burke Nordahl/ Social Skills Development in Middle Childhood: Growth Pathways and School-Related Predictors**. Retrieved March 3, 2023, from https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21683603.2020.1744492.

Minoo Daraee et al. (2016). **Comparison of Social Skills between Students in Ordinary and Talented Schools**. Retrieved March 3, 2023, fromhttps://www.researchgate.net/profile/Keyvan-Salehi-2/publication/310736360_Comparison_of_Social_Skills_between_Students_in_Ordinary_and_Talented_Schools/links/5a9f17d6a6fdcc22e2cb4cb7/Comparison-of-Social-Skills-between-Students-in-Ordinary-and-Talented-Schools.pdf?origin=publication_detail.

Riggio, Ronald E. (1986). **Assessment of Basic Social Skills**. *Journal of Personality and Social Psychology*. 51(3):649-660. U.S.A.

Spencer Kagan. (1994). **Cooperative teaching and learning**. Retrieved March 3, 2023, from https://lc.rsu.ac.th/weblog/21.

Wu-Yuin Hwang et al. (2011). **A pilot study of cooperative programming learning behavior and its relationship with students' learning performance**. RetrievedMarch3,2023,fromhttps://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0360131511003253?fbclid=IwAR3FvYC_8_UcjaIDDpZf_k6U5D_ql_W97ysku5w_fa1nOm6uqwbIrfYBQbk.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- หนังสือขอแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. อาจารย์ ดร.พนิดา พานิชวัฒนะ	อาจารย์ประจำภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
2. อาจารย์รุ่งอรุณ ปิยะฤทธิ์	รองประธานสาขาสังคมศึกษา ฝ่ายหลักสูตรและการวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา
3. อาจารย์ ดร.ศิริศักดิ์ ทิพย์ทวีชาญ	ประธานหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/ว๐๙๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.พนิดา พานิชวัฒนะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รอบตัวน่ารู้ วิชาสังคมศึกษา ฯ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบประเมินทักษะทางสังคม จำนวน ๑ ฉบับ
๓. แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม รหัสนักศึกษา ๖๕๙๑๙๗๐๑๔ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคมและพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑"** โดยมี อาจารย์ ดร.ธีระศักดิ์ สุขสันติกมล เป็นประธานที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร.พีชาณิกา เพชรสังข์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณาประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่ นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๓๘๖๕ ๕๑๙๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทร. ๐ ๓๒๘๙ ๓๐๐๕
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/ว๐๙๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์รุ่งอรุณ ปิยะฤทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รอบตัวน่ารู้ วิชาสังคมศึกษา ฯ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบประเมินทักษะทางสังคม จำนวน ๑ ฉบับ
๓. แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม รหัสนักศึกษา ๖๕๙๑๙๗๐๑๔ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคมและพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑"** โดยมี อาจารย์ ดร.ธีระศักดิ์ สุขสันติกมล เป็นประธานที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร.พีชาณิกา เพชรสังข์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณาประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่ นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๓๘๖๕ ๕๑๙๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทร. ๐ ๓๒๘๙ ๓๐๐๕
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/ว๐๙๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ศิริศักดิ์ ทิพย์ทวีชาญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รอบตัวน่ารู้ วิชาสังคมศึกษา ฯ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบประเมินทักษะทางสังคม จำนวน ๑ ฉบับ
๓. แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม รหัสนักศึกษา ๖๕๙๑๙๗๐๑๔ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคมและพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑"** โดยมี อาจารย์ ดร.ธีระศักดิ์ สุขสันติกมล เป็นประธานที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร.พีชาณิกา เพชรสังข์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณาประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่ นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๓๘๖๕ ๕๑๙๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทร. ๐ ๓๒๘๙ ๓๐๐๕
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

ภาคผนวก ข

- หนังสือของความร่วมมือทดลองและเก็บข้อมูลวิจัย
- การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/๑๑๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง (try-out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

ด้วย นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม รหัสนักศึกษา ๖๕๙๑๙๗๐๑๔ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันที่มีต่อทักษะทางสังคมและพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑"** โดยมี อาจารย์ ดร.ธีระศักดิ์ สุขสันติกมล เป็นประธานที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร.พีชาณิกา เพชรสังข์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อ และโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ นักศึกษาได้ดำเนินการถึงขั้นเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง (try-out) จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากนักเรียนในสถานศึกษาของท่าน จำนวน ๑๐ คน ซึ่งผลการเก็บข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติมสามารถประสานงานได้ที่นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๐๓๖๕ ๕๑๙๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทร. ๐ ๓๒๘๙ ๓๐๐๕
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

1.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence)

ตารางภาคผนวกที่ ข.1 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน

ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3			
1	**ด้านสาระสำคัญ**						
	1.1 สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	**ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้**						
	2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
	2.2 ครอบคลุมการประเมินด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
	2.3 ใช้ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	**ด้านสาระการเรียนรู้**						
	3.1 สอดคล้องกับเรื่องหรือเนื้อหาที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	-	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	3.3 สอดคล้องกับระยะเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	**ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**						
	4.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันครบถ้วน เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.2 กิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ ข.1 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3			
	4.3 กิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำพาให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	4.4 การใช้คำถามสอดคล้องระหว่างขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรูแบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกันและประเภทของคำถาม	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	4.5 การใช้คำถามสอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	+1	-1	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	**สื่อและแหล่งเรียนรู้**						
	5.1 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่กำหนดมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.2 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่กำหนดมีความสอดคล้องกับช่วงวัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	**ด้านการวัดและประเมินผล**						
	6.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
	6.2 วิธีวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
	6.3 เกณฑ์การประเมินสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้

2. แบบประเมินทักษะทางสังคม

2.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence)

ตารางภาคผนวกที่ ข.2 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะทางสังคม

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3			
ด้านการสื่อสาร						
1. นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดและความเข้าใจของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. นักเรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	+1	-1	+1	1	0.33	ใช้ได้
3. นักเรียนสามารถเลือกวิธีการสื่อสารได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. นักเรียนพูดสื่อสารด้วยน้ำเสียงที่สุภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. นักเรียนรู้จักเลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผล	-1	+1	0	0	0.00	ใช้ได้
6. นักเรียนสามารถพูดเจรจาต่อรองเพื่อขจัด/ลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา						
7. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของปัญหาที่พบได้	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
8. นักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่าการกระทำใดที่ก่อให้เกิดปัญหา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
9. นักเรียนมีความพร้อมในการเผชิญปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียนได้	0	+1	0	1	0.33	ใช้ได้
10. นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11. นักเรียนช่วยคิดแนวทางการแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ ข.2 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3			
ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น						
12. นักเรียนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มอยู่เสมอ	+1	-1	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
13. นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14. นักเรียนไม่ต่อว่าเพื่อนเมื่อเพื่อนทำงานไม่ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15. นักเรียนมีการแสดงความชื่นชนแนวคิดที่ดีของผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16. เมื่อเพื่อนทำผิดนักเรียนให้อภัยเพื่อนด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17. นักเรียนปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น						
18. นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนในขณะทำงานกลุ่ม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
19. นักเรียนแสดงความคิดเห็นขณะทำงานกลุ่ม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
20. นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนจนงานนั้นสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21. นักเรียนมีการวางแผนงาน/กิจกรรมต่าง ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
22. นักเรียนคำนึงถึงประโยชน์ของกลุ่มก่อนเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23. นักเรียนยินดีปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองหากมีผู้เสนอความคิดที่ดีกว่า	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น						
24. นักเรียนปฏิบัติตามหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบโดยไม่ต้องเตือน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ ข.2 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3			
25. นักเรียนตั้งใจฟังเมื่อครูอธิบาย/สาธิตการทำงานต่าง ๆ	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
26. นักเรียนทำงานตรงต่อเวลาที่ครูกำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27. นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมจนเสร็จ โดยไม่เล่น/คุยระหว่างทำกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28. นักเรียนรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายด้วยความใส่ใจและความพยายามในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29. นักเรียนรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านภาวะการเป็นผู้นำ						
30. นักเรียนสามารถเป็นผู้นำให้เพื่อน ๆ ทำกิจกรรมได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31. เมื่อมีการทำกิจกรรมใด ๆ นักเรียนจะอาสาเป็นคนแรกเสมอ	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
32. นักเรียนกล้าปฏิบัติกิจกรรม โดยไม่อายใคร	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
33. นักเรียนกล้าทักท้วงเมื่อเห็นว่าเพื่อนทำผิด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34. นักเรียนปฏิบัติกับเพื่อนทุกคนอย่างเท่าเทียม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
35. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจนชำนาญและกล้าที่จะสอนเพื่อน ๆ ต่อ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น						
36. นักเรียนปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37. นักเรียนแบ่งงานด้วยความยุติธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ ข.2 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3			
38. นักเรียนเคารพการตัดสินใจของกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39. นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ที่ไม่แสดงสีหน้าที่รำคาญ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
40. นักเรียนไม่แย่งผู้อื่นพูด ขณะที่เขายังพูดไม่จบ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

3. แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา

3.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence)

ตารางภาคผนวกที่ ข.3 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3			
พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง						
1. นักเรียนมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
2. นักเรียนตั้งใจเรียน	+1	-1	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
3. นักเรียนเข้าเรียนวิชาสังคมศึกษา	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	+1	-1	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
5. นักเรียนมีสติและสมาธิในการเรียนวิชาสังคมศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. นักเรียนอยากเรียนวิชาสังคมศึกษา	-1	+1	0	0	0.00	ใช้ไม่ได้
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆที่ครูจัดขึ้น	+1	-1	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
8. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. นักเรียนพยายามทำงานและทำกิจกรรมที่ครูมอบหมายด้วยตนเอง	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
10. นักเรียนมีการตรวจสอบความถูกต้องของงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง	0	+1	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น						
11. นักเรียนไม่คุยกับเพื่อนระหว่างที่ครูสอน	+1	0	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
12. นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนจนงานนั้นสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13. นักเรียนช่วยเพื่อนในกลุ่มทำงานหรือกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14. สมาชิกในกลุ่มมีการแบ่งหน้าที่กันทำ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ ข.3 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3			
15. ไม่ชวนครูคุยนอกเนื้อหาที่จัดการเรียนการสอน	+1	-1	0	0	0.00	ใช้ไม่ได้
16. เมื่อเพื่อนไม่เข้าใจสามารถอธิบายให้เพื่อนฟังได้	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
17. มีการปรึกษาครูเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
18. ถามเพื่อนในเรื่องที่ตนเองไม่เข้าใจ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
19. นักเรียนมีการถามคำถามครูเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน	0	-1	+1	0	0.00	ใช้ไม่ได้
20. นักเรียนมีการตอบคำถามตามที่ครูถามในชั่วโมงเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับหลักสูตร						
21. นักเรียนศึกษาหาความรู้ก่อนเข้าเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
22. นักเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูสอน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
23. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24. นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาความรู้ที่เรียนมา	0	-1	0	-1	-0.33	ใช้ไม่ได้
25. นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26. นักเรียนทำการบ้านครบถ้วนและถูกต้อง	+1	-1	+1	2	0.67	ใช้ได้
27. นักเรียนทำงานสะอาด เรียบร้อย	+1	0	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
28. นักเรียนส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้	0	-1	+1	0	0.00	ใช้ไม่ได้
30. นักเรียนอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนหลังจากที่ครูสอน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการเรียนร่วมกัน ซึ่งครอบคลุมสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง รอบตัวน่ารู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 แผน

2. แบบประเมินทักษะทางสังคม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ ดังนี้ ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 5 คะแนน ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 4 คะแนน ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 3 คะแนน ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 2 คะแนน และไม่ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเลยให้ 1 คะแนน จำนวน 20 ข้อ

3. แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ ดังนี้ ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 5 คะแนน ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 4 คะแนน ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 3 คะแนน ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 2 คะแนน และไม่ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเลยให้ 1 คะแนน จำนวน 15 ข้อ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12
เรื่อง รอบตัวน่ารู้

จำนวน 15 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (1)	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (2)	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (1)	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (2)	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ทิศหลัก	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ (1)	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ (2)	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การใช้แผนที่อย่างง่าย	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การอ่านแผนผังอย่างง่าย	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง กลางวัน-กลางคืน (1)	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง กลางวัน-กลางคืน (2)	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 เรื่อง ฝน เมฆ และลม (1)	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 เรื่อง ฝน เมฆ และลม (2)	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรามีทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต สิ่งมีชีวิตเป็นสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ กินอาหารได้ หายใจได้ และขับถ่ายได้ ส่วนสิ่งไม่มีชีวิตเป็นสิ่งที่เคลื่อนที่ด้วยตัวเองไม่ได้ ไม่กินอาหาร ไม่หายใจ และไม่ขับถ่าย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ต้นไม้ หมอก ฝน ดวงจันทร์ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นตามความต้องการในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น บ้าน ถนน รถยนต์

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจน ใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/1 จำแนกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเราได้ (K)
2. นักเรียนสามารถรู้จักสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา (P)
3. นักเรียนได้เห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

- สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูอธิบายความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา และครูนำภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรามาให้นักเรียนดู และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- ภาพที่นักเรียนเห็นมีอะไรบ้าง
- สิ่งที่เห็นในภาพเกิดขึ้นได้อย่างไร
- ภายในโรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมอะไรบ้างที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ภายในโรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมอะไรบ้างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับและเข้าใจแบบฝึกหรือ การทำงานชิ้นนี้แล้ว

ครูให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของใบงานอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

ครูเฉลยใบงาน เรื่อง สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

- บัตรภาพ

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

ใบงาน เรื่อง สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง สิ่งต่าง ๆรอบตัว	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้คะแนน ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

ใบงานวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง สิ่งต่าง ๆ รอบตัว (ส 5.1 ป.1/1)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ♡ ลงในช่องถ้าเป็น **สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ** และทำเครื่องหมาย △ ลงในช่องถ้าเป็น **สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น**

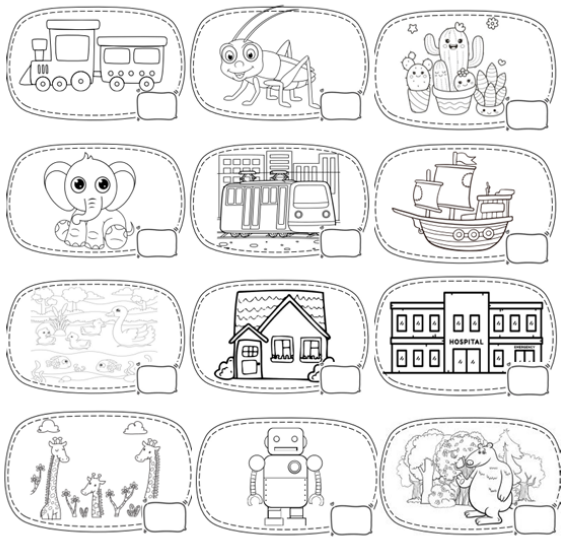

คำชี้แจง : ให้นักเรียนยกตัวอย่างสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

สิ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

.....	.....
.....	.....
.....	

สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

.....	.....
.....	.....
.....	

ใบงานวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง สิ่งต่าง ๆ รอบตัว (ส 5.1 ป.1/1)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ♡ ลงในช่องถ้าเป็น **สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ** และทำเครื่องหมาย △ ลงในช่องถ้าเป็น **สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น**

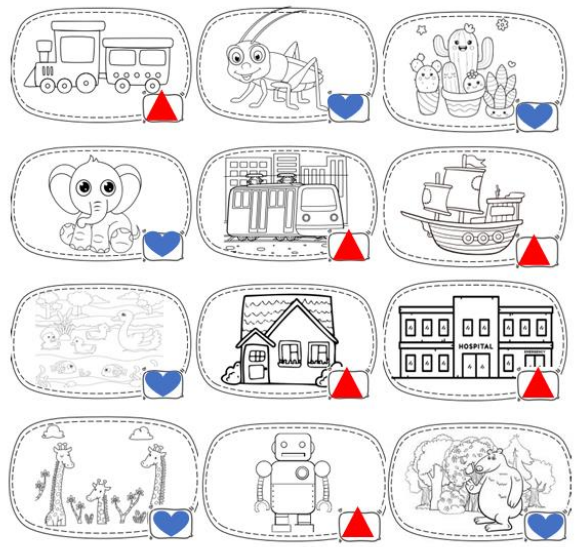

คำชี้แจง : ให้นักเรียนยกตัวอย่างสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

สิ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

ภูเขา	แม่น้ำ
ต้นไม้	สัตว์
ดวงอาทิตย์	

สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

โรงเรียน	รถยนต์
ทางรถไฟ	เก้าอี้
โทรทัศน์	

แผนการจัดการเรียนรู้ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (1)
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีทั้งสิ่งมีชีวิต เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ป่า และสิ่งไม่มีชีวิต เช่น แหล่งน้ำ ดิน หิน แร่ธาตุ และอากาศ

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/1 จำแนกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติได้ (K)
2. นักเรียนมีทักษะในการจำแนกสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (P)
3. นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

- สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิมจากชั่วโมงที่ผ่านมาที่เกี่ยวข้อง และครูได้ตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ดังนี้

- ครูให้นักเรียนมองไปรอบ ๆ ตัวแล้วบอกสิ่ง ๆ ต่างที่อยู่รอบตัวว่ามีอะไรบ้าง
- ครูอธิบายเพิ่มเติมจากคำตอบของนักเรียนว่าสิ่งที่นักเรียนเห็นนั้นเกิดมาจากอะไร

(ยกตัวอย่าง เช่น โต๊ะทำมาจากไม้ โดยใช้คนทำ ต้นไม้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นต้น)

ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา มีทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้น และสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

ครูให้นักเรียนดูภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองธรรมชาติ พร้อมทั้งอธิบายความสำคัญของสิ่งเหล่านั้น เช่น สิ่งมีชีวิต ป่าไม้ สัตว์ป่า สิ่งไม่มีชีวิต เช่น แหล่งน้ำ ดิน ภูเขา อากาศ ทะเล เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

3. ครูแจกภาพและกระดาษบูธให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

- ครูให้นักเรียนดูภาพที่แต่ละกลุ่มได้และร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนดขึ้น ดังนี้
  1. ภาพที่แต่ละกลุ่มได้นั้นเป็นภาพที่เกิดขึ้นเองธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
  2. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีลักษณะอย่างไร
  3. ยกตัวอย่าง สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีอะไรบ้าง
  4. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีความสำคัญอย่างไร
  5. นักเรียนจะมีวิธีการดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติได้อย่างไร
- ครูให้สมาชิกในกลุ่มแบ่งหน้าที่กันทำ แล้วนำคำตอบที่ได้มาเขียนลงในกระดาษที่ครูแจกให้ โดยให้นักเรียนร่วมกันออกแบบผลงานให้สวยงามและน่าสนใจ

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.
- บัตรภาพ

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ชิ้นงาน เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

วัสดุ - กระดาษบูธ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ชิ้นงาน เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ	- แบบประเมินชิ้นงาน	- ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

แผนการจัดการเรียนรู้ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**

วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**

เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (2)

ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีทั้งสิ่งมีชีวิต เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ป่า และสิ่งไม่มีชีวิต เช่น แหล่งน้ำ ดิน หิน แร่ธาตุ และอากาศ

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/1 จำแนกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติได้ (K)
2. นักเรียนมีทักษะในการจำแนกสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (P)
3. นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

- สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่แล้ว

- ครูให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง และความเรียบร้อยของชิ้นงาน
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอชิ้นงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบของกลุ่ม ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับ และเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนเป็นกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

- ครูอภิปรายสรุปบทเรียน และอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า หากสิ่งแวดล้อมถูกทำลายจะเกิดผลกระทบหลายอย่าง เช่น การทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลลงในแหล่งน้ำติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้น้ำเน่าเสีย พืชน้ำ บางชนิดไม่สามารถสร้างอาหารและเจริญเติบโต ส่งผลให้สัตว์น้ำตาย เพราะพืชน้ำที่เป็นอาหารของสัตว์ตาย และยังส่งผลให้เราไม่สามารถนำน้ำมาใช้ได้

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.
- บัตรภาพ

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ชิ้นงาน เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

วัสดุ

- กระดาษปูธ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ชิ้นงาน เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ	- แบบประเมินชิ้นงาน	- ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร	- แบบประเมินสมรรถนะ	

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต		ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

แผนการจัดการเรียนรู้ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (1)
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ สิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้การใช้ชีวิตของมนุษย์อยู่รอด ปลอดภัย และสะดวกสบาย เช่น ถนน ยานพาหนะ บ้านเรือน สวนสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/1 จำแนกสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างของสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นได้ (K)
2. นักเรียนมีทักษะการจำแนกสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (P)
3. นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

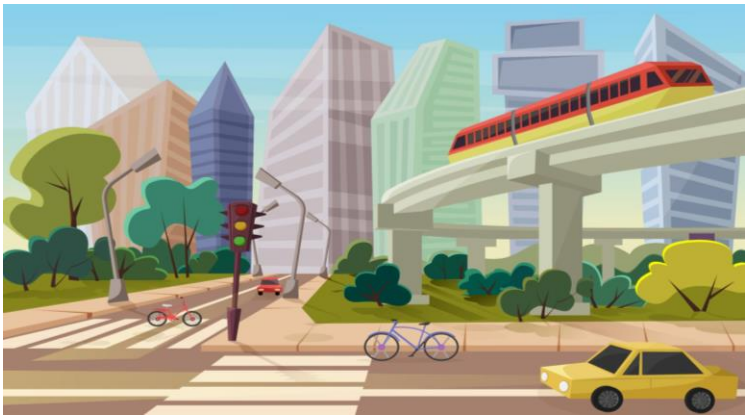

ครูนำภาพสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นมาให้นักเรียนดู และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- ภาพที่นักเรียนเห็นมีอะไรบ้าง *(รถ รถไฟ สะพาน ถนน เสาไฟ ไฟจราจร)*
- สิ่งที่เห็นในภาพเกิดขึ้นได้อย่างไร *(สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ขึ้น)*
- ภายในโรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมอะไรบ้างที่มนุษย์สร้างขึ้น *(เช่น อาคารเรียน เสาธง โรงอาหาร แปลงผัก สนามกีฬา ซุ้มนั่งเล่น)*
- นักเรียนใช้ประโยชน์จากสิ่งนั้นอย่างไร *(เช่น ใช้อาคารเรียนเป็นที่เรียนหนังสือ เสาธงใช้สำหรับเข้าแถวเคารพธงชาติ โรงอาหารใช้สำหรับนั่งรับประทานอาหารและจัดกิจกรรมต่างๆ)*

ครูอธิบายความหมายและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ สิ่งต่างๆที่มนุษย์สร้างขึ้น ช่วยให้การใช้ชีวิตของมนุษย์อยู่รอด ปลอดภัย และสะดวกสบาย

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกกระดาษ A4 ให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 แผ่นเหมือนกัน ให้นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน โดยครูให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น บ้าน รถ ถนน ร้านค้า แล้วระบายสีให้สวยงาม พร้อมเล่าเรื่องจากภาพที่วาดให้สอดคล้องกัน

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

- บัตรภาพ

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ภาระงาน เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

วัสดุ

- กระดาษA4

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ภาระงาน เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น	- แบบประเมินภาระงาน	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

แผนการจัดการเรียนรู้ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (2)
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ สิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้การใช้ชีวิตของมนุษย์อยู่รอด ปลอดภัย และสะดวกสบาย เช่น ถนน ยานพาหนะ บ้านเรือน สวนสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/1 จำแนกสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างของสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นได้ (K)
2. นักเรียนมีทักษะการจำแนกสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (P)
3. นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูเชื่อมโยงความรู้จากชั่วโมงที่ผ่านมา ให้นักเรียนแล้วนำเข้าสู่บทเรียนในขั้นต่อไป

- ครูให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง และความเรียบร้อยของชิ้นงาน
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องจากผลงานของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งผลงานของกลุ่มตนเอง ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับ และเข้าใจ การทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูประเมินผลงานให้คะแนนเป็นกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ครูใช้คำถามเพื่อวัดผลการเรียนรู้ ดังนี้

คลองชลประทาน เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

(เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพราะว่าเป็นคลองที่สร้างขึ้นมา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่มนุษย์ ไว้ใช้ในครัวเรือน และให้ในการทำเกษตร)

สิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นมานั้นมีความสำคัญหรือไม่ เพราะเหตุใด

(มีความสำคัญ เพราะสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมานั้นเป็นสิ่งที่ใช้อำนวยความสะดวกแก่มนุษย์ มีการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีและทันยุคสมัยอยู่เสมอ)

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.
- บัตรภาพ

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ภาระงาน เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

วัสดุ

- กระดาษA4

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ภาระงาน เรื่อง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น	- แบบประเมินภาระงาน	- ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

แผนการจัดการเรียนรู้ 6

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง ทิศหลัก
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ทิศเป็นแนวเล็งจากตัวเราไปสู่สิ่งต่าง ๆ เราใช้ดวงอาทิตย์ในการกำหนดทิศทาง ระบบทิศในเบื้องต้นมี ๔ ทิศ ได้แก่ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกทิศหลักได้อย่างถูกต้อง (K)
2. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องทิศไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
3. นักเรียนได้เห็นประโยชน์ของทิศหลัก (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

ทิศหลักทั้ง 4 ทิศ

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

- ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ เกี่ยวกับทิศหลัก ดังนี้

“ในทุกเช้าคุณแม่จะตากผ้าที่สนามด้านขวามือของบ้าน และจะเก็บผ้าที่แห้งแล้วในช่วงบ่าย เด็กน้อยเกิดความสงสัยจึงถามคุณแม่ว่า

เด็กน้อย : ทำไมเราต้องตากผ้าทางด้านนี้ด้วยละค่ะ

คุณแม่ : เวลาเช้าดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกแล้วค่อยๆเคลื่อนที่มายังทิศตะวันตกในตอนเย็น ทำให้เวลาเช้าเป็นช่วงที่ทิศตะวันออกจะได้รับแสงแดดมากที่สุด บริเวณที่ถูกแสงอาทิตย์ในตอนเช้า จึงเหมาะสมกับการทำกิจกรรมที่ใช้ประโยชน์จากแสงแดดค่ะ”

จากสถานการณ์ครูจึงตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นความสนใจนักเรียน ดังนี้

- ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศใด

(ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก)

- ดวงอาทิตย์ตกทางทิศใด

(ดวงอาทิตย์ตกทางทิศตะวันตก)

- นักเรียนทราบหรือไม่ว่าทิศหลักมีกี่ทิศ อะไรบ้าง

(ทิศหลัก มี๔ ทิศ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก)

- ครูเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน โดยครูอธิบายความหมายของทิศและวิธีการหาทิศอย่างง่ายให้นักเรียนฟัง

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

2. จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกใบงาน เรื่อง ทิศหลัก ให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 แผ่นเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงานโดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

- ครูให้นักเรียนนำข้อมูลจากที่ครูอธิบายเนื้อหา ยกตัวอย่างสถานการณ์ และศึกษาข้อมูลจากหนังสือเรียนมาใช้ในการทำใบงาน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับและเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนเป็นกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ใบงาน เรื่อง ทิศหลัก

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง ทิศหลัก	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง ทิศหลัก	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

ใบงาน

เรื่อง ทิศหลัก

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ให้นักเรียนระบุตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ทิศใต้	ทิศตะวันออก	ทิศตะวันตก

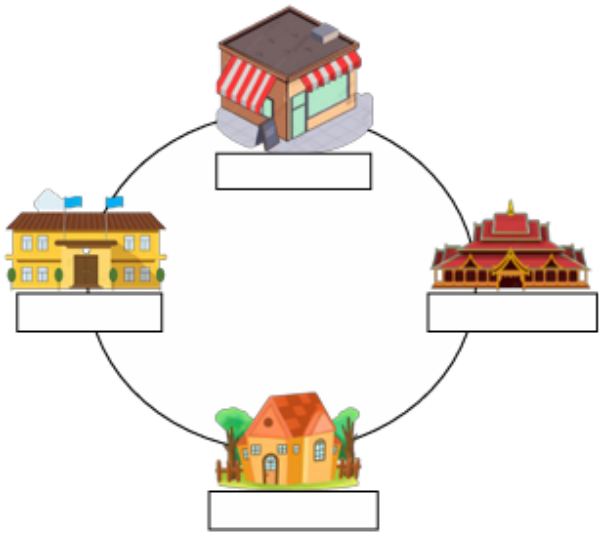

ทิศหลัก มีทั้งหมด.....ทิศ ได้แก่.....

.....

ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศ..... และดวงอาทิตย์ก็ตกทาง

ทิศ.....เครื่องมือที่ใช้ดูทิศ คือ.....

สัญลักษณ์ที่ใช้บอกทิศ ได้แก่

.....คือ ทิศเหนือ

.....คือ ทิศใต้

.....คือ ทิศตะวันออก

.....คือ ทิศตะวันตก

ใบงาน

เรื่อง ทิศหลัก

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ให้นักเรียนระบุตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ทิศใต้	ทิศตะวันออก	ทิศตะวันตก

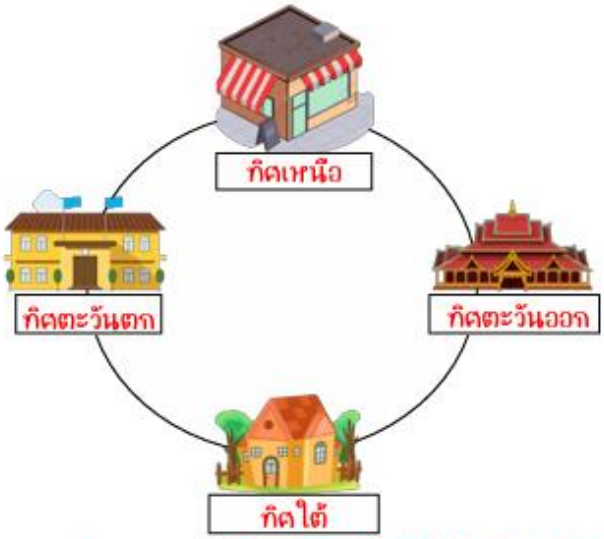

ทิศหลัก มีทั้งหมด 4 ทิศ ได้แก่ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก

ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศ ทิศตะวันออก และดวงอาทิตย์ตกทาง

ทิศ ทิศตะวันตก เครื่องมือที่ใช้ดูทิศ คือ เข็มทิศ

สัญลักษณ์ที่ใช้บอกทิศ ได้แก่

N คือ ทิศเหนือ

S คือ ทิศใต้

E คือ ทิศตะวันออก

W คือ ทิศตะวันตก

แผนการจัดการเรียนรู้ 7

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ (1)
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ทิศเป็นแนวเล็งจากตัวเราไปสู่สิ่งต่าง ๆ เราใช้ดวงอาทิตย์ในการกำหนดทิศทาง ระบบทิศในเบื้องต้นมี ๔ ทิศ ได้แก่ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งต่าง ๆ ได้ (K)
2. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องทิศและระยะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
3. นักเรียนได้เห็นประโยชน์ของการบอกตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งต่าง ๆ ได้ (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ครูให้นักเรียนสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัวของนักเรียนในห้องเรียน จากนั้นร่วมกันสนทนาโดยใช้คำถาม ดังนี้

- ขณะนี้นักเรียนกำลังอยู่ที่ใด *(โรงเรียน)*
- มีสถานที่ใดตั้งอยู่ใกล้โรงเรียนบ้าง *(วัด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล)*
- สิ่งต่าง ๆ รอบตัวนักเรียนในห้องเรียนมีอะไรบ้าง *(โต๊ะ เก้าอี้ โต๊ะครู ชั้นวางสื่อ ชั้นวางหนังสือ พัดลม ตู้น้ำเย็น กระดานดำ)*
- สิ่งต่าง ๆ รอบตัวตั้งอยู่ตำแหน่งใด

(คำตอบสามารถตอบได้หลากหลาย ตามตำแหน่งที่นั่งของนักเรียน เช่น โต๊ะครูตั้งอยู่หลังห้องเรียนชั้นวางหนังสือวางอยู่หลังห้อง โต๊ะของฉันอยู่ติดหน้าต่าง)

ครูอธิบายความหมายของตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน พร้อมยกตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น เช่น

- นักเรียนนั่งเรียนหนังสืออยู่ในห้องเรียน นักเรียนก็จะได้รับความรู้
- บ้านที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ เมื่อมีฝนตกหนักทำให้น้ำเพิ่มขึ้นสูง และท่วมบ้านเรือน

ครูอธิบายความหมายของระยะ และความสัมพันธ์ของระยะของสิ่งต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ใบงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะของสิ่งต่าง ๆ

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะของสิ่งต่าง ๆ	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะของสิ่งต่าง ๆ	- นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

ใบงาน
เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

1 . ให้นักเรียนระบุตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

กระต่ายอยู่.....โต๊ะ

บ้านอยู่.....ต้นไม้

นกอยู่.....ต้นไม้

ลูกฟุตบอลอยู่.....เด็กผู้ชาย 2 คน

2 . ให้นักเรียนเติมข้อความให้สัมพันธ์กับรูปภาพที่กำหนดให้

1.....อยู่ทางมุมซ้ายของโต๊ะ

2.....อยู่ระหว่างรั้วกับ.....

3 ดินสออยู่ใต้.....

4 ชั้นวางหนังสืออยู่ใกล้.....

5 กระถางต้นไม้อยู่ทางขวาของ.....

3. ตำแหน่ง ระยะ และทิศมีความสำคัญอย่างไร

.....

4. ประโยชน์ของตำแหน่ง ระยะ และทิศ

.....

ใบงาน

เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

1 . ให้นักเรียนระบุตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

กระต่ายอยู่.....ใต้.....โต๊ะ

บ้านอยู่.....หน้า.....ต้นไม้

นกอยู่.....บน.....ต้นไม้

ลูกฟุตบอลอยู่....ระหว่าง...เด็กผู้ชาย 2 คน

2 . ให้นักเรียนเติมข้อความให้สัมพันธ์กับรูปภาพที่กำหนดให้

1.....ขวดน้ำ.....อยู่ทางมุมซ้ายของโต๊ะ

2.....หนังสือ.....อยู่ระหว่างรั้วกับ..โต๊ะ.....

3 ดินสออยู่ใต้....โต๊ะ.....

4 ชั้นวางหนังสืออยู่ใกล้.....กระถางต้นไม้.....

5 กระถางต้นไม้อยู่ทางขวาของ...รั้ว.....

3. ตำแหน่ง ระยะ และทิศมีความสำคัญอย่างไร

ทำให้เราทราบตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ว่าอยู่ในระยะ หรือทิศทางใด เช่น ตาลนั่งใกล้ประตูหน้าห้อง

4. ประโยชน์ของตำแหน่ง ระยะ และทิศ

ใช้บอกตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งต่างๆ ใช้ในการดูแผนที่ หรือแผนผังต่างๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ 8

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ (2)
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ทิศเป็นแนวเล็งจากตัวเราไปสู่สิ่งต่าง ๆ เราใช้ดวงอาทิตย์ในการกำหนดทิศทาง ระบบทิศในเบื้องต้นมี ๔ ทิศ ได้แก่ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งต่าง ๆ ได้ (K)
2. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องทิศและระยะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
3. นักเรียนได้เห็นประโยชน์ของการบอกตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งต่าง ๆ ได้ (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูเชื่อมโยงความรู้จากชั่วโมงที่ผ่านมา ให้นักเรียนแล้วนำเข้าสู่บทเรียนในขั้นต่อไป

ครูให้นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับและเข้าใจ แบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนเป็นกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

ครูเฉลยใบงาน เรื่องความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ของสิ่งต่าง ๆ

ครูและนักเรียนร่วมสรุปความรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ใบงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะของสิ่งต่าง ๆ

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะของสิ่งต่าง ๆ	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะของสิ่งต่าง ๆ	- นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

ใบงาน
เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

1. ให้นักเรียนระบุตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

กระต่ายอยู่.....โต๊ะ

บ้านอยู่.....ต้นไม้

นกอยู่.....ต้นไม้

ลูกฟุตบอลอยู่.....เด็กผู้ชาย 2 คน

2. ให้นักเรียนเติมข้อความให้สัมพันธ์กับรูปภาพที่กำหนดให้

1.....อยู่ทางมุมซ้ายของโต๊ะ

2.....อยู่ระหว่างรมกับ.....

3 ดินสออยู่ใต้.....

4 ชั้นวางหนังสืออยู่ใกล้.....

5 กระถางต้นไม้อยู่ทางขวาของ.....

3. ตำแหน่ง ระยะ และทิศมีความสำคัญอย่างไร

.....

4. ประโยชน์ของตำแหน่ง ระยะ และทิศ

.....

ใบงาน
เรื่อง ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

1 . ให้นักเรียนระบุตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

กระต่ายอยู่.....ใต้.....โต๊ะ

บ้านอยู่.....หน้า.....ต้นไม้

นกอยู่.....บน.....ต้นไม้

ลูกฟุตบอลอยู่....ระหว่าง...เด็กผู้ชาย 2 คน

2 . ให้นักเรียนเติมข้อความให้สัมพันธ์กับรูปภาพที่กำหนดให้

1.....ขวดน้ำ.....อยู่ทางมุมซ้ายของโต๊ะ

2.....หนังสือ.....อยู่ระหว่างร่มกับ..โต๊ะ.....

3 ดินสออยู่ใต้....โต๊ะ.....

4 ชั้นวางหนังสืออยู่ใกล้.....กระถางต้นไม้.....

5 กระถางต้นไม้อยู่ทางขวาของ...ร่ม.....

3. ตำแหน่ง ระยะ และทิศมีความสำคัญอย่างไร

.....ทำให้เราทราบตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ว่าอยู่ในระยะ...หรือทิศทางใด เช่น...ตาลนั่งใกล้ประตูหน้าห้อง..

4. ประโยชน์ของตำแหน่ง ระยะ และทิศ

ใช้บอกตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งต่างๆ ใช้ในการดูแผนที่ หรือแผนผังต่างๆ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ 9

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง การใช้แผนผังอย่างง่าย
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

แผนผังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้อ่านและใช้แปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ ในสถานที่นั้นว่ามีอะไรบ้าง และสิ่งเหล่านั้นมีตำแหน่งที่ตั้ง ระยะ และทิศ สัมพันธ์กันอย่างไร การบอกตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเราทำได้ง่าย ๆ ด้วยการบอกว่าสิ่งนั้น ๆ อยู่ทางด้านใดของสิ่งใดและอยู่ใกล้หรือไกลจากสิ่งใด แต่เราสามารถบอกตำแหน่งที่ตั้งได้ชัดเจนมากขึ้นด้วยทิศและระยะ

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/3 ใช้แผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของแผนผังได้อย่างถูกต้อง (K)
2. นักเรียนสามารถใช้แผนผังอย่างง่ายในการบอกตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ได้ (P)
3. นักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้แผนผังอย่างง่ายในการบอกตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

1. ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ และทิศของสิ่งต่าง ๆ
   – การใช้แผนผังอย่างง่าย

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง และถามคำถามประเมินความเข้าใจ ดังนี้

- แผนผัง คือ อะไร
- แผนผังมีประโยชน์อย่างไร

ครูยกตัวอย่างแผนผังภาพความสัมพันธ์ของระยะให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และตอบคำถามของคุณครู เช่น มิกซ์นั่งใกล้ประตูหน้าห้องมากที่สุด หมูแดงนั่งไกลจากโต๊ะครูมากที่สุด

ครูตั้งประเด็นคำถามชวนคิด ดังนี้

- ถ้ามิกซ์และหมูแดงเดินมาส่งงานที่โต๊ะครู ซึ่งอยู่หลังห้องเรียน ใครจะเดินมาถึงก่อน

(มิกซ์จะเดินมาถึงก่อน เนื่องจากหนูแดงนั่งอยู่ไกลโต๊ะครูมากที่สุด)

ครูอธิบายสรุปความรู้เรื่อง ตำแหน่ง ระยะ ทิศ และความสัมพันธ์ของระยะของสิ่งต่าง ๆ จากเรื่องที่เรียนมาเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาความหมายของแผนผัง จากนั้นให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ และทิศของสิ่งต่าง ๆ เรื่อง การใช้แผนผังอย่างง่าย พร้อมทั้งนำแผนผังสถานที่ต่าง ๆ เช่น แผนผังห้องเรียน แผนผังโรงเรียน แผนผังสถานที่ท่องเที่ยว มาเป็นตัวอย่างประกอบคำอธิบาย

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน เมื่อได้กลุ่มแล้วให้นั่งเป็นวงกลม

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับและเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงาน และสรุปความรู้เกี่ยวกับการใช้แผนผังอย่างง่าย

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

แหล่งเรียนรู้ -

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ใบงาน เรื่อง แผนที่โรงเรียนของเรา

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง แผนที่โรงเรียนของเรา	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง แผนที่โรงเรียนของเรา	- นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

ใบงาน เรื่องแผนที่โรงเรียนของเรา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม **ชั้น** ประถมศึกษาปีที่ 5

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.5/1 **สมรรถนะฯ** ข้อที่ 1-5 **คุณลักษณะฯ** ข้อที่ 1-8 /การคิด การอ่าน การเขียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเติมคำตอบตามที่โจทย์กำหนดให้ถูกต้อง พร้อมระบายสีให้สวยงาม

แผนที่โรงเรียนของเรา

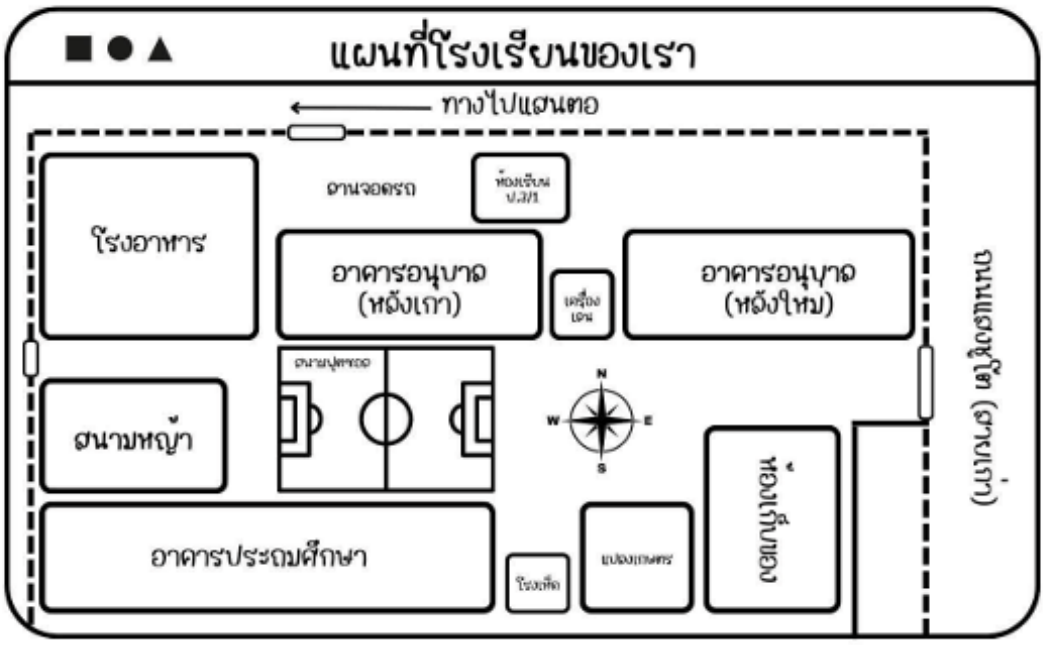

อาคารอนุบาล (หลังเก่า) ตั้งอยู่ระหว่าง _____

โรงอาหารอยู่ทางทิศใดของสนามหญ้า _____

เครื่องเล่นอยู่ทางทิศใดของโรงเห็ด _____

ถนนแสงชูโต ตั้งอยู่ทิศไหนของโรงเรียน _____

สนามฟุตซอล ตั้งอยู่ระหว่าง _____

เครื่องเล่น ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของ _____

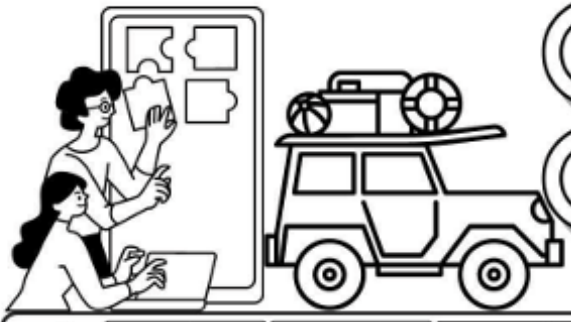

ระดับคุณภาพ	4 = ดีมาก 10-8 คะแนน	3 = ดี 7-6 คะแนน	2 = พอใช้ 5-4 คะแนน	1 = ปรับปรุง ต่ำกว่า 4 คะแนน	คะแนนที่ได้	.....

ใบงาน เรื่องแผนที่โรงเรียนของเรา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม **ชั้น** ประถมศึกษาปีที่ 5

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.5/1 **สมรรถนะฯ** ข้อที่ 1-5 **คุณลักษณะฯ** ข้อที่ 1-8 /การคิด การอ่าน การเขียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเติมคำตอบตามที่โจทย์กำหนดให้ถูกต้อง พร้อมระบายสีให้สวยงาม

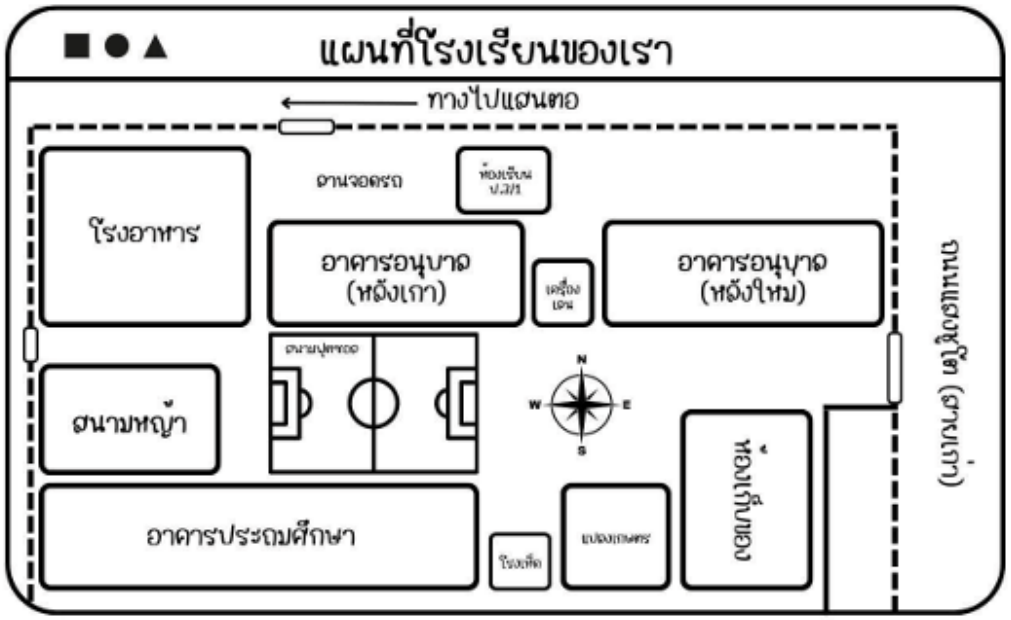

อาคารอนุบาล (หลังเก่า) ตั้งอยู่ระหว่าง
โรงอาหารกับเครื่องเล่น

โรงอาหารอยู่ทางทิศใดของสนามหญ้า
ทิศเหนือ

เครื่องเล่นอยู่ทางทิศใดของโรงเห็ด
ทิศเหนือ

ถนนแสงชูโต ตั้งอยู่ทิศไหนของโรงเรียน
ทิศตะวันออก

สนามฟุตซอล ตั้งอยู่ระหว่าง
อาคารอนุบาล(หลังเก่า)กับอาคารประถมศึกษา

เครื่องเล่น ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของ
อาคารอนุบาล(หลังเก่า)

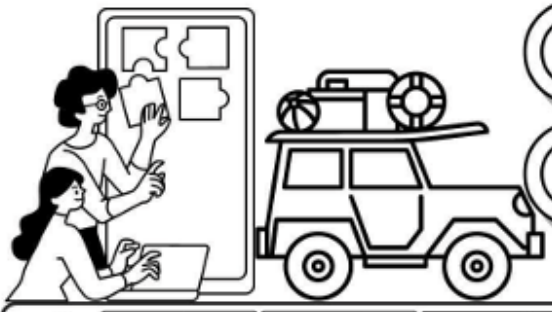

ระดับคุณภาพ	4 = ดีมาก 10-8 คะแนน	3 = ดี 7-6 คะแนน	2 = พอใช้ 5-4 คะแนน	1 = ปรับปรุง ต่ำกว่า 4 คะแนน

คะแนนที่ได้ .....

แผนการจัดการเรียนรู้ 10

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง การอ่านแผนผังห้องเรียน
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เมื่อเรามีความรู้เกี่ยวกับทิศระยะทางและความรู้ด้านการอ่านแผนผังแล้ว เราสามารถใช้แผนผังอย่างง่ายในการบอกข้อมูลหรือแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเราในห้องเรียนได้

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/3 ใช้แผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของแผนผังห้องเรียนได้ (K)
2. นักเรียนสามารถใช้แผนผังในการบอกตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในห้องเรียนได้ (P)
3. นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการใช้แผนผังอย่างง่ายในการบอกตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

1. ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ และทิศของสิ่งต่าง ๆ
   – แผนผังในห้องเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ครูอธิบายวิธีการอ่านแผนผังด้วยการบอกทิศ และระยะของสิ่งต่างๆ ภายในห้องเรียน โดยใช้ตัวอย่างแผนผังห้องเรียนประกอบการยกตัวอย่าง

ครูนำแผนผังห้องเรียนมาติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกทิศและระยะของสิ่งต่าง ๆ รวมถึงจำนวนของสิ่งต่างๆ ในห้องเรียนจากแผนผัง

ครูอธิบายวิธีการเขียนแผนผัง โดยการใช้สัญลักษณ์สี่เหลี่ยม แทนสิ่งของต่างๆ ในห้องเรียน และอธิบายประโยชน์ของการสำรวจและการเขียนแผนผังของห้องเรียน

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

ครูให้นักเรียนดูแผนผังห้องเรียนแล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง พร้อมระบายสีให้สวยงาม

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับและเข้าใจ แบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนเป็นกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

ครูเฉลยใบงาน เรื่อง แผนผังห้องเรียน

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องแผนผังในห้องเรียน และถามคำถามประเมินความเข้าใจ ดังนี้

- แผนผังมีความสำคัญอย่างไร

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ใบงาน เรื่อง แผนผังห้องเรียน

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง แผนผังห้องเรียน	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง แผนผังห้องเรียน	- นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

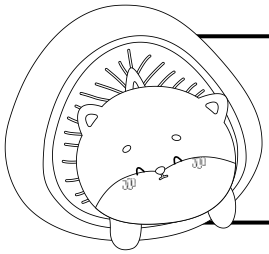

ใบงาน วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระ : ภูมิศาสตร์

เรื่อง แผนผังห้องเรียน

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/4 ใช้แผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนดูแผนผังห้องเรียนแล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

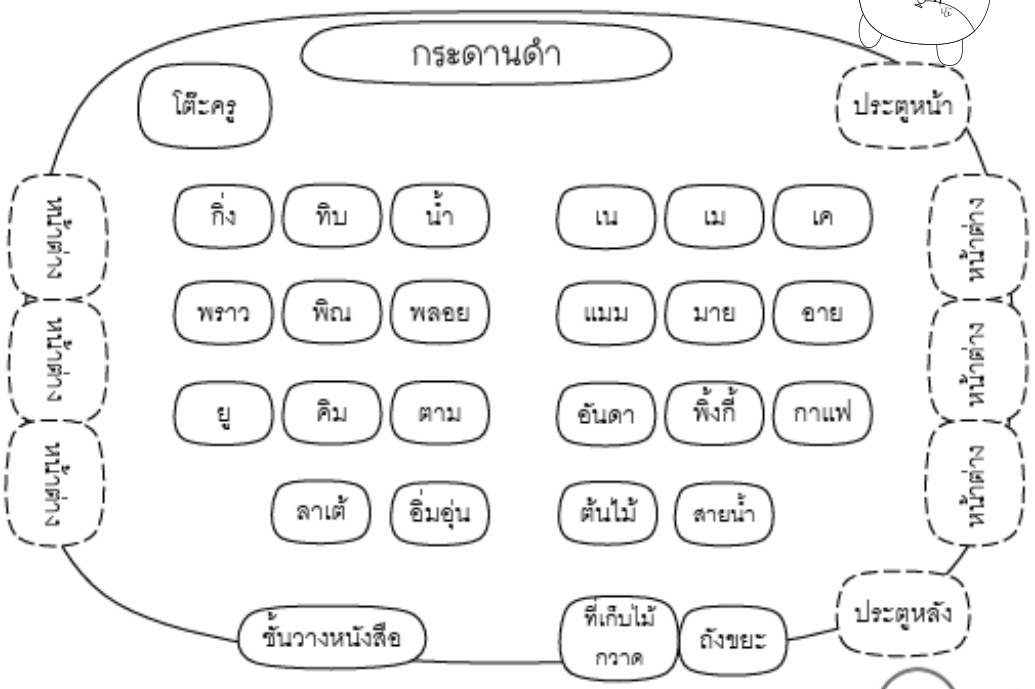

1. ในแผนผังห้อง ป.1 มีนักเรียนทั้งหมด _____ คน

2. ใครนั่งข้างหน้าต่างฝั่งโต๊ะครูบ้าง

_____

3. นักเรียน 2 คนที่นั่งใกล้กับชั้นวางหนังสือมากที่สุด

_____

4. เมื่อครูเดินเข้าห้องเรียนประตูหน้ามาจะเจอใครคนแรก

_____

5. นักเรียนคนใดนั่งใกล้ประตูหลังมากที่สุด

_____

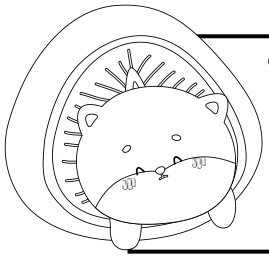

ใบงาน วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระ : ภูมิศาสตร์

เรื่อง แผนผังห้องเรียน

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/4 ใช้แผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนดูแผนผังห้องเรียนแล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

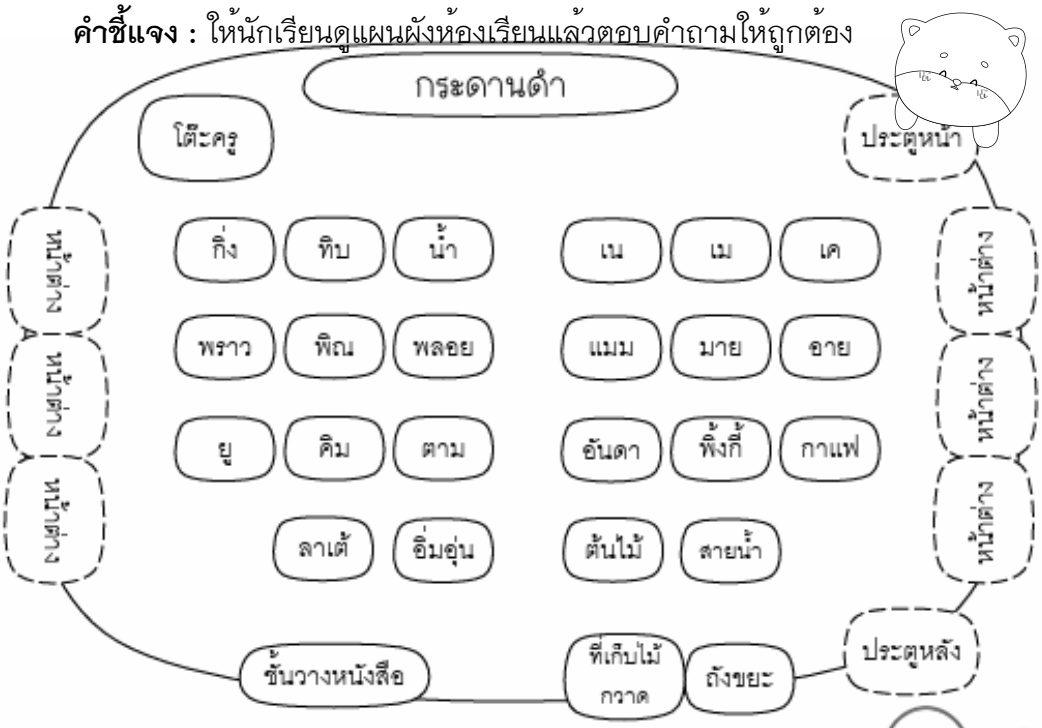

1. ในแผนผังห้อง ป.1 มีนักเรียนทั้งหมด 22 คน

2. ใครนั่งข้างหน้าต่างฝั่งโต๊ะครูบ้าง
กิ่ง พราว และยู

3. นักเรียน 2 คนที่นั่งใกล้กับชั้นวางหนังสือมากที่สุด
ลาเต้ และอิ่มอุ่น

4. เมื่อครูเดินเข้าห้องเรียนประตูหน้ามาจะเจอใครคนแรก
เค

5. นักเรียนคนใดนั่งใกล้ประตูหลังมากที่สุด
สายน้ำ

แผนการจัดการเรียนรู้ 11

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งที่ทำให้สภาพอากาศในรอบวันเปลี่ยนแปลงไป เกิดจากสิ่งต่างๆ ตามธรรมชาติ ได้แก่ กลางวัน กลางคืน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ มีผลต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา เช่น การประกอบอาชีพ การแต่งกาย และสุขภาพ เป็นต้น

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวันได้ (K)
2. นักเรียนสามารถอธิบายผลของการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวันได้ (P)
3. นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสภาพอากาศในช่วงเวลาที่เรียนอยู่ว่ามีลักษณะอย่างไร โดยใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ เช่น

1) อากาศร้อนหรือไม่

2) บนท้องฟ้ามีเมฆมากหรือไม่

3) นักเรียนคิดว่าฝนจะตกหรือไม่ เพราะอะไร

4) ตอนตื่นนอนอากาศเย็นหรือร้อนกว่าตอนนี้ เพราะอะไร

5) ทำไมใบไม้จึงเคลื่อนไหวเองได้

ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับและเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนเป็นกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

ครูเฉลยใบงาน เรื่อง สภาพอากาศในรอบวัน

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน เรื่อง กลางวัน–กลางคืน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

แหล่งเรียนรู้ -

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ใบงาน เรื่อง สภาพอากาศในรอบวัน

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง สภาพอากาศในรอบวัน	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง สภาพอากาศในรอบวัน	- นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

ใบงาน วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระ : ภูมิศาสตร์

เรื่อง สภาพอากาศ

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/5 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนสภาพอากาศใน 1 วัน

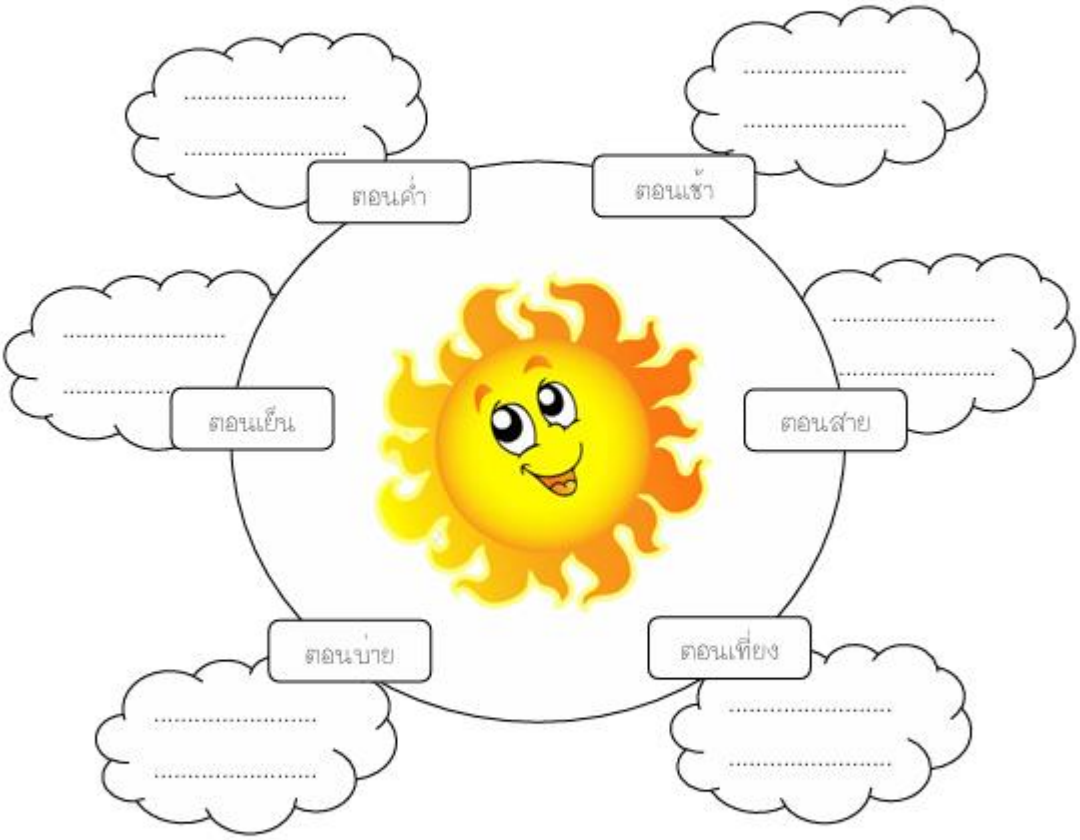

การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศมีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตอย่างไร

.....

.....

ใบงาน วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระ : ภูมิศาสตร์

เรื่อง สภาพอากาศ

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/5 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนสภาพอากาศใน 1 วัน

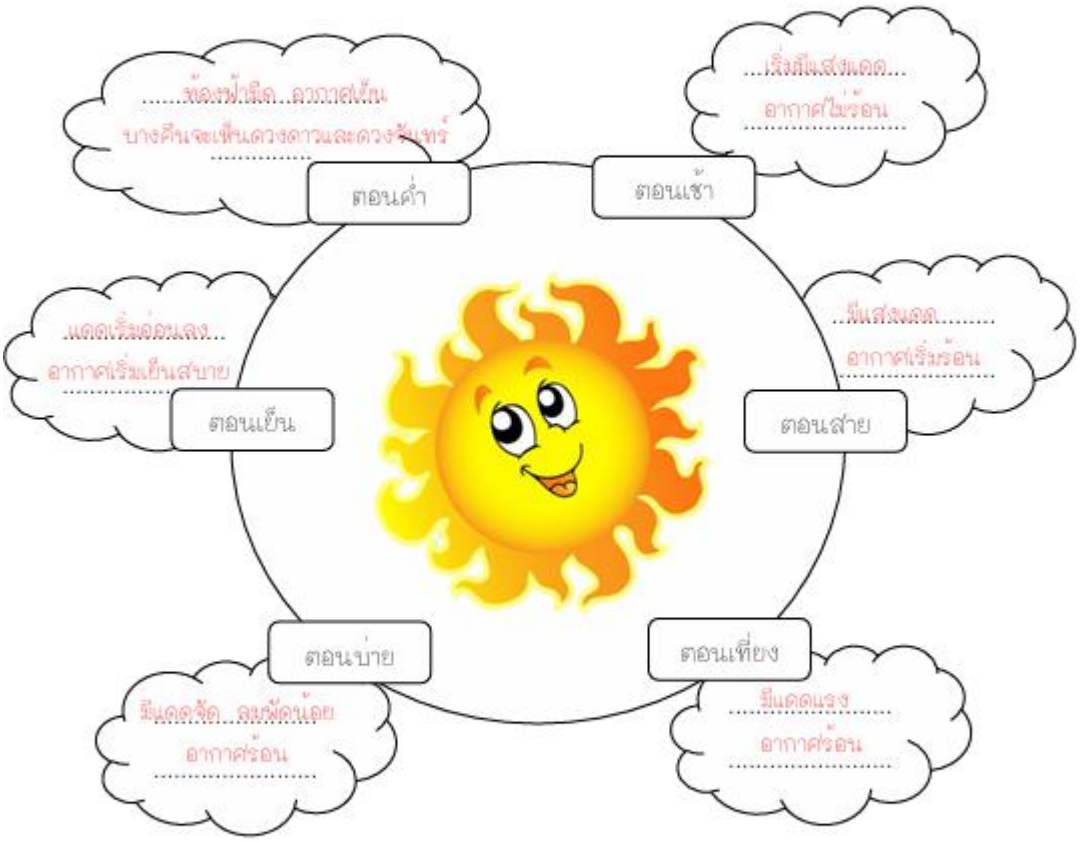

การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศมีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตอย่างไร

การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของสิ่งมีชีวิต เช่น การสร้างที่อยู่อาศัย การแต่งกาย การประกอบอาชีพ

แผนการจัดการเรียนรู้ 12

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง กลางวัน กลางคืน (1)
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

กลางวัน–กลางคืนเกิดจากการหมุนรอบตัวเองของโลกและโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ ด้านของโลกที่หันเข้าหาดวงอาทิตย์เป็นเวลากลางวัน ส่วนด้านตรงข้ามจะเป็นเวลากลางคืน

ในช่วงเวลากลางวันเราจะมองเห็นดวงอาทิตย์ ท้องฟ้าจะสว่าง และมีอากาศร้อน โดยในตอนเช้าอากาศจะไม่ร้อนมากนักและค่อย ๆ ร้อนขึ้นจนร้อนที่สุดในตอนเที่ยง แล้วความร้อนจะค่อย ๆ ลดลง

ในช่วงเวลากลางคืนเราจะมองเห็นดวงจันทร์และดาวบนท้องฟ้า ท้องฟ้าจะมืดมิดและมีอากาศเย็นกว่าตอนกลางวัน

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายการเกิดกลางวันและกลางคืนได้ (K)
2. นักเรียนสามารถนำความรู้มาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกลางวันและกลางคืนได้ (P)
3. นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการเกิดกลางวันและกลางคืน (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) กลางวันและกลางคืน มีลักษณะเป็นอย่างไร *(กลางวันมีแสงสว่างที่ได้รับจากดวงอาทิตย์ กลางคืนไม่มีแสงสว่าง)*

2) เราจะพบกับสภาพอากาศแบบใดในเวลากลางวัน *(ช่วงเวลากลางวันอากาศร้อน)*

3) นักเรียนคิดว่ากลางวันและกลางคืนมีความสำคัญอย่างไร *(ในเวลากลางวันเป็นช่วงเวลาที่มนุษย์ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำงาน เรียนหนังสือ ทานอาหาร ท่องเที่ยว ส่วนช่วงเวลากลางคืนเป็นเวลาที่นอนพักผ่อน เพื่อคลายความเมื่อยล่าจากการทำกิจกรรมในช่วงกลางวัน)*

ครูพานักเรียนออกมานอกห้องเรียนแล้วให้นักเรียนสังเกตท้องฟ้าในเวลากลางวันว่ามีลักษณะอย่างไร มีสภาพอากาศเป็นอย่างไร

ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวันเรื่อง กลางวัน การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศดังกล่าว และกิจกรรมที่ทำให้เวลากลางคืน

ครูมอบหมายให้นักเรียนกลับไปสังเกตท้องฟ้าเวลากลางคืนว่ามีลักษณะอย่างไร และเวลากลางคืนมีสภาพอากาศเป็นอย่างไร แล้วบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

แหล่งเรียนรู้ -

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ใบงาน เรื่อง กลางวัน-กลางคืน

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง กลางวัน-กลางคืน	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง กลางวัน-กลางคืน	- นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

ใบงาน วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระ : ภูมิศาสตร์

เรื่อง กลางวัน กลางคืน

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปกิจกรรมที่ทำในเวลากลางวันและกลางคืนมา อย่างละ 5 ข้อ

กิจกรรมในเวลากลางวัน	กิจกรรมในเวลากลางคืน
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

กลางวันและกลางคืนมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างไร

.....

.....

ใบงาน วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระ : ภูมิศาสตร์

เรื่อง กลางวัน กลางคืน

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปกิจกรรมที่ทำในเวลากลางวันและกลางคืนมา อย่างละ 5 ข้อ

กิจกรรมในเวลากลางวัน	กิจกรรมในเวลากลางคืน
1. วิ่งเล่น	1. ทานอาหารเย็น
2. เรียนหนังสือ	2. ทำการบ้าน
3. ออกกำลังกาย	3. อ่านหนังสือ
4. ไปเที่ยวกับครอบครัว	4. ดูทีวีกับครอบครัว
5. ช่วยตรอบครัวทำงานบ้าน	5. นอนหลับ

กลางวันและกลางคืนมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างไร

ในเวลากลางวันเป็นช่วงเวลาที่มนุษย์ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำงาน เรียนหนังสือ ทานอาหาร ท่องเที่ยว ส่วนช่วงเวลากลางคืน เป็นเวลาที่นอนพักผ่อน เพื่อคลายความเมื่อยล้าจากการทำกิจกรรมในช่วงกลางวัน

แผนการจัดการเรียนรู้ 13

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง กลางวัน กลางคืน (2)
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

กลางวัน–กลางคืนเกิดจากการหมุนรอบตัวเองของโลกและโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ ด้านของโลกที่หันเข้าหาดวงอาทิตย์เป็นเวลากลางวัน ส่วนด้านตรงข้ามจะเป็นเวลากลางคืน

ในช่วงเวลากลางวันเราจะมองเห็นดวงอาทิตย์ ท้องฟ้าจะสว่าง และมีอากาศร้อน โดยในตอนเช้าอากาศจะไม่ร้อนมากนักและค่อย ๆ ร้อนขึ้นจนร้อนที่สุดในตอนเที่ยง แล้วความร้อนจะค่อย ๆ ลดลง

ในช่วงเวลากลางคืนเราจะมองเห็นดวงจันทร์และดาวบนท้องฟ้า ท้องฟ้าจะมืดมิด และมีอากาศเย็นกว่าตอนกลางวัน

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวันได้ (K)
2. นักเรียนสามารถใช้นำความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวันได้ (P)
3. นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูเชื่อมโยงความรู้จากชั่วโมงที่ผ่านมา ให้นักเรียนแล้วนำเข้าสู่บทเรียนในขั้นต่อไป

ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) กลางคืนมีลักษณะเป็นอย่างไร *(ท้องฟ้ามืด เพราะไม่มีแสงจากดวงอาทิตย์ มีดวงจันทร์)*

2) เราจะพบกับสภาพอากาศแบบใดในเวลากลางคืน *(อากาศเย็นกว่ากลางวัน)*

ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับสภาพอากาศในเวลากลางคืน การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศดังกล่าว และกิจกรรมที่ทำให้เวลากลางคืน

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงานโดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง กลางวัน-กลางคืน โดยให้นักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ทำในเวลากลางวัน และกลางคืน

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องของใบงานก่อนนำส่ง

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับและเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับสภาพอากาศในเวลากลางวันและกลางคืน

ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกลางวัน และกลางคืน ดังนี้

- ในเวลากลางวัน นักเรียนทำอะไรบ้าง *(เรียนหนังสือ)*
- ในเวลากลางคืน นักเรียนทำกิจกรรมอะไรบ้าง *(นอนหลับ)*
- นักเรียนคิดว่าช่วงเวลาใดในยามค่ำคืนที่เหมาะแก่การพักผ่อนมากที่สุด เพราะเหตุใด *(ช่วงเวลาดึก เพราะเป็นช่วงเวลาที่คนส่วนใหญ่หยุดทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดความเงียบสงบ สภาพอากาศเย็นสบาย จึงเหมาะแก่การพักผ่อนมากที่สุด)*

- ประโยชน์ของการเกิดกลางวันกลางคืน คืออะไร *(มนุษย์ใช้ในการกำหนดเวลาเพื่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน)*

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

แหล่งเรียนรู้ -

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ใบงาน เรื่อง กลางวัน-กลางคืน

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง กลางวัน-กลางคืน	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง กลางวัน-กลางคืน	- นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

ใบงาน วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระ : ภูมิศาสตร์

เรื่อง กลางวัน กลางคืน

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปกิจกรรมที่ทำในเวลากลางวันและกลางคืนมา อย่างละ 5 ข้อ

กิจกรรมในเวลากลางวัน	กิจกรรมในเวลากลางคืน
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

กลางวันและกลางคืนมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างไร

.....

.....

ใบงาน วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระ : ภูมิศาสตร์

เรื่อง กลางวัน กลางคืน

ตัวชี้วัด ส 5.1 ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปกิจกรรมที่ทำในเวลากลางวันและกลางคืนมา อย่างละ 5 ข้อ

กิจกรรมในเวลากลางวัน	กิจกรรมในเวลากลางคืน
1. วิ่งเล่น	1. ทานอาหารเย็น
2. เรียนหนังสือ	2. ทำการบ้าน
3. ออกกำลังกาย	3. อ่านหนังสือ
4. ไปเที่ยวกับครอบครัว	4. ดูทีวีกับครอบครัว
5. ช่วยครอบครัวทำงานบ้าน	5. นอนหลับ

กลางวันและกลางคืนมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างไร

ในเวลากลางวันเป็นช่วงเวลาที่มนุษย์ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำงาน เรียนหนังสือ ทานอาหาร ท่องเที่ยว ส่วนช่วงเวลากลางคืน เป็นเวลาที่นอนพักผ่อน เพื่อคลายความเมื่อยล้าจากการทำกิจกรรมในช่วงกลางวัน

แผนการจัดการเรียนรู้ 14

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**

วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**

เรื่อง ฝน เมฆ และลม (1)

ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งที่ทำให้สภาพอากาศในรอบวันเปลี่ยนแปลงไป เกิดจากสิ่งต่าง ๆ ตามธรรมชาติ ได้แก่ ฝน เมฆ ลม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ล้วนมีผลต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

ลมเกิดจากการเคลื่อนที่ของอากาศจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ลมช่วยพัดพาละอองน้ำมารวมตัวกันเป็นเมฆและก่อให้เกิดฝนอีกด้วย

เมฆเกิดจากละอองน้ำบนท้องฟ้าถูกลมพัดพามารวมกัน เมื่อมีเมฆมากขึ้น มีก้อนใหญ่ขึ้น และมีสีเทา ก็อาจจะทำให้เกิดฝนตกได้

ฝนเกิดจากละอองน้ำที่รวมตัวกันเป็นเมฆแล้วกลั่นตัวเป็นหยดน้ำตกลงสู่พื้นดิน

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง ซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ฝน เมฆ ลมได้ (K)
2. นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวันได้ (P)
3. นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ฝน เมฆ ลม (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ฝน เมฆ ลม

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ครูให้นักเรียนดูวิดีทัศน์เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เรื่อง ลม เมฆ และฝน พร้อมทั้งให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวันเรื่อง ลม เมฆ และฝน จากนั้นตอบคำถามดังต่อไปนี้

- เมื่อเกิดลมจะส่งผลดีต่อนักเรียนอย่างไร *(อากาศเย็นสบาย)*
- เมื่อเกิดฝนตกส่งผลเสียต่อนักเรียนอย่างไร *(หากตากฝนอาจจะทำให้เป็นไข้ ไม่สบายได้)*
- ถ้านักเรียนพบว่ามีเมฆสีดำจำนวนมากอาจจะเกิดเหตุการณ์ใดในเวลาต่อมา *(ฝนตก)*

ครูร่วมพูดคุยกับนักเรียนถึงกระบวนการเกิดฝนและซักถามนักเรียน ดังนี้

- หากนักเรียนสังเกตสภาพแวดล้อมรอบตัวก่อนฝนตกอากาศมักเป็นอย่างไร *(ร้อนอบอ้าว)*
- แล้วสภาพอากาศหลังฝนตกเป็นอย่างไร *(ชุ่มชื้น อากาศเย็นสบาย)*

ครูร่วมพูดคุยกับนักเรียนถึงกระบวนการเกิดเมฆและซักถาม นักเรียน ดังนี้

- หากนักเรียนสังเกตสภาพแวดล้อมรอบตัวในวันที่มีเมฆมาก จะเป็นอย่างไรเพราะเหตุใด *(ท้องฟ้ามืดครึ้มเพราะ เมฆบังแสงแดดจากดวงอาทิตย์ ทำให้ในวันนั้นไม่ร้อนมาก หรืออาจจะเกิดฝนตกได้)*
- วันนี้อากาศร้อนจังแสดงว่าเมฆมีลักษณะอย่างไรบนท้องฟ้า *(เมฆน้อย จะได้รับแสงอาทิตย์เต็มที่ ทำให้อากาศวันนั้นร้อนมาก)*

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

ครูให้นักเรียนช่วยกันตรวจความถูกต้องของใบงานอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับและเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

ครูเฉลยใบงาน เรื่อง ลม เมฆ และฝน

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องลม เมฆ และฝน

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

- วีดิทัศน์เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เรื่อง ลม เมฆ และฝน

แหล่งเรียนรู้ -

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ใบงาน เรื่อง ลม เมฆ และฝน

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง ลม เมฆ และฝน	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง ลม เมฆ และฝน	- นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

แผนการจัดการเรียนรู้ 15

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 รอบตัวน่ารู้ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม **เวลา 1 ชั่วโมง/คาบ**
เรื่อง ฝน เมฆ และลม (2)
ผู้สอน นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม **วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. 2567**

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งที่ทำให้สภาพอากาศในรอบวันเปลี่ยนแปลงไป เกิดจากสิ่งต่าง ๆ ตามธรรมชาติ ได้แก่ ฝน เมฆ ลม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ล้วนมีผลต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

ลมเกิดจากการเคลื่อนที่ของอากาศจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ลมช่วยพัดพาละอองน้ำมารวมตัวกันเป็นเมฆและก่อให้เกิดฝนอีกด้วย

เมฆเกิดจากละอองน้ำบนท้องฟ้าถูกลมพัดพามารวมกัน เมื่อมีเมฆมากขึ้น มีก้อนใหญ่ขึ้น และมีสีเทา ก็อาจจะทำให้เกิดฝนตกได้

ฝนเกิดจากละอองน้ำที่รวมตัวกันเป็นเมฆแล้วกลั่นตัวเป็นหยดน้ำตกลงสู่พื้นดิน

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ฝน เมฆ ลมได้ (K)
2. นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวันได้ (P)
3. นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ฝน เมฆ ลม (A)

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ฝน เมฆ ลม

กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีการการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมกัน)

เช็คชื่อนักเรียน

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเนื้อหา

ครูเชื่อมโยงความรู้จากชั่วโมงที่ผ่านมา ให้นักเรียนแล้วนำเข้าสู่บทเรียนในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่ม

จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม

ครูแจกแบบฝึกหรือใบงานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุดเหมือนกัน นักเรียนช่วยทำงาน โดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน

ครูให้นักเรียนช่วยกันตรวจความถูกต้องของใบงานอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลงาน

แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกยอมรับและเข้าใจแบบฝึกหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

ครูตรวจคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่ม และกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ที่บอร์ด

ครูเฉลยใบงาน เรื่อง ลม เมฆ และฝน

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องลม เมฆ และฝน

สื่อการสอน

- วิริยะ บุญยะนิวาสน์ และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** พิมพ์ครั้งที่8. อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด:กรุงเทพฯ.

- วีดิทัศน์เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เรื่อง ลม เมฆ และฝน

แหล่งเรียนรู้ -

ชิ้นงาน/ภาระงาน (5คะแนน)

- ใบงาน เรื่อง ลม เมฆ และฝน

วัสดุ -

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<u>ตรวจชิ้นงาน/ภาระงานของนักเรียน</u> - ใบงาน เรื่อง ลม เมฆ และฝน	- แบบเฉลยใบงาน เรื่อง ลม เมฆ และฝน	- นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
<u>พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</u> - การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี
<u>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</u> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ	ผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับคุณภาพ “ผ่าน”
การสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคะแนนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็น/และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัจฉราพร ขำทอง)

ครูโรงเรียนบ้านท่ามะริด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะริด

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวอาภัสรา จอนพุ่ม)

ใบงาน วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระ : ภูมิศาสตร์

เรื่อง ลม เมฆ และฝน

ตัวชี้วัด ส 5.2 ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

ตอนที่ 1 : ให้นักเรียนสำรวจสภาพอากาศในรอบวัน บริเวณหน้าห้องเรียนแล้วบันทึกผลลงในตาราง โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ลงใน❒ข้อที่สำรวจพบ

สภาพอากาศ	ผล	สังเกตจาก	ความรู้สึก
ฝน	❒ฝนตก ❒ฝนไม่ตก	❒มีสายฝนโปรยลงมา ❒ไม่มีสายฝน	....
เมฆ	❒มีมาก ❒มีน้อย	❒การมองบนท้องฟ้า ❒มีลมพัดรุนแรง	....
ลม	❒ลมสงบ ❒มีลมพัด	❒ใบไม้ไหวไปตามลม ❒ใบไม้นิ่งสงบ	....

ตอนที่ 2 : ให้นักเรียนดูภาพ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. อากาศแบบในรูปเรียกว่า อากาศแบบใด

.....

2. เมื่อเจออากาศแบบในรูปนักเรียนควรจะแต่งตัวอย่างไร

.....

.....

3. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

ใบงาน วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระ : ภูมิศาสตร์

เรื่อง ลม เมฆ และฝน

ตัวชี้วัด ส 5.2 ป.1/4 สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน

ตอนที่ 1 : ให้นักเรียนสำรวจสภาพอากาศในรอบวัน บริเวณหน้าห้องเรียนแล้วบันทึกผลลงในตาราง โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน❒ข้อที่สำรวจพบ

สภาพอากาศ	ผล	สังเกตจาก	ความรู้สึก
ฝน	❒ฝนตก ❒ฝนไม่ตก	❒มีสายฝนโปรยลงมา ❒ไม่มีสายฝน	....
เมฆ	❒มีมาก ❒มีน้อย	❒การมองบนท้องฟ้า ❒มีลมพัดรุนแรง	....
ลม	❒ลมสงบ ❒มีลมพัด	❒ใบไม้ไหวไปตามลม ❒ใบไม้นิ่งสงบ	....

ตอนที่ 2 : ให้นักเรียนดูภาพ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. อากาศแบบในรูปเรียกว่า อากาศแบบใด
ฝนตก

2. เมื่อเจออากาศแบบในรูปนักเรียนควรจะแต่งตัวอย่างไร
ใส่ชุดกันฝน และพกร่ม

3. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศมีความสำคัญอย่างไร
มีความสำคัญกับความเป็นอยู่ของมนุษย์เช่น สามารถส่งผลต่อสุขภาพ การแต่งกาย การเพาะปลูก ที่อยู่อาศัย ความปลอดภัยและการทำงาน

แบบประเมินภาระงาน

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่_____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ ___ เดือน _____ พ.ศ. _____

สมาชิก

1. ชื่อ.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		2 (ดี)	1 (พอใช้)	0 (ปรับปรุง)
1	ตอบคำถามถูกต้อง ตรงประเด็นคำถาม			
2	เขียนภาษาไทยถูกต้อง			
3	เขียนหนังสือเรียบร้อย อ่านง่าย			
4	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์			
5	การดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การการประเมิน

เกณฑ์คะแนน	ระดับคุณภาพ
2	ดี
1	พอใช้
0	ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคะแนน
7 – 10	ดี
4 – 6	พอใช้
1 – 3	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงาน/ชิ้นงาน

รายการประเมิน	ระดับคะนน		
	2 (ดี)	1 (พอใช้)	0 (ปรับปรุง)
1. ตอบคำถามถูกต้อง ตรงประเด็นคำถาม	นักเรียนตอบคำถามถูกต้อง ตรงประเด็นคำถาม	นักเรียนตอบคำถามถูกต้อง	นักเรียนตอบคำถามไม่ถูกต้อง
2. เขียนภาษาไทยถูกต้อง	นักเรียนเขียนภาษาไทยถูกต้องทุกคำ	นักเรียนเขียนภาษาไทยยังไม่ถูกต้องทุกคำ	นักเรียนเขียนภาษาไทยไม่ถูกต้อง
3. เขียนหนังสือเรียบร้อย อ่านง่าย	นักเรียนเขียนหนังสือเรียบร้อย อ่านง่าย	นักเรียนเขียนหนังสือเรียบร้อย	นักเรียนเขียนหนังสือไม่เรียบร้อย อ่านยาก
4. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง มีการนำเสนองานที่แปลกใหม่ และโดดเด่น	นักเรียนสามารถทำงาน คิดงานเองได้ แต่ทำงานไม่โดดเด่นหรือแปลกใหม่	นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานไม่ได้ ถ้าไม่มีแบบอย่างให้ทำตาม
5. การดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย	นักเรียนทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด ชิ้นงานมีความสมบูรณ์ครบถ้วน	นักเรียนทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดแต่ชิ้นงานขาดความสมบูรณ์	นักเรียนทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด และทำได้ไม่ครบขาดความสมบูรณ์ของชิ้นงาน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่_____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ ___ เดือน _____ พ.ศ. _____

สมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความร่วมมือ				
2	ขั้นตอนการทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	ความรับผิดชอบ				
5	ผลสำเร็จของงาน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน

พฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่ ให้ 3 คะแนน

พฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน ให้ 2 คะแนน

พฤติกรรมไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคะแนน
17 - 20	ดีมาก
13 - 16	ดี
9 - 12	พอใช้
5 - 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
ความร่วมมือ	สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมมือกันทำงาน-มีการประสานงานที่ดีเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นมีส่วนร่วมใน¶ กิจกรรมตลอดเวลาการนำเสนอ	สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมมือกันทำงาน-ส่วนใหญ่มีการประสานงานที่ดี-เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมบางช่วงของการนำเสนอ	สมาชิกในกลุ่มทุกคนทำงานที่ได้รับมอบหมาย-แต่ยังขาดการประสานงานในกลุ่ม-เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นมีส่วนร่วมน้อยมากในช่วงของการนำเสนอ	สมาชิกในกลุ่มบางคนไม่ทำงานกลุ่ม-ขาดการประสานงาน สมาชิกกลุ่มอื่นไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงของการนำเสนอ
ขั้นตอนการทำงาน	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนตั้งแต่เริ่มทำงานจน-กระทั่งเห็นผลงานสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานค่อนข้างชัดเจนตั้งแต่เริ่มการทำงานจนกระทั่งเห็นผลงานสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานแต่ยังมีความสำเร็จของงานไม่ค่อยสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานไม่ชัดเจน-ทำให้ผลงานไม่สมบูรณ์
การแสดงความคิดเห็น	สมาชิกทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมแสดงความคิดเห็น	สมาชิกมากกว่าครึ่งร่วมแสดงความคิดเห็น	สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น
ความรับผิดชอบ	สมาชิกทุกคนทำงานที่ได้รับมอบหมายจนงานเสร็จสมบูรณ์-ทันเวลา	สมาชิกส่วนใหญ่ทำงานที่ได้รับมอบ-หมายจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์	สมาชิกบางคนเลี่ยงงาน-ไม่ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายงานเสร็จ-แต่ไม่ค่อยสมบูรณ์ทันเวลา	สมาชิกไม่มีความรับผิดชอบทำให้งานไม่บรรลุเป้าหมาย
ผลสำเร็จของงาน	เกิดจากความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	เกิดจากความร่วมมือของสมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่ม	เกิดจากความร่วมมือของสมาชิกส่วนน้อยในกลุ่ม	เกิดจากความร่วมมือของสมาชิก-1--2-คนในกลุ่มเท่านั้น

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชื่อผู้ประเมิน.....ชั้น.....เลขที่.....

หน่วยที่.....แผนที่..... กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนในช่องรายการประเมิน

เลขที่	ชื่อ	รายการประเมิน										รวมคะแนน	คะแนนเฉลี่ย
		ความสามารถในการสื่อสาร		ความสามารถในการคิด		ความสามารถในการแก้ปัญหา		ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต		ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
		1. ใช้ภาษาท่าทางในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	2. ใช้ภาษาสื่อสารได้บรรลุเป้าหมาย	1. สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ และรวบรวมข้อมูล	2. นำข้อมูลมาใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	1. สามารถใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	2. สามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย	1. เรียนรู้ด้วยตนเองเหมาะสมตามวัย	2. สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้	1. เลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม	2. มีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี		
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและสม่ำเสมอ

2 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและบ่อยครั้ง

1 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง

0 หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติ

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนนเฉลี่ย 3 หมายถึง ดีเยี่ยม

คะแนนเฉลี่ย 2 หมายถึง ดี

คะแนนเฉลี่ย 1 หมายถึง ผ่าน

คะแนนเฉลี่ย 0 หมายถึง ไม่ผ่าน

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่_____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ ___ เดือน _____ พ.ศ. _____

สมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. ใฝ่เรียนรู้	1.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้				
	1.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้				
2. มุ่งมั่นในการทำงาน	2.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน				
	2.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
พฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้ 3 คะแนน
พฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้ 2 คะแนน
พฤติกรรมไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคะแนน
13 - 16	ดีมาก
9 – 12	ดี
5 – 8	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ด้าน¤	รายการประเมิน¤	ระดับคะแนน¤			
		4·(ดีมาก)¤	3·(ดี)¤	2·(พอใช้)¤	1·(ปรับปรุง)¤
ใฝ่เรียนรู้¶¤	1.ตั้งใจ·เพียรพยายามในการเรียน·และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้¤	ตั้งใจเรียน·เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้และสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ¤	ตั้งใจเรียน·และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้และสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ¤	ตั้งใจเรียน·และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้¤	ไม่ตั้งใจเรียน·และไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ¤
	2.แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ·ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน·ด้วยการเลือกใช้สืออย่างเหมาะสม·บันทึกความรู้·วิเคราะห์·สรุปเป็นองค์ความรู้·แลกเปลี่ยนเรียนรู้·และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้¤	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ·และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมบันทึกความรู้วิเคราะห์ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้·สรุปเป็นองค์ความรู้และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน¤	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ·ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้·สรุปเป็นองค์ความรู้และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ·และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน¤	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้·สรุปเป็นองค์ความรู้¤	ไม่สนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้·ไม่ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้·¤
มุ่งมั่นในการทำงาน¤	1.ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน¤	เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง¤	เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ¤	เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตั้งใจ·¤	ไม่เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตั้งใจ¤
	2.ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย¤	ทุ่มเททำงาน·อดทน·ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน·พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้แล้วเสร็จ·และชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ¤	ทุ่มเททำงาน·อดทน·ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน·พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้แล้วเสร็จ·¤	ทุ่มเททำงาน·อดทน·ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน·¤	ไม่มีความอดทน·และท้อแท้ต่ออุปสรรค¤

แบบประเมินทักษะทางสังคม

ชื่อนักเรียน (ด.ญ./ด.ช.)..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผู้สังเกต..... วัน/เดือน/ปีที่บันทึก .....เวลา.....

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียน โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนแต่ละคน ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะทางสังคม 7 ด้าน เมื่อพิจารณาข้อคำถามแล้ว ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของข้อความที่มีความตรงกับนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความคิดเห็น ดังนี้

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 5 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
ไม่ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเลย ให้ 1 คะแนน

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ระดับความคิดเห็น					พฤติกรรมของนักเรียน
		5	4	3	2	1	
ด้านการสื่อสาร							
1.	นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความเข้าใจของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้						
2.	นักเรียนพูดสื่อสารด้วยน้ำเสียงที่สุภาพ						
3.	นักเรียนสามารถเลือกวิธีการสื่อสารได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้						
ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา							
4.	นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้						
5.	นักเรียนช่วยคิดแนวทางการแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมกลุ่ม						
ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น							
6.	นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้						
7.	นักเรียนไม่ต่อว่าเพื่อนเมื่อเพื่อนทำงานไม่ดี						
8.	นักเรียนมีการแสดงความชื่นชมแนวคิดที่ดีของผู้อื่น						
9.	นักเรียนปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ						
ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น							
10.	นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนจนงานนั้นสำเร็จ						
11.	นักเรียนคำนึงถึงประโยชน์ของกลุ่มก่อนเสมอ						

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ระดับความคิดเห็น					พฤติกรรมของนักเรียน
		5	4	3	2	1	
12.	นักเรียนยินดีปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองหากมีผู้เสนอความคิดที่ดีกว่า						
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น							
13.	นักเรียนปฏิบัติตามหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ โดยไม่ต้องเตือน						
14.	นักเรียนทำงานตรงต่อเวลาที่ครูกำหนดไว้						
15.	นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมจนเสร็จ โดยไม่เล่น/คุยระหว่างทำกิจกรรม						
ด้านภาวะการเป็นผู้นำ							
16.	นักเรียนสามารถเป็นผู้นำให้เพื่อน ๆ ทำกิจกรรมได้						
17.	นักเรียนกล้าทักท้วงเมื่อเห็นว่าเพื่อนทำผิด						
ด้านการรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและรู้จักให้เกียรติผู้อื่น							
18.	นักเรียนปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียน						
19.	นักเรียนแบ่งงานด้วยความยุติกรรม						
20.	นักเรียนเคารพการตัดสินใจของกลุ่ม						

แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา

ชื่อนักเรียน (ด.ญ./ด.ช.)..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผู้สังเกต..... วัน/เดือน/ปีที่บันทึก .....เวลา.....

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ เป็นแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนแต่ละคน ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน 3 ด้าน เมื่อพิจารณาข้อคำถามแล้ว ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของข้อความที่มีความตรงกับนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความคิดเห็น ดังนี้

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 5 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
ไม่ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเลย ให้ 1 คะแนน

ข้อ	พฤติกรรมการเรียน	ระดับความคิดเห็น					พฤติกรรมของนักเรียน
		5	4	3	2	1	
พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับตนเอง							
1.	นักเรียนมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเรียน						
2.	นักเรียนเข้าเรียนวิชาสังคมศึกษา						
3.	นักเรียนมีสติและสมาธิในการเรียนวิชาสังคมศึกษา						
4.	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง						
5.	นักเรียนพยายามทำงานและทำกิจกรรมที่ครูมอบหมายด้วยตนเอง						
พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น							
6.	นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนจนงานนั้นสำเร็จ						
7.	นักเรียนช่วยเพื่อนทำงานหรือกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น						
8.	มีการแบ่งหน้าที่กันทำ						
9.	เมื่อเพื่อนไม่เข้าใจสามารถอธิบายให้เพื่อนฟังได้						
10.	มีการปรึกษาครูเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา						
พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่น							
11.	ศึกษาหาความรู้ก่อนเข้าเรียน						
12.	นักเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูสอน						
13.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น						
14.	นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย						
15.	นักเรียนส่งงานตรงเวลาที่ครูกำหนด						